

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

31 декември 2022

Централна
Кооперативна
Банка

Важният си ти.

Съдържание

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	6
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ	7
2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	7
3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА	12
4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	31
5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	32
6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА	32
7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	32
8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	33
9. ДРУГИ АКТИВИ	33
10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	35
11. ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	36
12. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	37
13. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	38
14. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	38
15. РЕПУТАЦИЯ	39
16. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	39
17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	39
18. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ	40
19. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	41
20. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	41
21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	42
22. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	44
23. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	45
24. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА	45
25. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ	46
26. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	46
27. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	46
28. НЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ	46
29. ДАНЪЦИ	47
30. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА МАЙКА (В ЛЕВА)	48
31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	49
32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, ПРЕДСТАВЕНИ В ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК	50
33. РАВНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	50
34. ЛИЗИНГ	51
35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ	52
36. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ	73
37. СДЕЛКИ И САЛДА СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	78
38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ	79
39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	80
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД ЗА 2022 ГОДИНА НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА	
КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ СЪГЛАСНО ЧЛ. 51 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО	
КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	
ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2022 Г. НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР НА КОНСОЛИДИРНА ОСНОВА	
ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ЧЛ. 100Н, АЛ. 4, Т. 4 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА	
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ	

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

	Бележка	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021 Преизчислен	Към 01.01.2021 Преизчислен
АКТИВИ				
Парични средства и парични салда в				
Централни банки	4	1,983,943	1,963,552	1,912,743
Предоставени ресурси и аванси на банки	5	90,476	182,425	188,068
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6	393,249	356,982	359,672
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	7	211,005	293,983	267,652
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8	3,267,500	3,120,638	2,784,460
Други активи	9	54,252	52,327	49,404
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10	564,743	859,106	716,006
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	11	1,341,679	687,185	463,289
Дълготрайни материални и нематериални активи	12	130,557	111,118	114,381
Активи с право на ползване	13	52,259	57,605	57,803
Инвестиционни имоти	14	19,904	14,658	15,027
Репутация	15	5,630	5,630	5,630
ОБЩО АКТИВИ		8,115,197	7,705,209	6,934,135
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ				
ПАСИВИ				
Депозити от банки	16	17,673	52,893	66,052
Задължения към други депозанти	17	7,344,182	6,946,583	6,190,947
Емитирани облигации	18	35,370	25,450	25,451
Провизии за задължения	19	481	713	1,003
Други задължения	20	67,268	68,112	61,532
ОБЩО ПАСИВИ		7,464,974	7,093,751	6,344,985
СОБСТВЕН КАПИТАЛ				
Емитиран капитал	21.1	127,130	127,130	127,130
Премииен резерв	21.2	110,470	110,470	110,470
Други резерви, включително неразпределена печалба	21.3	356,759	329,642	308,684
Преоценъчен резерв	21.4	11,858	11,765	16,702
Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност	21.5	(2)	(89)	(133)
Печалба за текущата година		38,484	27,129	20,880
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА МАЙКА		644,699	606,047	583,733
Неконтролиращо участие		5,524	5,411	5,417
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		650,223	611,458	589,150
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		8,115,197	7,705,209	6,934,135

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
		<i>Преизчислен</i>	
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва	22	147,154	130,297
Други приходи от лихви	22	8	-
Разходи за лихви	22	(11,540)	(16,129)
Нетен доход от лихви		135,622	114,168
Приходи от такси и комисиони	23	79,139	71,597
Разходи за такси и комисиони	23	(21,068)	(17,099)
Нетен доход от такси и комисиони		58,071	54,498
Нетни печалби от операции с ценни книжа	24	4,199	8,153
Нетни загуби от промяна на валутни курсове	25	(5,759)	(1,825)
Други нетни приходи от дейността	26	10,213	7,768
Разходи за дейността	27	(157,654)	(146,633)
Реинтегрирани провизии за задължения		232	291
Разходи за обезценка на нетекущи активи		(6)	(6)
Разходи за кредитни загуби по финансови активи	28	(2,794)	(6,824)
Печалба за годината преди данъчно облагане		42,124	29,590
Разходи за данъци	29	(3,601)	(2,470)
ПЕЧАЛБА ЗА ГОДИНАТА		38,523	27,120

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурис

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
			<i>Преизчислен</i>
ПЕЧАЛБА ЗА ГОДИНАТА		38,523	27,120
<i>Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Загуби от дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно от данъци	21.4	(25,530)	(4,993)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	21.5	86	41
<i>Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Печалби от капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно от данъци	21.4	2,300	210
Преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи	21.4	(6)	(154)
Преоценка на нефинансови активи	21.4	23,392	-
Общо друга всеобхватна печалба/(загуба)		242	(4,896)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА СЛЕД ДАНЪЦИ		38,765	22,224
Дял от печалбата за акционерите на Банката майка		38,484	27,129
Дял от печалбата на неконтролиращо участие		39	(9)
Дял от общия всеобхватен доход за акционерите на Банката майка		38,652	22,230
Дял от общия всеобхватен доход за неконтролиращото участие		113	(6)
Доход на акция на акционерите на Банката майка (в лева)	30	0.30	0.21
Доход на акция на акционерите на Банката майка с намалена стойност (в лева)	30	0.29	0.20

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Парични потоци от основна дейност		Преизчислен
Печалба за годината преди данъчно облагане	42,124	29,590
Промяна в оперативните активи		
Увеличение на предоставени ресурси и аванси на банки с падеж над 90 дни (Увеличение) / намаление на вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(18)	(123)
Намаление/(увеличение) на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	(36,357)	2,689
Продажба/(придобиване) на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	95,155	(18,496)
Увеличение на предоставени кредити и аванси на клиенти	294,305	(150,523)
Рекласификация на инвестиционни имоти	(149,647)	(340,627)
Увеличение на преоценка на сгради, използвани в банкова дейност	(1,017)	-
Увеличение на други активи	(25,991)	-
Общо промяна в оперативните активи	(1,997)	(2,884)
Промяна в оперативните пасиви:	174,433	(509,964)
(Намаление) на депозити от банки		
Увеличение на задължения към други депозанти	(35,221)	(13,158)
Изменение на задължения за провизии	397,600	755,635
Увеличение на други задължения	(234)	(291)
Общо промяна в оперативните пасиви	7,885	5,412
Други непарични трансакции, включени в печалбата преди данъци:	370,030	747,598
Нетна печалба от инвестиционна дейност	(2,231)	(8,026)
Промяна в справедлива стойност на инвестиционни имоти	(4,225)	369
(Намаление)/увеличение на коректив за обезценка на ресурси и аванси на банки	(5)	1
Увеличение на коректив за обезценка на репо сделки	90	1
Увеличение на коректив за обезценка на кредити и аванси към клиенти	2,802	4,461
Увеличение на коректив за обезценка на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	20	454
(Намаление)/увеличение на коректив за обезценка на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(113)	1,908
(Увеличение)/(намаление) на провизии за задължения	236	(291)
Амортизация	23,203	26,378
Промени в балансовата стойност на отписани активи	(418)	(539)
Ефекти от амортизация на финансов пасив	-	(1)
Обезценка на нетекущи активи	6	6
Общо други непарични трансакции, включени в печалбата преди данъци	19,365	24,721
Изменение в отсрочените данъци	(2,867)	(56)
Платен данък печалба	(2,124)	(2,023)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	600,961	289,866

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021 <i>Преизчислен</i>
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, нетно	(654,515)	(224,349)
Плащания за покупка на дълготрайни активи	(4,228)	(6,958)
Постъпления от продажба на дълготрайни активи	405	624
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ЗА ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(658,338)	(230,683)
Парични потоци от финансова дейност		
Платени лихви по емитирани облигации	(914)	(721)
Платени задължения по лизинг	(13,269)	(13,416)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ЗА ФИНАНSOVA ДЕЙНОСТ	(14,183)	(14,137)
ИЗМЕНЕНИЕ НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, НЕТНО	(71,560)	45,046
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА	2,142,718	2,097,672
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 32))	2,071,158	2,142,718

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

	Емитиран капитал	Премиен резерв	Резерви, вкл. неразпределена печалба	Преоценъчен резерв	Резерв от приизчисление на чуждестранна дейност	Печалба за текущата година	Общо собствен капитал на акционерите на банката майка	Неконтрол иращо участие	Общо
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2021	127,130	110,470	305,339	16,702	(133)	20,880	580,388	5,417	585,805
Ефект от промяна в счетоводна политика (бележка 3.5)	-	-	3,345	-	-	-	3,345	-	3,345
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2021 (приизчислено)	127,130	110,470	308,684	16,702	(133)	20,880	583,733	5,417	589,150
Печалба за годината (приизчислена)	-	-	-	-	-	27,129	27,129	(9)	27,120
Друга всеобхватна загуба за годината	-	-	(6)	(4,937)	44	-	(4,899)	3	(4,896)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА	-	-	(6)	(4,937)	44	27,129	22,230	(6)	22,224
Пренасяне на печалба от предходни периоди	-	-	20,880	-	-	(20,880)	-	-	-
Други движения	-	-	84	-	-	-	84	-	84
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2021	127,130	110,470	329,642	11,765	(89)	27,129	606,047	5,411	611,458
Печалба за годината	-	-	-	-	-	38,484	38,484	39	38,523
Друга всеобхватна печалба за годината	-	-	(12)	93	87	-	168	74	242
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(12)	93	87	38,484	38,652	113	38,765
Пренасяне на печалба от предходни периоди	-	-	27,129	-	-	(27,129)	-	-	-
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022	127,130	110,470	356,759	11,858	(2)	38,484	644,699	5,524	650,223

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 21 юни 2023 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Никола Кедев
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Йордан Христов
Главен счетоводител

С одиторски доклад:
Делойт Одит ООД, одиторско дружество,
Рег. № 033

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Росица Ботева,
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазка,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, управител

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката майка") е акционерно дружество, основано през 1991 г. с ЕИК 831447150 и адрес на управление бул. "Цариградско шосе" № 87, София 1086, България.

Настоящият консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД, София, представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София, и контролираните от нея дъщерни дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие") и Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, (УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД), като една отчетна единица ("Групата").

През отчетния и сравнителния период няма промяна в наименованието на Дружествата от Групата.

Банковата група извършва дейността си съгласно законодателните изисквания на Българската народна банка (БНБ) и Народната банка на Република Северна Македония (НБРСМ). Банките в Групата осъществяват своята дейност въз основа на банкови лицензи, издадени от съответните регулатори в двете държави, в които Групата оперира.

Банката майка е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса с борсов код ССВ(4СГ). Банката майка е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Към 31 декември 2022 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие (2021 г. : 483,121 броя), което представлява 87.35% от капитала на дъщерното дружество.

Към 31 декември 2022 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество.

Управляващо дружество "ЦКБ Асет Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 г. и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 г. за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти. Към 31 декември 2022 година УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД управлява четири колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив, Договорен фонд ЦКБ Гарант и Договорен фонд ЦКБ Прайвит.

Крайният собственик на Банката - майка, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса АД, е Химимпорт АД – публично дружество.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2.1. Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2022. Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване на принципа за действащо предприятие.

Функционалната валута на Групата е българският лев. Сумите в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Счетоводните политики на Банката майка и дъщерните ѝ дружества не се различават съществено. Всички разлики в счетоводните политики са хармонизирани за целите на изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС) (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Този финансов отчет е консолидиран. Банката майка съставя и индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, разработени и публикувани от СМСС и приети от ЕС, който е публикуван през месец май 2023.

2.2. База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен съгласно историческата цена, модифицирана до справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, и оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и справедливата стойност за инвестиционните имоти и преоценената стойност за сградите, използвани в банкова дейност. Останалите финансови активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност.

Макроикономическа рамка, Covid-19 и военният конфликт в Украйна

Икономическата среда през 2022 г. се оформи под въздействието на възстановяването след пандемията от Covid-19, войната в Украйна, рязкото покачване на цените и обръщането на лихвения цикъл. Поради възстановяването от Covid-19 пандемията и войната в Украйна, цените на петрола и суровините се повишиха. Войната в Украйна в глобален мащаб причини нови прекъсвания и ограничаване на доставките на стоки, храни и суровини, което предизвика допълнително поскъпване.

Инфлацията с последвалото парично затягане и енергийната криза са основа на икономическото забавяне в Европейския съюз през последното тримесечие. Ценовият натиск се усили и разшири през 2022 г., като инфлацията достигна рекордни стойности за последните десетилетия. Ключовите централни банки започнаха затягане след много дълъг период на разхлабена парична политика. През юли 2022 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) повиши лихвата по депозитното улеснение от минус 0.50% на 0%, с което лихвата по депозитното улеснение прие неотрицателна стойност за пръв път от 2013 г. насам. С решения от септември, ноември и декември равнището на лихвата по депозитното улеснение достигна 2%. За операциите по рефинансиране ЕЦБ също прие решение за увеличение на равнището от 0% до 2.50%.

Българската икономика забавя растежа след средата на 2022 г. и по тримесечия годишният намалява като стойностите му са, както следва, 3.7%, 4.3%, 3.1% и 2.1%. Под въздействие на външното търсене възстановяването на българската икономиката през първото полугодие на 2022 изпревари очакванията. В края на 2022 делът на държавния дълг към БВП е 22.9% (2021: -23.4%), а по предварителни данни бюджетният дефицит на начислена основа е 2.9%. Пазарът на труда у нас е стабилен при ниско ниво на безработицата в размер на 4.7%.

България е с отворена икономика и инфлационните процеси бързо навлизат, като годишното изменение на ХИПЦ достигна пик от 15.6% през септември 2022 г., а към декември е 14.3%. Индексът на потребителските цени, който отразява специфичната българска потребителска кошница, за тези периоди съответно е 18.7% и 16.9%. Правителството на България приложи мерки за подпомагане на домакинствата и предприятията от енергийния шок.

Дългосрочният кредитен рейтинг на България от агенция SP Global Ratings е BBB със стабилна перспектива, потвърден през ноември 2022 г.

През 2022 г. пандемията от Covid-19 постепенно затихна и икономическите последици от нея се преодоляват. В ЦКБ АД към 31 декември 2022 г. всички кредити, по които в предходните години е имало отсрочване по частния мораториум, са с изтекъл период на отсрочване.

В тези условия ръководството на Групата направи анализ и преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. Ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

2.3. Въпроси, свързани с климата

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Банките като цяло могат да играят важна роля за свеждане до минимум въздействието върху изменението на климата, чрез своите клиенти, като Групата полага усилия да минимизира и своето пряко въздействие върху околната среда и дава приоритет на рационалното потребление на природни ресурси.

През годината Банката майка стартира процес по преразглеждане на своята стратегия, като целта е да включи раздел свързан със зелено кредитиране.

Банката майка ще определи цели за експозиции по основните бизнес сегменти, отговарящи на изискванията за „зелено“ кредитиране. Към края на 2022 г. е в процес анализ на клиентите и корпоративния кредитен портфейл, като Групата изследва и класифицира клиенти с икономическа дейност, която отговаря на изискванията за „допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за

адаптирането към изменението на климата“, съгласно Регламент (ЕС) 2021/2139 за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета.

Към 31.12.2022 г. Групата оповестява данните в съответствие с изискванията на чл. 10 (3) на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 за Допустими за таксономията икономически дейности в своята Нефинансова декларация.

Несъмнено справянето с рисковете, произтичащи от изменението на климата и влошаването състоянието на околната среда и постигане на цели за устойчива икономика, ще бъде сред основните предизвикателства за банката през следващите години. В контекста на променяща се регулаторна рамка, която постави още по-голям акцент върху темата за климатичния риск и изискванията за устойчиво отчитане.

След приемането от страна на ЕС на отчетна рамка, свързана с устойчивостта, вкл. и екологията, Групата ще работи върху изготвяне и прилагане на методология, насочена към оценката на експозициите към рисковете, свързани с климата и околната среда, кредитния портфейл и операциите като цяло.

Първа стъпка към това е събирането на подробна информация и данни за кредитополучателите, необходима за оценката на уязвимостите на експозициите към рискове, свързани с климата и околната среда свързани с устойчивостта в секторите и сегментите, най-вече засегнати от изменението на климата. Втората стъпка е разработването на подходящи лимити за ефикасно управление на рискове, свързани с климата и околната среда в съответствие с правилата за редовно наблюдение и ескалиране и интегрирането им в цялостната рамка за управление на риска.

Очаква се Групата да разработи и установи подходящи вътрешни стрес тестове и сценарийни анализи, като инструменти по отношение на рисковете, свързани с климата и околната среда, като се има предвид несигурността около бъдещото развитие на изменението на климата и реакцията на обществото към него.

Групата ще дефинира рисковете, свързани с климата и околната среда, в рамката си за склонност към риск, като се определят индикатори с цел проследяване на изпълнението на конкретни цели.

През 2023 г. Групата ще продължи своята работа по развитие и приспособяване на своите вътрешни системи за спазване на изискванията на Регламента за таксономията за класифициране на икономическите дейности като екологично устойчиви. По този начин ще бъде постигнато съответствие на таксономията с основните икономическите дейности и направления на развитие, така че Групата да може да се подготви своевременно и адекватно към повишените изисквания за докладване и оповестяване, които ще влязат в сила през 2024 г.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за два съпоставими периода в отчета за финансовото състояние поради промяна в счетоводната политика, описана в приложение 3.5.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. През периода Групата е извършила промяна в представянето в отчета за финансовото състояние, отчета за печалбите или загубите и отчета за паричните потоци.

2.5. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес Комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии**, приети от ЕС на 2 юли 2021 г. условни задължения и условни активи в сила от 1 януари 2022 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 28 юни 2021 (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи

на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени в консолидирания финансов отчет на Групата.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 17 Застрахователни договори** - включително изменения на МСФО 17, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2023)
- **Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори** – Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 - Сравнителна информация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Оповестяване на счетоводната политика (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки:** Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от еднократна сделка (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – Европейската комисия е взела решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** - Нетекущи задължения по ковенанти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **Изменение на МСФО 16 "Лизинг"** – Задължения по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **МСФО 14 Отсрочени тарифни разлики** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) - Европейската комисия е решила да не стартира процеса на одобрение на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал).

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

2.6. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на Централна кооперативна банка АД, София, Централна кооперативна банка АД, Скопие, Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Налице е контрол, когато Групата е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Банката майка е дружество, което контролира дружество, в което е инвестирано, ако и само ако Банката майка притежава всички от следните:

- правомощия в дружеството, в което е инвестирано
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и
- възможност да използва своите правомощия в дружеството, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта.

Дъщерно дружество е това дружество, в което Групата пряко или косвено притежава повече от половината от правата на глас или съществуват правомощия за упражняване на контрол върху него. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

Всички придобивания се отчитат, чрез прилагане на метода на покупка от датата, на която Групата ефективно получава контрол върху придобивания, както е посочено в МСФО 3. Групата включва в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход резултатите от дейността на придобитото дружество, както и признава в консолидирания отчет за финансовото състояние придобитите активи и поети пасиви и условни задължения на придобитото дружество, както и всякаква репутация, възникнала при придобиването.

Резултатите на придобитите или отписани през годината дъщерни дружества се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход от ефективната дата на придобиване или от ефективната дата на освобождаване отписването по подходящ начин.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет, отчетите на Банката майка и дъщерните дружества са комбинирани ред по ред като се събират подобни активи, пасиви, елементи на собствен капитал, приходи и разходи.

Когато е необходимо, се извършват корекции на финансовите отчети на дъщерните дружества, за да се приведат техните счетоводни политики в съответствие с тези, използвани от Банката майка.

Вътрешногруповите операции, разчети, приходи и разходи се елиминират напълно при консолидацията.

Неконтролиращите участия в нетните активи и в печалбата или загубата на дъщерните дружества са представени отделно от тези принадлежащи на Групата.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

Дружествата, консолидирани във финансовия отчет на Групата, са:

Име на Дружеството	(%) собственост		Метод на консолидация
	31.12.2022	31.12.2021	
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	100%	Пълна консолидация

Групата включва едно дъщерно предприятие, съдържащо неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Обща всеобхватна загуба, разпределен на НКУ		Натрупани НКУ	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Централна кооперативна банка АД, Скопие	12.65%	12.65%	50	(6)	5,524	5,411

През 2022 г. и 2021 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Групата и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Групата, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективната лихва на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент (за финансови активи оценявани по амортизирана стойност, финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и финансови пасиви по амортизирана стойност).

Ефективният лихвен процент е процентът при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
 - лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност;
 - лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
 - задължения по лизингови договори;
- изчислени на други бази:
 - лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
 - отрицателна лихва по активите.

Групата притежава инвестиции във финансови активи, емитирани с отрицателни лихвени проценти. Групата оповестява лихвите по тези финансови активи като разход за лихви, като допълнителни оповестявания са представени в бележка 22.

Групата изчислява приходите от и разходите за лихви по финансови активи, различни от тези, които се считат за кредитно обезценени, като прилага лихвения доход към брутната балансова стойност на финансовия актив.

3.2.2. Приходи от и разходи за такси и комисиони

Приходите от и разходите за такси и комисиони се признават в печалбата или загубата, когато съответната услуга е извършена или получена. Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“, се използват следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. Предплатените такси по издадени банкови гаранции и неусвоени кредитни ангажименти се признават на ред Други задължения в Отчета за финансовото състояние. В бележка 20 посочените суми са представени на ред Приходи за бъдещи периоди.

По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, тя признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 23.

Във всички случаи общата цена на сделката за даден договор се разпределя между различните задължения за изпълнение въз основа на относителните самостоятелни продажни цени на отделните продукти и услуги. Възнаграждението, което Групата получава е определено в различните тарифи на дружествата в Групата и не съдържа променлив компонент. Цената на сделката по договора изключва всички суми, събрани от името и за сметка на трети страни. Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето. Значителна част от приходите от такси и комисиони се признават след като услугата е извършена и възнаграждението е събрано от клиента.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Функционалната валута на Банката майка и на дъщерното дружество УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е българският лев. Функционалната валута на дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД, Скопие, е македонският денар.

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на Централната банка на съответната държава за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на консолидирания отчет за финансовото състояние по обменните курсове на Централната банка за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на Централната банка за деня на сделката, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

Групата извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на Централната банка за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.
Обменните курсове към 31 декември 2022 и 2021 между щатския долар и българския лев са:

31 декември 2022	31 декември 2021
1 щатски долар = 1.83371 лева	1 щатски долар = 1.72685 лева

Функционалната валута на клона на Банката майка в Република Кипър е евро.

Обменните курсове към 31 декември 2022 и 2021 между щатския долар и еврото и македонския денар са:

31 декември 2022	31 декември 2021
1 Щатски долар= 57.6535 македонски денара	1 Щатски долар= 54.3736 македонски денара
1 евро = 61.4932 македонски денара	1 евро = 61.6270 македонски денара

От 1 март 2022 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) и Българската народна банка преустановиха публикуването на курс евро – рубла, респ. лев-рубла. За целите на прилагането на изискванията на МСС 21 за своите експозиции, деноминирани в руски рубли, Групата е приложила заключителен крос курс рубла-евро-лев, публикуван от Централната банка на Русия. Този изведен валутен курс е сравнен с бенчмарк на няколко валутно-борсови пазара в държави от и извън ЕС, до които Групата има достъп, при което е установено, че той е максимално добро приближение до наличните пазарни котировки.

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Групата в печалбата или загубата само когато:

- а) правото на Групата да получи плащане на дивидент е установено;
- б) има вероятност Групата да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Нетни печалби от операции с ценни книжа

Нетните печалби от операциите с ценни книжа включват печалбите и загубите от продажбата или промяната в справедливата стойност на тези активи, курсовите разлики, произтичащи от преоценката на тези активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута. Допълнителна информация е представена в Бележка 24.

3.2.6. Финансови активи и пасиви

3.2.6.1. Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Групата, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Групата оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоченяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване.

3.2.6.2. Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- а) бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив (проверка за единствено плащания по главница и лихва – ЕПГЛ).

Когато паричните потоци отговарят на ЕПГЛ и бизнес моделът за държане на инструментите е за получаване на договорните парични потоци, банката класифицира дълговите инструменти по амортизирана стойност. Когато бизнес моделът за държане на финансовите инструменти е с цел продажба и държане на активите за получаване на главница и лихва, при първоначалното признаване, Банката класифицира тези активи като дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделите, прилагани от Групата, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци;
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата. Групата управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Групата класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци и избраният бизнес модел. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват получени депозити, задължения по емитирани облигации, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е определила даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Групата класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

3.2.6.3. Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Групата оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Групата оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

Очаквани кредитни загуби

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Групата използва модел за категоризиране на финансовите активи във Фази, в зависимост от нивото на кредитния риск. Финансовите активи се категоризират на ниво длъжник, в една от следните фази:

Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 3 – експозиции в неизпълнение.

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка

За тези финансови активи Групата прилага коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване.

Кредитният риск по финансов актив може да бъде определен като нисък, на база външен кредитен рейтинг и оценената от Групата способност на длъжника да изпълнява задълженията си в краткосрочен план, като евентуални неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително, да намалят способността на длъжника да изпълнява задълженията си. Към експозициите без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване се отнасят експозиции, по които просрочието по договорените плащания е до 30 дни и не се установяват индикатори за значително увеличение на кредитния риск.

Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество, се извършва въз основата на комбинация от автоматични и други вътрешно определени индикатори. Групата е приела, че е налице значително увеличение на кредитния риск по финансов актив, когато просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни, или просрочието е над 90 дни, но не е съществено по размер, съгласно праговете, определени в чл. 28 на Наредба № 7 на БНБ от 24.04.2014 г. за организацията и управлението на рисковете в банките; когато са предоставени отстъпки на длъжник поради финансови затруднения и тези отстъпки не водят до съществено намаление на финансовото задължение (под 1 %), съответно до отнасяне на експозициите в неизпълнение, или длъжникът е в период на изпитване след дадени от страна на Групата отстъпки /експозиции с мерки по реструктуриране/. Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество включва и други индикатори, като промени в платежния статус на длъжниците, напр. настъпили промени във финансовото състояние на длъжника (спад в приходите с над 30 %, загуба на основен клиент с над 50 % от продажбите, акумулирани загуби и др.), които се очаква да доведат до значителна промяна в способността му да изпълнява своите задължения; установени неблагоприятни данни и пазарна информация свързана с длъжник, които повишават значително кредитния риск; промяна в подхода на Банката за управление на експозиция и др.

За експозициите в неизпълнение, Групата използва насоките на Регламент (ЕС) № 575/2013 и Насоки ЕВА/GL/2016/07 относно прилагането на определението за неизпълнение съгласно член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013. Групата е приела, че е настъпило неизпълнение по отношение на определен длъжник, когато просрочието по договорените плащания е от повече от 90 дни по съществена част от кредитното задължение на длъжника, и/или се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения без да се предприемат принудителни действия по реализиране на обезпечението. При определяне на съществеността на просроченото кредитно задължение, Групата прилага праговете, определени в чл. 28 на Наредба № 7 на БНБ от 24.04.2014 г. за организацията и управлението на рисковете в банките. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции“ съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Прегледът на индикаторите и оценката на експозициите се извършва на месечна база, под контрола на Дирекциите за управление на риска в дружествата от Групата, а съответните решения се вземат от ръководствата на дружествата от Групата.

Обезценката на финансовите активи във Фаза 1 се калкулира на база на „очаквани кредитни загуби за 12 месеца“, а за финансовите активи във Фаза 2 – на база на „очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовия актив“. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за активи с обективно доказателство за обезценка.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Групата прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране“ или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Групата прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение (PD) и загуба при неизпълнение (LGD) за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент (EIR) при изчисление на очакваната загуба при неизпълнение (EAD). Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на Групата – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници (МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ). Използваните от Групата макроикономически индикатори са: Ръст на Брутният вътрешен продукт (GDP), Хармонизиран индекс на потребителските цени (HICP), Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата (HPI). Групата обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3-годишните прогнози на съответните институции.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Групата оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата през друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава през друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност през друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

При отписване на капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност, се признават директно в неразпределената печалба на Групата, без да бъдат рекласифицирани през печалбата или загубата.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Групата в печалбата или загубата.

3.2.6.4. Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Групата прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви.

Групата прекласифицира финансови активи като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

3.2.6.5. Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Групата, Групата преизчислява brutната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

3.2.6.6. Отписване на финансови инструменти

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Групата прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Групата отписва съществуващ финансов актив и признава модифициран финансов актив като нов финансов актив, когато договорните парични потоци на финансовия актив са предоговорени или модифицирани по друг начин и промяната в договорните условия е значителна, Групата прилага "10% тест" като праг за отписване и модифициране на финансови активи. "10% тест" е изчисление на нетната настояща стойност на паричните потоци при новите условия, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (EIR), която се различава най-малко с 10% от балансовата стойност на първоначалния дълг.

Финансовият пасив се отписва, когато задължението по него е погасено, отменено или изтече. Когато съществуващ финансов пасив се замени с друг от същия кредитор при съществено различни условия или условията на съществуващ пасив се модифицират съществено, такава замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив. Разликата между балансовата стойност на първоначалния финансов пасив и платеното възнаграждение се признава в печалбата или загубата. Групата прилага 10 % тест като праг за отписване и промяна на финансови пасиви. "10 % тест" представлява изчисление на нетната настояща стойност на изходящите парични потоци при новите условия, дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент (EIR), която се различава с поне 10 % от балансовата стойност на първоначалния дълг.

3.2.7. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/ привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/ полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложили като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се признават в отчета за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3.2.8. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централни банки и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.9. Йерархия на справедлива стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Политиката на Групата е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Групата, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни за целите на консолидирания финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Групата оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котиран (некоригиран) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се търгуват на активни пазари са базирани на котиран пазарни цени на борсови или дилърски пазари. За всички останали инструменти Групата определя справедливите им стойности използвайки други техники за оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени, модели за оценяване на опции и други модели за оценяване. Предположения и входящи данни, използвани в техниките за оценяване включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредит спредове и други премии, използвани при определянето на дисконтовите проценти, цени на дългови и капиталови ценни книжа, валутни курсове и цени на индекси на капиталови инструменти и очаквани колебания и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедливата стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

В бел. 36 е представен анализ на активите, оценени по справедлива стойност към 31 декември 2022 и 2021 по нива на йерархия на справедливите стойности, чрез която се категоризира измерването на справедливите стойности. Стойностите се базират на сумите, признати в отчета за финансовото състояние.

3.2.10. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала.

Групата е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време.

Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания, свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви“. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

3.2.12. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.13. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в печалбата или загубата за периода. Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9 или МСС 39.

3.2.14. Дълготрайни материални и нематериални активи, активи с право на ползване

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Групата разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка, с изключение на сградите, използвани от Групата.

Последващото оценяване на сградите, използвани от Групата се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Преоценка на нефинансови активи, нетно от данъци“ и се отчитат за сметка на собствения капитал (като част от преоценъчните резерви), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба. Информацията относно справедливата стойност на сградите, използвани в банковата дейност е представена в бележка 36.

Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години
Активи с право на ползване	съобразно срока на правното ограничение за ползване, но не по-малко от 12 месеца	

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Групата не разполага с нематериални активи с неограничен полезен живот.

Към датата на изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет Ръководството на Групата е извършило проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, оценявани по цена на придобиване. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.15. Активи, придобити от обезпечения

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Групата като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения, и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние.

След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3.2.16. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Групата отчита като инвестиционни имоти земя и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Други нетни приходи от дейността“.

3.2.17. Отчитане на лизинговите договори

3.2.17.1. Групата като лизингополучател

Групата оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Групата признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони). За тези лизингови договори Групата признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времеви модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Групата използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксирани по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя като част от реда „Други задължения“ в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективната лихва) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Групата преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Групата не е направила такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Групата поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Групата да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Групата прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в политиката за отчитане на дълготрайните материални и нематериални активи.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в реда „Разходи за дейността“ в печалбата или загубата (виж бележка 27).

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Групата прилага тази практическа целесъобразна мярка.

3.2.17.2.Групата като лизингодател

Групата сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

Лизингови договори, при които Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Винаги, когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

Когато договорът включва както лизингови, така и нелизингови компоненти, Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора към всеки един от компонентите.

3.2.18. Данъци върху доходите

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последици, които ще възникнат от начина, по който Групата очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3.2.19. Оперативни сегменти

Географско разпределение

Към 31.12.2022 Групата извършва дейност основно в следните три държави: България, Република Северна Македония и Кипър. Групата извършва дейности и реализира приходи както следва:

1. В България чрез ЦКБ АД и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД
2. В Кипър чрез клон Кипър
3. В Република Северна Македония чрез ЦКБ АД, Скопие

В Кипър Групата извършва дейности и реализира приходи чрез банков клон, част от структурата на Банката майка Централна кооперативна банка АД, на принципа на свободата на предоставяне на услуги на територията на Европейското икономическо пространство.

Информация за приходите от лихви, приходите от такси и комисиони, нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, преди консолидационни елиминации, е представена, както следва:

	Приходи от лихви и такси и комисионни		Имоти, машини и съоръжения, ДНМА и активи с право на ползване		Инвестиционни имоти и активи, придобити от обезпечения	
	За годината, приключваща на	За годината, приключваща на	Към	Към	Към	Към
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
България	208,575	184,758	153,050	142,522	55,465	45,901
Р. Северна Македония	17,642	17,303	29,113	26,589	-	-
Кипър	84	48	653	16	-	-
Общо	226,301	202,109	182,816	169,127	55,465	45,901

Оперативни сегменти

Към 31.12.2022 г. Групата дефинира следните оперативни сегменти:

1. Централна кооперативна банка АД, София;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие;
3. УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Видовете продукти и услуги, от които всеки отчетен сегмент генерира своите постъпления, са както следва:

1. Централна кооперативна банка АД, София- извършване на банкова дейност;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие- извършване на банкова дейност;
3. УД „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД- извършва дейност по организация и управление на договорни фондове.

Групата определя оперативните си сегменти като такива:

- които предприемат бизнес дейности, от които Групата получава приходи и понася разходи;
- чиито оперативни резултати се преглеждат редовно от Ръководството на Групата и на база, на които се оценяват резултатите от дейността на сегментите;
- чиито оперативни резултати се преглеждат при взимането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределяни към сегментите
- за които е налице отделна финансова информация.

Ключовите индикатори, които Групата следи са следните:

1. Приходи от лихви;
2. Приходи от такси и комисионни;
3. Печалба/(загуба) от преоценка;
4. Разходи за обезценка;
5. Разходи за лихви;
6. Административни разходи;
7. Оперативна печалба / (загуба);
8. Печалба / (загуба) преди данъчно облагане;
9. Разходи за данъци;
10. Печалба / (загуба) за годината.

За годината, приключваща на 31.12.2022	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	135,914	12,218	21	148,153
Приходи от такси и комисионни	73,724	5,424	-	79,148
Печалба от преоценка	(23,795)	(24)	268	(23,551)
Разходи за обезценка	(2,606)	(188)	-	(2,794)
Разходи за лихви	(8,348)	(3,188)	-	(11,536)
Административни разходи	(40,786)	(773)	(152)	(41,711)
Общи Оперативни приходи	187,953	13,241	1,944	203,138
Печалба преди данъци	41,440	1,385	1,514	44,339
Разходи за данъци	(3,298)	(155)	(148)	(3,601)
Печалба за годината	38,142	1,230	1,366	40,738

За годината, приключваща на 31.12.2021	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	118,085	12,380	23	130,488
Приходи от такси и комисионни	66,698	4,923	-	71,621
Печалба от преоценка	9,397	(4)	36	9,429
Разходи за обезценка	(6,513)	(317)	-	(6,830)
Разходи за лихви	(12,719)	(3,518)	-	(16,237)
Административни разходи	(37,004)	(747)	(477)	(38,228)
Общи Оперативни приходи	169,031	12,576	1,748	183,355
Печалба преди данъци	28,139	984	1,241	30,364
Разходи за данъци	(2,211)	(115)	(125)	(2,451)
Печалба за годината	25,928	869	1,116	27,913

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Групата, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Измерване на очакваните кредитни загуби;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Справедлива стойност на инвестиционните имоти;
- Преоценена стойност на сгради, използвани в банковата дейност;
- Приходи от договори с клиенти;
- Срок на лизинговите договори и диференциален лихвен процент;
- Признаване на отсрочени данъци във връзка с лизинговите договори.

Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модели на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 36.

Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Анализът и намеренията на ръководството са потвърдени от бизнес модела на държане на дълговите инструменти, които отговарят на изискванията за получаване на плащания единствено на главница и лихви и държане на активите до събирането на договорените парични потоци от активите, които са класифицирани като дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност. Това решение е съобразено с текущата ликвидност и риск апетита на Групата. Допълнителна информация във връзка с източниците на несигурност е представена в бел. 3.2.6.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Групата са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 35.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти може да бъде значително повлияна от използваните от експертите на Групата допускания относно доходност, офертни цени и подобрени аналози. Ръководството на Групата извършва преглед и подбор на използваните експерти – оценители и приема работата им, следейки използваните допускания да са максимално обективни и безпристрастни.

Преоценена стойност на сгради, използвани в банковата дейност

Преоценената стойност на сгради, използвани в банковата дейност, може да бъде значително повлияна от използваните от експертите на Групата допускания относно доходност, офертни цени и подобрени аналози за определените имоти. Ръководството на Групата извършва преглед и подбор на използваните експерти – оценители и приема работата им, следейки използваните допускания да са максимално обективни и безпристрастни.

Приходи от договори с клиенти

Групата е обвързана с множество договори за поддържане и обслужване на банкови сметки. Възнагражденията по предоставяните услуги са определени съгласно тарифите на дружествата в Групата. Всички предоставяни услуги се признават с течение на времето. Поради тази причина ръководството преценява кога да признае приходи от договора за поддържане и обслужване на банкови сметки и платежни операции. Допълнителна информация във връзка с източниците на несигурност е представена в бел. 3.2.2.

Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор ще бъде удължен (или не е прекратен). Повечето опции за удължаване на договорите за офиси са включени в лизинговите задължения, тъй като Групата разчита на дългосрочни взаимоотношения с наемодателите.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Групата се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

Определяне на подходящия дисконтов процент за оценка на лизинговите задължения

Когато Групата не може лесно да определи лихвения процент, включен в лизинга, използва своя диференциален лихвен процент (IBR) за определяне на стойността на лизинговите задължения. IBR е лихвеният процент, който Групата би трябвало да плати, за да вземе заем за подобен срок и с подобна гаранция, за да получи средствата, необходими за придобиването на актив с подобна стойност и характеристики на актива с право на ползване, в подобна икономическа среда. Следователно IBR отразява това, което Групата „би трябвало да плати“, което изисква оценка, когато няма налични наблюдаеми лихвени проценти (например за дъщерни дружества, които не сключват сделки за финансиране) или когато те трябва да бъдат коригирани, за да отразят срокът и условията на лизинга. Групата оценява IBR, като използва налични данни (като пазарни лихвени проценти), когато са налични, и се изисква да направи определени специфични за Групата оценки.

Признаване на отсрочени данъци във връзка с активи и пасиви, възникващи от лизингови договори

Когато в резултат на лизингов договор възникват активи и пасиви, които водят до първоначалното признаване на облагаема временна разлика, свързана с актива право на ползване, и равна по стойност приспадаща се временна разлика по задължението за лизинг, това води до нетна временна разлика в размер на нула. Следователно Групата не признава отсрочени данъци във връзка с посочените лизингови сделки, доколкото, доколкото в рамките на полезния срок на актива и падежа на пасива, нетните данъчни ефекти ще са нула. Отсроченият данък обаче ще се признава, когато в следващите периоди възникнат временни разлики при положение, че са налице общите условия за признаване на данъчни активи и пасиви по реда на МСС 12.

3.4. Управление на капитала

Групата определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Групата. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Групата следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Групата се преглежда регулярно от Управителния съвет на Банката майка.

Групата изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Групата следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2022 и 2021 Групата е спазвала регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от Банката майка нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания на консолидирана основа. Веднъж годишно на своя сайт Банката майка публикува Годишно оповестяване на консолидирана основа във връзка с изискванията на чл. 70 на ЗКИ и на Регламент (ЕС) №575, Глава Осма - Оповестяване на информация от институциите, в което Банката майка описва груповите рисково-претеглени активи, капиталови изисквания и капиталови буфери.

Считано от 28.06.2021 г., изискванията за отчетност от страна на кредитните институции се уреждат в Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/451, който заменя Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014. В процеса на изготвяне на надзорната отчетност за капиталовите изисквания, Групата спазва установените от Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/451 изисквания.

Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 и Регламент (ЕС) 2019/876 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници регламентират изискванията към капиталовата адекватност на банките.

Собственият капитал на Групата за регулаторни цели се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – положителна репутация, нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Групата, но се третира по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.
- Капитал от втори ред: конвертируем дългов инструмент.

- Банката майка изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск.

При определяне на капиталовите изисквания за кредитен риск, Групата прилага преразгледания коефициент за подпомагане на малките и средни предприятия (МСП) и коригира размера на рисково претеглените експозиции към МСП съгласно чл. 501 от Регламента.

Съгласно чл. 500а от Регламента, чрез дерогация от чл. 114, параграф 2, до 31 декември 2022 г. за експозициите към централните правителства и централните банки на държави членки, когато тези експозиции са деноминирани и финансирани в местна валута на друга държава членка, се прилага 0% рисково тегло.

Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета установява заедно с Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета пруденциалната регулаторна рамка за кредитните институции и инвестиционните посредници, извършващи дейност в Съюза.

Групата поддържа регулаторен собствен капитал за целите на капиталовата адекватност под формата на капитал от първи ред, състоящ се от базов собствен капитал от първи ред, и капитал от втори ред.

Минималните регулаторни капиталови изисквания към банките са както следва:

- съотношение на обща капиталова адекватност 8 %;
- съотношение на капитала от първи ред 6 %.

Банката майка - Централна кооперативна банка АД е определена като друга системно значима институция (ДСЗИ), поради което на основание чл. 11, ал. 1 и 2 от Наредба № 8 и при отчитане на промяната в системната значимост на всяка от банките за периода от юни 2021 г. до юни 2022 г. БНБ определи ниво на буфер, на индивидуална и консолидирана основа за Централна кооперативна банка АД, в размер 0.50%, приложим към общата стойност на рисковите експозиции. През 2022 националният регулатор не е извършил промяна в буфера за ДСЗИ.

3.5. Ефект от промяна в счетоводната политика

3.5.1. Промяна в счетоводната политика за последваща оценка на Инвестиционни имоти

През периода Банката е извършила промяна в счетоводната си политика и е възприела да приложи модела на справедливата стойност за своите инвестиционни имоти. Политиката за последващо отчитане е оповестена в бележка 3.2.16.

В резултат на извършената промяна, Банката е преизчислила своите финансови отчети за периодите 01.01.2021 и 31.12.2021 както следва:

	Към 01.01.2021	Промяна в счетоводната политика	Към 01.01.2021
АКТИВИ			Преизчислен
Парични средства и парични салда в Централни банки	1,912,743	-	1,912,743
Предоставени ресурси и аванси на банки	188,068	-	188,068
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	359,672	-	359,672
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	267,652	-	267,652
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,784,460	-	2,784,460
Други активи	49,404	-	49,404
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	716,006	-	716,006
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	463,289	-	463,289
Дълготрайни материални и нематериални активи	114,381	-	114,381
Активи с право на ползване	57,803	-	57,803
Инвестиционни имоти	11,310	3,717	15,027
Репутация	5,630	-	5,630
ОБЩО АКТИВИ	6,930,418	3,717	6,934,135
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
ПАСИВИ			
Депозити от банки	66,052	-	66,052
Задължения към други депозанти	6,190,947	-	6,190,947
Емитирани облигации	25,451	-	25,451
Провизии за задължения	1,003	-	1,003
Други задължения	61,160	372	61,532
ОБЩО ПАСИВИ	6,344,613	372	6,344,985
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	127,130	-	127,130
Премиен резерв	110,470	-	110,470
Резерви, включително неразпределена печалба	305,339	3,345	308,684
Преоценъчен резерв	16,702	-	16,702
Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност	-133		(133)
Печалба за текущата година	20,880	-	20,880
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	580,388	3,345	583,733
НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА МАЙКА			
Неконтролиращо участие	5,417		5,417
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	585,805	3,345	589,150
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ	6,930,418	3,717	6,934,135

Общият ефект върху собствения капитал на Банката към 1 януари 2021 г. е представен, както следва:

	01.01.2021
Признаване на промяна в справедлива стойност на инвестиционни имоти	3,717
Признаване на отсрочен данъчен пасив	(372)
Общо ефект – увеличение на собствения капитал	3,345

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

За да постигне съпоставимост на финансовите си данни Банката представя и преизчисление на Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, завършващ на 31.12.2021.

Следващите таблици показват корекциите, признати за всяка отделна позиция от финансовия отчет:

	Към 31.12.2021	Промяна в счетоводната политика	Към 31.12.2021
АКТИВИ			Преизчислен
Парични средства и парични салда в Централни банки	1,963,552	-	1,963,552
Предоставени ресурси и аванси на банки	182,425	-	182,425
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	356,982	-	356,982
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	293,983	-	293,983
Предоставени кредити и аванси на клиенти	3,120,638	-	3,120,638
Други активи	52,327	-	52,327
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	859,106	-	859,106
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	687,185	-	687,185
Дълготрайни материални и нематериални активи	111,118	-	111,118
Активи с право на ползване	57,605	-	57,605
Инвестиционни имоти	10,759	3,899	14,658
Репутация	5,630	-	5,630
ОБЩО АКТИВИ	7,701,310	3,899	7,705,209
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
ПАСИВИ			
Депозити от банки	52,893	-	52,893
Задължения към други депозанти	6,946,583	-	6,946,583
Емитирани облигации	25,450	-	25,450
Провизии за задължения	713	-	713
Други задължения	67,722	390	68,112
ОБЩО ПАСИВИ	7,093,361	390	7,093,751
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	127,130	-	127,130
Премиен резерв	110,470	-	110,470
Резерви, включително неразпределена печалба	326,297	3,345	329,642
Преоценъчен резерв	11,765	-	11,765
Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност	(89)	-	(89)
Печалба за текущата година	26,965	164	27,129
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	602,538	3,509	606,047
АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА МАЙКА			
Неконтролиращо участие	5,411	-	5,411
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	607,949	3,509	611,458
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ	7,701,310	3,899	7,705,209

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Годината, приключваща на	Промяна в счетоводната политика	Годината, приключваща на
	31.12.2021		31.12.2021
Приходи от лихви	130,297	-	Преизчислен 130,297
Разходи за лихви	(16,129)		(16,129)
Нетен доход от лихви	114,168	-	114,168
Приходи от такси и комисиони	71,597	-	71,597
Разходи за такси и комисиони	(17,099)	-	(17,099)
Нетен доход от такси и комисиони	54,498	-	54,498
Нетни печалби от операции с ценни книжа	8,153	-	8,153
Нетни загуби от промяна на валутни курсове	(1,825)	-	(1,825)
Други нетни приходи от дейността	8,137	(369)	7,768
Разходи за дейността	(147,184)	551	(146,633)
Реинтегрирани провизии за провизии за задължения	291	-	291
Разходи за обезценка на нетекущи активи	(6)	-	(6)
Разходи за кредитни загуби по финансови активи	(6,824)	-	(6,824)
Печалба за периода преди данъчно облагане	29,408	182	29,590
Разходи за данъци	(2,452)	(18)	(2,470)
ПЕЧАЛБА ЗА ГОДИНАТА	26,956	164	27,120
Друга всеобхватна загуба			
<i>Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Загуби от дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно от данъци	(4,993)	-	(4,993)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	41	-	41
<i>Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Печалби от капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно от данъци	210	-	210
Преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи	(154)	-	(154)
Общо друга всеобхватна загуба, нетно от данъци	(4,896)	-	(4,896)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА	22,060	164	22,224
Дял от печалбата за акционерите на Банката майка	26,965	164	27,129
Дял от печалбата на неконтролиращо участие	(9)	-	(9)
Дял от общия всеобхватен доход за акционерите на Банката майка	22,066	164	22,230
Дял от общия всеобхватен доход за неконтролиращото участие	(6)	-	(6)
Доход на акция на акционерите на Банката майка (в лева)	0.20	0.01	0.21
Доход на акция на акционерите на Банката майка с намалена стойност (в лева)	0.20		0.20

Основният доход на акция и доходът на акция с намалена стойност за 2021 година са преизчислени. Корекцията на основния доход на акция и дохода на акция с намалена стойност се състои съответно в увеличение с 0.01 лв. и 0.00 лв. на акция.

3.5.2. Промяна в счетоводната политика за последваща оценка на сгради, използвани в банковата дейност

Към 31 декември 2022 Групата е извършила промяна в счетоводната си политика и е възприела да приложи модела на преоценената стойност за сградите, използвани в банковата дейност. Съгласно пар. 17 от МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки при първоначалното приемане дадена политика за отчитане на активи по преоценени стойности в съответствие с МСС 16 Имоти, машини и съоръжения е промяна в счетоводната политика, но тя се третира като преоценка в съответствие с МСС 16, без да се преизчисляват финансовите данни за съпоставимите периоди. Политиката за последващо отчитане на имоти, машини и съоръжения е оповестена в бележка 3.2.14.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Парични средства в брой:		
В български лева	235,888	268,279
В чуждестранна валута	133,279	109,978
Парични средства на път:		
В български лева	29	34
В чуждестранна валута	705	182
Парични салда в Централните банки:		
Текуща сметка в български лева в БНБ	1,553,175	1,530,252
Текуща сметка в чуждестранна валута в БНБ	23,122	15,951
Текуща сметка в чуждестранна валута в НБРСМ	10,073	21,070
Минимални задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки	11,387	8,240
Резервен обезпечителен фонд RINGS в БНБ	16,285	9,566
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	1,983,943	1,963,552

Текущите сметки в Централните банки се използват за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в съответната страна.

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на БНБ, Банката майка заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

Минималните задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки към 31.12.2022 се състоят от предоставени средства от страна на ЦКБ Скопие в НБРСМ.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Срочни депозити в местни банки		
В чуждестранна валута	2,144	58,764
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	15,544	7,916
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	162	152
В чуждестранна валута	7,240	7,850
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	44,726	107,775
Резервен обезпечителен фонд за платежна система STEP 2-T	20,687	-
Коректив за очаквани кредитни загуби (Бележка 35.1)	(27)	(32)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	90,476	182,425

През периода Банката майка е стартирала участие в платежна система STEP 2 за директно изпълнение на преводи в евро през Единната зона за плащания в евро (SEPA). В съответствие с разпоредбите за участие Банката майка определя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата STEP 2.

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа	352,707	48,338
Обезпечени със залог на български държавни ценни книжа	41,878	309,890
Коректив за очаквани кредитни загуби (Бележка 35.1)	(1,336)	(1,246)
ОБЩО ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА	393,249	356,982

Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа, е минимум 100%. Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, е минимум 120%. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2023. (2021 г.: между януари и юни 2022).

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Български корпоративни ценни книжа	172,599	233,196
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	32,735	55,888
Средносрочни български държавни облигации	3,158	1,991
Дългосрочни български държавни облигации	2,501	2,838
Деривати, държани за търгуване	12	70
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	211,005	293,983

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 81,083 хил. лв. (2021 г.: 88,906 хил. лв.) и дялове в договорни фондове в размер на 91,516 хил. лв. (2021 г.: 144,290 хил. лв.)

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на

кредитни институции в размер на 9,475 хил. лв. (2021 г.: 32,637 хил. лв.), акции от капитала на нефинансови дружества в размер на 21,068 хил. лв. (2021 г.: 14,355 хил. лв.) и емисия конвертируеми привилегирани акции 2,192 хил. лв. (2021 г.: 4,062 хил. лв.)

Към 31 декември 2021 Групата е притежавала и дялове в договорни фондове в размер на 4,834 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2022 дериватите, държани за търгуване са в размер на 12 хил. лв. и (2021 г.: 70 хил. лв.), са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори, валутни суапове на открития пазар и опции.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Граждани:		
В български лева	1,252,295	1,135,195
В чуждестранна валута	270,062	261,644
Предприятия:		
В български лева	1,298,301	1,184,773
В чуждестранна валута	487,526	577,769
	3,308,184	3,159,381
Коректив за очаквани кредитни загуби (Бележка 35.1)	(40,684)	(38,743)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	3,267,500	3,120,638

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2022 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 1,555 хил. лв. (2021: 1,556 хил. лв.), включително резултат от сделки.

Ефектите от продажба на предоставени кредити и аванси на клиенти, когато възникнат такива, са представени в бел. 26 Други нетни приходи от дейността.

Политиката във връзка с кредитния риск на предоставените кредити и аванси и обезпечеността по тях е представена в Бележка 35.1.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

Рисковете, свързани с лихвените проценти, са разгледани в Бележка 35.3.1.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Отсрочени данъчни активи	570	480
Текущи данъчни активи	1,545	264
Разходи за бъдещи периоди	4,040	3995
Активи, придобити от обезпечения	31,988	32,220
Други активи	16,152	15,399
Общо преди обезценка	54,295	52,358
Обезценка	(43)	(31)
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	54,252	52,327

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др. Групата е направила своя ежегоден анализ за наличие на индикации за обезценка до нетна реализируема стойност на активите, придобити от обезпечения. Заключениеето от извършените процедури е, че не са идентифицирани факти и обстоятелства, които да показват, че нетната реализируема стойност на активите, придобити от обезпечения, е по-ниска от тяхната балансова стойност.

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Български корпоративни ценни книжа	408,437	396,828
Дългосрочни български държавни облигации	13,720	262,023
Чуждестранни държавни облигации	118,232	141,516
Средносрочни български държавни облигации	-	27,357
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	5,372	16,475
Общо дългови ценни книжа	545,761	844,199
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	18,224	14,151
Капиталови инвестиции във финансови институции	758	756
Общо капиталови ценни книжа	18,982	14,907
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	564,743	859,106

Към 31 декември 2022 за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 4,529 хил. лв. (2021 г.: 4,643 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 българските корпоративни ценни книжа в размер на 408,437 хил. лв. (2021 г.: 396,828 хил. лв.) представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Български ценни книжа

Към 31 декември 2022 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 13,720 хил. лв. (2021 г.: 262,023 хил. лв.).

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2022 чуждестранните държавни облигации в размер на 118,232 хил. лв. (2021 г.: 141,516 хил. лв.) представляват в по-голямата си част държавни облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2022 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 18,224 хил. лв. (2021 г.: 14,151 хил. лв.) представляват акции в търговски дружества.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инструменти, класифицирани като последващо оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата е класифицирала като капиталови инструменти, класифицирани като последващо оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, акции на дружества, които се считат за стратегически за дейността на Групата. Най-съществените инвестиции, включени в настоящата категория са акции на Борика АД, Visa Inc., Рой Пропърти Фънд АДСИЦ и др.

Групата е класифицирала тези инвестиции с посоченото алтернативно представяне е поради ключовото им значение за дейността на Групата и решението на Ръководството за дългосрочно държане на посочените инструменти.

Справедливите стойности на съществените капиталови инвестиции, последващо отчитани в настоящата категория, могат да бъдат представени, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Visa Inc	6,379	4,411
Борика АД	5,960	4,353
Рой Пропърти Фънд АДСИЦ	2,191	1,206
Други	4,452	4,937
	<u>18,982</u>	<u>14,907</u>

През отчетния период Групата не е извършвала съществени отписвания на инвестиции в инструменти на собствения капитал, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Не е извършвано прехвърляне на преоценъчни резерви към неразпределената печалба.

Политиките на Групата за управление на пазарния риск върху финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход са посочени бележка 35.3.

11. ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, чуждестранни държавни облигации, по-голямата част на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Дългосрочни български държавни облигации	570,702	293,704
Средносрочни български държавни облигации	199,727	114,710
Чуждестранни държавни облигации	538,344	262,055
Български корпоративни облигации	7,964	2,936
Чуждестранни корпоративни облигации	19,651	7,964
Облигации, емитирани от НБРСМ	5,965	6,470
Коректив за очаквани кредитни загуби (Бележка 35.1)	(674)	(654)
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	<u>1,341,679</u>	<u>687,185</u>

Българските държавни облигации са разпределени в категории по оригиналния матуритет на държаните емисии. През периода Групата не е извършвала продажби на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност.

Български ценни книжа, заложили като обезпечение

Към 31 декември 2022 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 538,556 хил. лв. (2021 г.: 223,269 хил. лв.) са заложили като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

12. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

12.1.

	Земя	Сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2021	9,947	96,257	43,040	11,856	34,134	6,074	47,892	249,200
Придобити	-	-	148	-	455	6,327	172	7,102
Трансфери	-	-	1,250	980	331	(4,634)	2,073	-
Отписани	-	-	(321)	(111)	(595)	(477)	(8)	(1,512)
Курсови разлики	-	22	4	-	8	-	8	42
31 декември 2021	9,947	96,279	44,121	12,725	34,333	7,290	50,137	254,832
Придобити	-	-	134	-	346	3,790	195	4,465
Трансфери	-	37	4,878	292	176	(6,371)	987	(1)
Отписани	-	-	(1,597)	(847)	(440)	(22)	(223)	(3,129)
Прехвърлени в инвестиционни имоти	(1,017)	-	-	-	-	-	-	(1,017)
Преоценка	-	25,991	-	-	-	-	-	25,991
Курсови разлики	-	41	6	3	13	(1)	16	78
31 декември 2022	8,930	122,348	47,542	12,173	34,428	4,686	51,112	281,219
Амортизация								
1 януари 2021	-	19,970	37,504	7,691	29,971	-	34,527	129,663
Начислена за периода	-	3,299	1,896	1,351	1,590	-	1,779	9,915
Амортизация на отписаните	-	-	(339)	(102)	(593)	-	(6)	(1,040)
Курсови разлики	-	4	4	-	6	-	6	20
31 декември 2021	-	23,273	39,065	8,940	30,974	-	36,306	138,558
Начислена за периода	-	3,305	1,893	1,251	1,252	-	2,158	9,859
Амортизация на отписаните	-	-	(1,597)	(846)	(439)	-	(66)	(2,948)
Курсови разлики	-	6	7	-	10	-	14	37
31 декември 2022	-	26,584	39,368	9,345	31,797	-	38,412	145,506
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	-	5,156	5,156
1 януари 2020								
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	-	5,156	5,156
31 декември 2021								
Натрупана обезценка към	-	-	-	-	-	-	5,156	5,156
31 декември 2022								
Нетна балансова стойност								
31 декември 2021	9,947	73,006	5,056	3,785	3,359	7,290	8,675	111,118
31 декември 2022	8,930	95,764	8,174	2,828	2,631	4,686	7,544	130,557

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Групата ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Активите от категория Сгради на Групата са преоценени на 31 декември 2022 г. Оценките са извършени от независим оценител. За информация относно определянето на справедливата стойност на активи от група Сгради вижте бележка 36.2.

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, балансовите стойности на преоценените активи сгради щяха да възлизат на 66,962 хил. лв. (2021 г.: 73,006 хил. лв.). Преоценените стойности включват преоценен резерв преди данъци в размер на 25,991 хил. лв. (2021 г.: - хил. лв.), който не подлежи на разпределение към собствениците на Групата.

Всички разходи за амортизация са включени на ред "Разходи за дейността" в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Към 31 декември 2022 Групата няма заложиени свои дълготрайни активи като обезпечение и няма поети договорни ангажименти за придобиване на значими дълготрайни материални и нематериални активи.

Към 31 декември 2021 Групата няма заложиени свои дълготрайни активи като обезпечение и няма поети договорни ангажименти за придобиване на значими дълготрайни активи.

13. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

Активите с право на ползване, признати от Групата във връзка с прилагането на МСФО 16 Лизинг, могат да бъдат представени, както следва:

	Земя и сгради	Транспортни средства	Общо
1 януари 2021	72,208	2,162	74,370
Придобити	15,782	1,504	17,286
Отписани	(7,249)	(1,123)	(8,372)
31 декември 2021	80,741	2,543	83,284
Придобити	9,146	-	9,146
Отписани	(6,121)	-	(6,121)
31 декември 2022	83,767	2,543	86,310
Амортизация			
1 януари 2021	15,608	960	16,568
Начислена за периода, нетно	15,582	882	16,464
Амортизация на отписаните	(6,230)	(1,123)	(7,353)
31 декември 2021	24,960	719	25,679
Начислена за периода, нетно	13,126	843	13,969
Амортизация на отписаните	(5,597)	-	(5,597)
31 декември 2022	32,489	1,562	34,051
Нетна балансова стойност			
31 декември 2021	55,781	1,824	57,605
31 декември 2022	51,278	981	52,259

Задълженията за лизинг, съответстващи на активите с право на ползване, са представени в бележка 20 Други задължения и бележка 34 Лизинг. Матуритетната структура на задълженията по лизингови договори е представена в бележка 34 Лизинг.

Всички разходи за амортизация на активи с право на ползване са включени на ред "Разходи за дейността" в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

14. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв. <i>Преизчислено</i>
Балансова стойност към 1 януари	14,658	15,027
Прехвърляния към материални запаси и ползван от собственика имот	1,017	-
Нетна печалба/(загуба) от промяна на справедливата стойност	4,229	(369)
Балансова стойност към 31 декември	19,904	14,658

Инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 се състоят от земя и търговски сгради, част от които са отдадени под наем за период от 10 години. Приходите от наем на инвестиционни имоти за годината, приключваща на 31 декември 2022, са в размер на 176 хил. лв. (2021 г.: 176 хил. лв.). През отчетните периоди Групата не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти. Всички преки разходи, свързани с инвестиционните имоти, се покриват от лизингополучателите.

Информация за справедливата стойност на инвестиционните имоти е представена в бележка 36.2.

15. РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Северна Македония. След това придобиване, Банката майка притежава общо 75.51% от капитала на „Силекс банка“ АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,759 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката майка притежава общо 82.57% от капитала на „Силекс банка“ АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

Към 31 декември 2022 г. Групата отчита репутация във връзка с инвестицията си в ЦКБ АД, Скопие в размер на 4,184 хил. лв. (2021 г.: 4,184 хил. лв.)

През декември 2011 Банката майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на Управляващо дружество „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

Стойността на придобиване в размер на 3,200 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Справедливата стойност на придобитите нетни активи е в размер на 1,754 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1,446 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Групата отчита репутация във връзка с инвестицията си в „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД в размер на 1,446 хил. лв. (2021 г.: 1,446 хил. лв.)

Към 31 декември 2022 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикация за обезценка.

16. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	3,424	21,119
- в чуждестранна валута	4,279	17,564
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	7,002	11,228
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български лева	34	48
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489	489
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445	2,445
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	17,673	52,893

17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Безсрочни депозити		
В лева	2,528,509	2,227,319
В чуждестранна валута	340,619	285,655
	2,869,128	2,512,974
Срочни депозити		
В лева	1,258,401	1,238,413
В чуждестранна валута	1,461,924	1,429,361
	2,720,325	2,667,774
Спестовни влогове		
В лева	1,206,604	1,204,527
В чуждестранна валута	531,679	549,679
	1,738,283	1,754,206
Други депозити		
В лева	15,133	11,145
В чуждестранна валута	1,313	484
	16,446	11,629
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	7,344,182	6,946,583

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Депозити на граждани		
В български лева	3,509,525	3,274,415
В чуждестранна валута	2,057,402	1,994,880
	5,566,927	5,269,295
Депозити на предприятия		
В български лева	1,497,616	1,395,843
В чуждестранна валута	275,070	267,013
	1,772,686	1,662,856
Депозити на други институции		
В български лева	1,506	11,145
В чуждестранна валута	3,063	3,287
	4,569	14,432
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	7,344,182	6,946,583

Ликвидната структура на задълженията към депозанти е представена в Бележка 35.2.

18. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ

През декември 2013 г. Банката майка е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Банката майка. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва с плащане на главницата по заема еднократно на първоначалния падеж на емисията – 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 след получени разрешение от БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията, дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023, а дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

На 25 февруари 2019 в Търговския регистър е вписано увеличението на капитала на Банката майка, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано по партидата на Банката майка. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането облигации на стойност 45,002 хил. лв., е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката майка се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката майка.

На проведено на 12.08.2020 г. Общо събрание на облигационерите от емисия конвертируеми облигации е взето решение за изменение в условията на облигационния заем, които включват промяна на датата на падеж на главницата от 10.12.2023 на 10.12.2028, намаление на лихвения процент от 3.60% на 2.75% годишно, считано от 11.12.2020. Банката майка не е признала ефект от модификация на финансовия пасив.

През месец декември 2021 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 357 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

През месец декември 2022 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 357 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Задължението по облигационния заем към 31.12.2022 г. е размер на 25,450 хил. лв. (2021 г.: 25,450 хил. лв.)

През март 2019 г. ЦКБ АД, Скопие, емитира чрез публично предлагане конвертируеми облигации в размер на 5 000 000 евро, разпределени в 5 000 облигации с номинална стойност 1 000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободно прехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на дъщерната банка. Облигационният заем е за срок от 7 години при годишен лихвен процент 2.20%,

като главницата се изплаща еднократно на падежа на емисията - 22.03.2026 г. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 22.03.2020 г., 22.03.2021 г., 22.03.2022 г., 22.03.2023 г., 22.03.2024 г., 22.03.2025 г. и 22.03.2026 г. Към 31 декември 2022 г. нито един притежател на облигации не е упражнил правото си да конвертира облигациите в акции.

Стойността на задължението по облигациите към 31.12.2022 г. възлиза на 5,072 хил. евро, в т.ч. лихви и отразени задължения, свързани с издаването на емисията.

До 2021 г. Банката майка притежава 100% от емитирания от ЦКБ Скопие облигационен заем.

Балансовата стойност на облигационните заеми, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние могат да бъдат представени, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Конвертируема облигация на ЦКБ АД, София	25,450	25,450
Конвертируема облигация на ЦКБ АД, Скопие	9,920	-
	35,370	25,450

19. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажменти са определени от страна на Групата, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажменти	481	713
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	481	713

20. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Задължения по лизингови договори (бележка 34)	48,284	Преизчислен 51,296
Приходи за бъдещи периоди	2,723	3,275
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	3,101	2,652
Задължения към персонала при пенсиониране	1,730	1,687
Отсрочени данъчни пасиви	3,760	660
Деривати, държани за търгуване	677	118
Други задължения	6,993	8,424
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	67,268	68,112

Задълженията по лизингови договори на Групата са подробно представени в бележка 34.

20.1. Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2022 и 2021 Групата е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения Групата е използвала дисконтов процент от 4.5% и увеличение на възнагражденията с 1% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Групата е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Размер на задължението в началото на периода 1 януари	1,687	1,458
Разходи за лихви	76	29
Разходи за текущ трудов стаж	116	121
Изплатени доходи	(159)	(75)
Актьорски загуби	10	154
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,730	1,687

20.2. [Click or tap here to enter text.](#) **Деривати, държани за търгуване**

Към 31 декември 2022 дериватите, държани за търгуване са в размер на 677 хил. лв. (2021 г.: 118 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

21.1. Емитиран капитал

Към 31 декември 2022 и 2021 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката майка се състои съответно от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лв за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката майка.

Предприятието майка на Банката майка, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД. Химимпорт АД е публично дружество, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2022		2021	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,610	61.05	77,610	61.05
Химимпорт АД	10,475	8.24	10,475	8.24
ЗАД Армеец АД	8,992	7.07	8,992	7.07
Универсален пенсионен фонд Съгласие	8,872	6.98	8,872	6.98
Други	21,181	16.66	21,181	16.66
	127,130	100	127,130	100

Към 31.12.2022 г. дъщерно дружество притежава 134 000 броя акции, които представляват 0.11% от собствения капитал на Банката майка. Притежаваните акции се държат с цел търгуване.

21.2. Премияен резерв

Премияният резерв на Групата към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 е в размер на 110,470 хил. лв.

21.3. Други резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2022 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2021: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 349,700 хил. лв. (2021: 322,583 хил. лв.).

21.4. Преоценъчни резерви

	Резерв от преоценка на капиталови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Резерв от преоценка на дългови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Резерв от преоценка на планове с дефинирани доходи във връзка с пенсионни задължения към персонала	Резерв от преоценка на нефинансови активи, нетно от данъци	Общо
Салдо към 1 януари 2022	314	12,115	(664)	-	11,765
Промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,556	-	-	-	2,556
Промяна в справедливата стойност на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	(15,252)	-	-	(15,252)
Рекласифициране в печалбата или загубата в резултат от освобождаване от дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	(8,070)	-	-	(8,070)
Промяна в размера на очаквани кредитни загуби	-	113	-	-	113
Преоценка на планове с дефинирани доходи	-	-	(6)	-	(6)
Преоценка на нефинансови активи	-	-	-	25,991	25,991
Друг всеобхватен доход за годината преди данъци	2,556	(23,209)	(6)	25,991	5,332
Данъчен разход	(256)	(2,321)	-	(2,599)	(5,176)
Друг всеобхватен доход за годината след данъци	2,300	(25,530)	(6)	23,392	156
Дял на неконтролиращото участие	-	-	-	(63)	(63)
Салдо към 31 декември 2022	2,614	(13,415)	(670)	23,329	11,858

21.5. Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност

Към 31 декември 2022 е формиран отрицателен резерв от курсови разлики в размер на 2 хил. лв. в резултат на преизчисляване на чуждестранна дейност поради промяна във валутни курсове (2021 г.: (89) хил. лв.).

22. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Приходи от лихви по видове източници:		
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва		
Кредити	98,493	94,310
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18,610	16,281
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	14,635	13,455
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	10,599	5,897
Депозити в банки	4,817	354
Други приходи от лихви		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	8	-
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	147,162	130,297

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	8	5
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18,610	16,281
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	128,544	114,011
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	147,162	130,297

Увеличението на приходите от лихви се дължи на увеличение на лихвените активи и общия ръст на лихвените равнища в световен мащаб.

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Разходи за лихви по видове източници:		
Разходи за лихви, изчислени по метода на ефективната лихва		
Депозити на клиенти	(4,695)	(5,754)
Депозити на банки	(401)	(331)
Емитирани облигации	(798)	(730)
Лихви по лизинг	(1,714)	(1,802)
Други	(74)	(34)
Други разходи за лихви		
Отрицателна лихва върху свръхрезерви при БНБ	(2,389)	(5,434)
Отрицателна лихва по предоставени средства в банки и други активи	(1,469)	(2,044)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	(11,540)	(16,129)

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	(7,682)	(8,651)
Отрицателна лихва по активите	(3,858)	(7,478)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	(11,540)	(16,129)

23. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

Групата представя приходи по договори с клиенти съгласно МСФО 15 от предоставянето на следните основни видове услуги:

ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Приходи от такси от услуги, които се предоставят с течение на времето:		
Банкови преводи в страната и чужбина	34,546	28,654
Обслужване на сметки	18,381	16,971
Такси, свързани с кредитни експозиции	6,815	7,142
Обслужване по задбалансови ангажименти	920	3,040
Други приходи	18,477	15,790
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	79,139	71,597

РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Банкови преводи в страната и чужбина	(15,900)	(12,249)
Освобождаване на ценни пратки	(1,982)	(1,556)
Обслужване на сметки	(865)	(1,213)
Сделки с ценни книжа	(351)	(205)
Други разходи	(1,970)	(1,876)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	(21,068)	(17,099)

24. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
(Загуба)/печалба от преоценка с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	(13,845)	9,326
Печалба от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	3,403	934
(Загуба)/печалба от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	(1,974)	313
Загуба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(3,612)	(1,455)
Печалба/(загуба) от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно	271	(965)
Получено обезщетение във връзка с промяна в справедливата стойност на ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	19,956	-
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	4,199	8,153

През периода Банката майка е сключила договори и Анекс към тях за продажба на инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, като е включена клауза за възстановяване на щети при промяна в справедливата стойност на инструмента. Към 31 декември 2022 тази клауза е задействана поради изпълнение на условията, посочени в споразумението. В резултат на посоченото е признат приход от обезщетение в размер на 19,956 хил. лв.

25. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

9

Нетната загуба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Загуба от валутни сделки, нетно	(492)	(3,385)
(Загуба)/печалба от валутна преоценка, нетно	(5,267)	1,560
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	(5,759)	(1,825)

Загубата от сделки представлява нетната загуба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Резултатът от преоценка представлява печалба/загуба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

26. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
	Преизчислено	
Приходи от дивиденди	1,109	3,680
Приходи от цесионни договори	20	104
Печалба от продажба на дълготрайни материални активи	93	11
Печалба от продажба на активи, придобити от обезпечения	16	74
Промяна в справедлива стойност на инвестиционни имоти	4,229	(369)
Други приходи от дейността	4,746	4,268
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	10,213	7,768

Приходите от цесионни договори през 2022 в размер на 20 хил. лв. (2021 г. :104 хил. лв.) произтичат от прехвърлени от страна на Групата чрез договори за цесия парични вземания.

27. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
	Преизчислено	
Разходи за заплати и други разходи за персонала	(58,577)	(53,016)
Административни и маркетингови разходи	(41,554)	(37,378)
Амортизация	(23,828)	(26,378)
Материали и ремонти	(7,605)	(7,027)
Други разходи	(26,090)	(22,834)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	(157,654)	(146,633)

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2022 и 2021 на регистрираните одитори суми в размер на 1,678 хил. лв. за 2022 г., т.ч. 1,473 хил. лв. за независим финансов одит и 205 хил. лв. за други услуги, и 1,603 хил. лв. за 2021 г., т.ч. 1,288 хил. лв. за независим финансов одит и 315 хил. лв. за други услуги

28. РАЗХОДИ ЗА КРЕДИТНИ ЗАГУБИ ПО ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Разходите за обезценки за 2022 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2022	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	5	-	-	5
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(90)	-	-	(90)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,813)	133	(1,100)	(2,780)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	113	-	-	113
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(20)	-	-	(20)
Други активи	(4)	-	(18)	(22)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(1,809)	133	(1,118)	(2,794)

Разходите за обезценки за 2021 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2021	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(2)	-	-	(2)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(1)	-	-	(1)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(603)	389	(4,232)	(4,446)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1,909)	-	-	(1,909)
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(454)	-	-	(454)
Други активи	-	(2)	(10)	(12)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(2,969)	387	(4,242)	(6,824)

29. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
	Преизчислен	
Разходи за текущи данъци	(636)	(1,782)
Разходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(411)	55
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на дългови инструменти	(2,819)	(766)
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на капиталови инструменти	256	23
Корекции за равнение на данъчния ефект за вътрешногрупови сделки, елиминирани на групово ниво	9	-
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	(3,601)	(2,470)
Данъчни разходи, признати директно в другия всеобхватен доход	(2,599)	-

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското и македонското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2022 и 2021 за България и Северна Македония. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2022 и 2021 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2022 и 2021 за България и Северна Македония.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	296	251
Лизинг	158	126
Задължения към персонала при пенсиониране	100	97
Дълготрайни материални и нематериални активи	16	6
ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ	570	480

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Отсрочени данъчни пасиви:	Преизчислен	
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	61
Преоценка на инвестиционни имоти	891	390
Преоценка на сгради, използвани в банковата дейност	2,599	-
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	3,760	660

	Към 31.12.2021	Признати в печалбата и загубата	Признати в другия всеобхватен доход	Към 31.12.2022
Отсрочени данъчни активи:				
Други задължения (неизползвани отпуски)	251	45	-	296
Задължения към персонала при пенсиониране	97	3	-	100
Лизинг	126	32	-	158
Дълготрайни материални и нематериални активи	6	10	-	16
Сливане на дружества през 2010	(209)	-	-	(209)
Вливане на дружество през 2016	(61)	-	-	(61)
Преоценка на инвестиционни имоти	(390)	(501)	-	(891)
Преоценка на сгради, използвани в банковата дейност	-	-	(2,599)	(2,599)
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	480	90	-	570
Отсрочени данъчни пасиви	(660)	(501)	(2,599)	(3,760)
Признати в общия всеобхватен доход	-	(411)	(2,599)	-

Връзката между разходите за данъци в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
		Преизчислен
Печалба преди данъци	42,124	29,590
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2022 и 2021 за България и Северна Македония	(4,212)	(2,959)
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	611	489
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	(3,601)	(2,470)
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	8.55%	8.35%

30. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА МАЙКА (В ЛЕВА)

с	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
		Преизчислен
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	38,523	27,120
Средно претеглен брой акции	127,129,970	127,129,970
ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.30	0.21

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката майка, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2022 и 2021. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоемитираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	39,221	26,790
Средно претеглен брой акции	135,020,711	135,020,711
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.29	0.20

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	127,129,970	127,129,970
Потенциален брой акции от емитирани конвертируеми облигации	7,890,741	7,890,741
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	135,020,711	135,020,711

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 18.

	Годината, приключваща на 31.12.2022	Годината, приключваща на 31.12.2021
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	38,523	27,120
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	698	698
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	39,221	26,422

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

За да посрещне финансовите нужди на клиентите, Групата поема различни неотменими ангажименти и условни задължения. Те се състоят от финансови гаранции и други неотменими ангажименти за отпускане на кредити. Въпреки че тези задължения може да не бъдат признати в отчета за финансовото състояние, те съдържат кредитен риск и следователно представляват част от общия риск на Групата.

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Банкови гаранции		
В български лева	50,746	34,032
В чуждестранна валута	25,928	18,632
Очаквани кредитни загуби	(54)	(18)
Общо банкови гаранции, нетно	76,620	52,646
Неотменими ангажименти	89,251	244,822
Очаквани кредитни загуби	(428)	(696)
Общо неотменими ангажименти, нетно	88,823	244,126
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	165,925	297,486
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(482)	(714)
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	165,443	296,772

Към 31 декември 2022 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 89,251 хил. лв. (2021 г.: 244,822 хил. лв.) Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, ПРЕДСТАВЕНИ В ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Парични средства	369,558	378,473
Парични средства в Централни Банки	1,614,041	1,585,079
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	87,559	179,166
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	2,071,158	2,142,718

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Групата е придобила активи с право на ползване в размер на 7,109 хил. лв. (2021 г: 17,018 хил. лв.).

33. РАВНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Емитирани облигации	Задължения по лизингови договори	Общо
1 януари 2022 г.	25,450	51,296	76,746
Парични потоци:			
Плащания	(699)	(13,269)	(13,968)
Непарични промени:			
Начислени лихви	699	1,714	2,413
Придобити активи с право на ползване	-	9,146	9,146
Отписани пасиви	-	(603)	(603)
Ефект от прехвърляне на облигация на ЦКБ Скопие	9,920	-	9,920
31 декември 2022 г.	35,370	48,284	83,654
	Емитирани облигации	Задължения по лизингови договори	Общо
1 януари 2021 г.	25,451	46,504	71,955
Парични потоци:			
Плащания	(698)	(13,416)	(14,114)
Непарични промени:			
Начислени лихви	698	1,802	2,500
Придобити активи с право на ползване	-	17,286	17,286
Отписани пасиви	-	(880)	(880)
Други изменения	(1)	-	(1)
31 декември 2021 г.	25,450	51,296	76,746

34. ЛИЗИНГ

34.1. Лизинг като лизингополучател

34.1.1. Лизингови плащания, признати като пасив

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Класифицирани като:		
Нетекущи	36,844	40,416
Текущи	11,460	10,880
	48,304	51,296

Групата наема множество офис помещения, в които извършва своята дейност чрез банкови офиси. Групата е страна и по договори за лизинг на транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Групата) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Групата класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в „Дълготрайни активи и активи с право на ползване“ (вижте бележка 13).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Групата, освен ако Групата има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване.

Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Групата да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Групата трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Групата е длъжна да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2022 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2022 г.							
Лизингови плащания	12,829	10,756	8,075	5,686	4,819	10,934	53,099
Финансови разходи	(1,369)	(1,087)	(798)	(593)	(432)	(516)	(4,795)
Нетна настояща стойност	11,460	9,669	7,277	5,093	4,387	10,418	48,304

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2021 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2021 г.							
Лизингови плащания	12,829	10,756	8,075	5,686	4,819	10,934	53,099
Финансови разходи	(1,369)	(1,087)	(798)	(593)	(432)	(516)	(4,795)
Нетна настояща стойност	11,460	9,669	7,277	5,093	4,387	10,418	48,304

34.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив

Групата е избрала да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания, направени по тези лизингови договори, се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2022 г., свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, произтичащи от краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност са в размер на 2,450 хил. лв. (2021 г.: 1,789 хил. лв.)

Към 31 декември 2022 г. Групата е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност и общата сума на поетите задължения към тази дата е 1,063 хил. лв. (2021 г.: 1,001 хил. лв.).

Суми, признати в печалбата и загубата

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(13,969)	(16,464)
Разходи за лихви по лизингови задължения	(1,714)	(1,802)
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,450)	(1,789)

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2022 г.							
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	797	121	54	20	12	59	1,063
31 декември 2021 г.							
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	696	135	57	22	17	74	1,001

Групата не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Лизинговите задължения се наблюдават в рамките на Дирекция Финансово-счетоводна на Групата. Лизинговите задължения са деноминирани в български левове и евро.

34.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Минимални лизингови постъпления						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2022 г.	962	853	712	213	167	797	3,704
31 декември 2021 г.	837	701	658	559	146	713	3,614

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 962 хил. лв. (2021: 837 хил. лв.). Групата няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Групата, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Групата.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисково претеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;
- Изпълнителни директори и Прокурист – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Групата експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори, валутни суапове на открития пазар и опционни сделки с базови активи финансови инструменти. Тези сделки, търгувани от страна на Групата за собствена сметка, не са със съществен размер и са с матуритет под 1 година и Групата не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Групата са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
 - Лихвен риск
 - Валутен риск
 - Ценови риск

35.1. Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Политиките за управление на риска в съответствие с МСФО 9 са представени в бележка 3.2.6.3.

Кредитният риск, оценен като вероятност от неизпълнение на кредитите, включени в модела за колективно провизиране, към 31.12.2022, може да бъде представен както следва:

	Min PD	Max PD	Потребителски	Ипотечни	Корпоративни	Общо
Фаза 1	0.07%	9.08%	412,961	1,083,730	1,400,571	2,897,262
Фаза 2	0.34%	99.00%	2,576	4,673	7,745	14,994
Фаза 3		100.00%	1,812	2,545	-	4,357
			417,349	1,090,948	1,408,316	2,916,613

Кредитният риск, оценен като вероятност от неизпълнение на кредитите, включени в модела за колективно провизиране, към 31.12.2021, може да бъде представен както следва:

	Min PD	Max PD	Потребителски	Ипотечни	Корпоративни	Общо
Фаза 1	0.07%	5.79%	406,724	960,005	1,314,572	2,681,301
Фаза 2	0.40%	99.00%	4,271	5,980	11,868	22,119
Фаза 3		100.00%	2,448	2,695	45	5,188
			413,443	968,680	1,326,485	2,708,608

Бележки 35.1.1 и 35.1.2 представят анализите, извършвани от Групата, относно кредитния риск в съответствие с МСФО 9.

В допълнение, освен политиките на Групата в съответствие с МСФО 9, за управление на кредитния си риск Групата използва рисковите тегла, заложи в регулаторните изисквания, за определяне на рисковопреглетените активи съгласно Регламент ЕС 2013/575. Така посочените проценти съответстват на групите за кредитно качество съотносими към конкретните видове активи, посочени в таблици към приложенията на Регламент ЕС 2013/575.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 1,983,943 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 90,476 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение може да бъде 0%, 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 393,249 хил. лв. носят кредитен риск за Групата в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 41,878 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят 0% риск. Останалата част от вземанията в размер на 351,371 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят 100% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 211,005 хил. лв., представляват: капиталови инструменти (акции) в български нефинансови предприятия в размер на 81,083 хил. лв. и в чуждестранни кредитни институции в размер 9,475 хил. лв. и чуждестранни нефинансови предприятия в размер 23,260 хил. лв., чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% риск; дялове в български договорни фондове на стойност 91,516 хил. лв. – с рисково тегло от 0% до 1250% в зависимост от вида на базисния актив; дългови инструменти, емитирани от Република България, в размер на 5,659 хил. лв. с 0% рисково тегло; и деривати – 12 хил. лв. с кредитен риск от 20 %.

Капиталовите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в размер на 18,982 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 18,982 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 13,720 хил. лв. носят за Групата 0% кредитен риск.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от чуждестранни правителства в размер на 118,232 хил. лв. носят съответно 50% и 100% риск в зависимост от кредитното качество на емитента на ценните книжа.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 413,809 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 413,809 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 770,429 хил. лв. носят 0% кредитен риск. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други държави и централни банки са с балансова стойност в размер на 544,309 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни дружества с балансова стойност в размер на 27,615 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е от 20% до 100% в зависимост от кредитния рейтинг на емитента.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с балансова стойност в размер на 3,267,500 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложиени в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 2,049,164 хил. лв.

Към 31 декември 2022 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 40,684 хил. лв.

През 2022 г., както и към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, бизнесът трябва да се справя с предизвикателства, свързани с висока инфлация, нарушени вериги за доставки, недостиг на определени видове суровини и др., свързани с последствията от глобалната пандемия и разразилата се война на територията на Украйна. Към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет променената парична политика от водещите централни банки, както и очакванията за рецесия не се проявяват в макроикономическите показатели на България, както и не са повлияли негативно върху резултатите на стопанските субекти, а напротив отчитаните резултати и показатели за растеж на БВП са рекордни за ЕС. Групата е лимитирала своята експозиция към засегнати сектори от геополитическите турбуленции, като прекратил една съществена експозиция към държавно дружество търгуващо с газ и към 31.12.2022 г. и датата на съставяне на настоящия отчет няма експозиции към сектори, повлияни негативно от описаните икономически и политически фактори.

В използваните от Групата модели за оценка на кредитните загуби не са правени изменения във връзка с настъпването на глобалната пандемия от Covid-19, високата инфлация и войната в Украйна, доколкото тяхната точност и адекватност зависи от рисковите параметри, които служат за изчисление на размера на очакваните кредитни загуби и те участват с действителните си стойности, такива каквито са отчетени от статистическите и финансови държавни органи.

През 2022 г. качеството на портфейла с експозиции на Групата остава стабилно и няма повишение в дела на необслужваните експозиции, използваните модели за оценка на кредитните загуби адекватно са оценили размерът на ОКЗ.

Съгласно действащите в Банката майка „Правила за приемане, оценка и управление на обезпечения по кредитни сделки“, оценките на обезпеченията, вкл. търговските недвижими имоти се актуализират на всеки 12 месеца, а жилищните недвижими имоти – на всеки три години. При необходимост, Банката майка може да изисква и по-честа актуализация, напр. при промяна в параметрите на кредитна сделка или когато информацията, с която разполага, показва, че стойността им е спаднала значително спрямо общите пазарни цени. Оценките на недвижимите имоти се извършват от независими сертифицирани оценители.

35.1.1. Качество на активите

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби:

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	32	-	-	32
Изменение в загубата от обезценка	(5)	-	-	(5)
Начислени за периода	27	-	-	27
Освободени през периода	(32)	-	-	(32)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	27	-	-	27
Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	30	-	-	30
Изменение в загубата от обезценка	2	-	-	2
Начислени за периода	16	-	-	16
Освободени през периода	(14)	-	-	(14)
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	32	-	-	32

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	1,246	-	-	1,246
Изменение в загубата от обезценка	90	-	-	90
Начислени за периода	1,336	-	-	1,336
Освободени през периода	(1,246)	-	-	(1,246)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	1,336	-	-	1,336

Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	1,245	-	-	1,245
Изменение в загубата от обезценка	1	-	-	1
Начислени за периода	1,246	-	-	1,246
Освободени през периода	(1,245)	-	-	(1,245)
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	1,246	-	-	1,246

Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	12,943	420	25,380	38,743
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	2,107	(61)	(105)	1,941
– Трансфер към Фаза 1	204	(89)	(115)	-
– Трансфер към Фаза 2	(11)	138	(127)	-
– Трансфер към Фаза 3	(4)	(56)	60	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	58	471	530
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2,643)	(122)	(91)	(2,856)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	3,583	7	13	3,603
– Изменение в рисковите параметри	977	3	529	1,509
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Корекция от лихвен доход	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	15,050	359	25,275	40,684

Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	12,349	809	22,723	35,881
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	555	(388)	2,655	2,862
– Трансфер към Фаза 1	297	(70)	(227)	-
– Трансфер към Фаза 2	(22)	193	(170)	1
– Трансфер към Фаза 3	(6)	(44)	50	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	87	972	1,060
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2,502)	(583)	(386)	(3,471)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2,473	89	80	2,642
– Изменение в рисковите параметри	361	(61)	3,912	4,212
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,489)	(1,489)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	(9)	-	(92)	(101)
- Корекция от лихвен доход	-	-	(1)	(1)
- Валутни разлики и други корекции	2	1	6	9
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	12,944	421	25,378	38,743

Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	654	-	-	654
Изменение в загубата от обезценка	20	-	-	20
Начислени за периода	960	-	-	960
Освободени през периода	(940)	-	-	(940)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	674	-	-	674
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	200	-	-	200
Изменение в загубата от обезценка	454	-	-	454
Начислени за периода	560	-	-	560
Освободени през периода	(106)	-	-	(106)
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	654	-	-	654
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	4,643	-	-	4,643
Изменение в загубата от обезценка	(114)	-	-	(114)
Начислени за периода	1,774	-	-	1,774
Освободени през периода	(1,888)	-	-	(1,888)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	4,529	-	-	4,529
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	2,734	-	-	2,734
Изменение в загубата от обезценка	1,909	-	-	1,909
Начислени за периода	2,032	-	-	2,032
Освободени през периода	(123)	-	-	(123)
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	4,643	-	-	4,643
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	668	8	20	696
Изменение в загубата от обезценка	(279)	(5)	7	(268)
Начислени за периода	614	19	49	682
Освободени през периода	(893)	(19)	(37)	(949)
Валутни и други движения	9	(5)	(5)	(1)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	398	3	27	428
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	947	7	23	977
Изменение в загубата от обезценка	(279)	1	(3)	(281)
Начислени за периода	587	15	85	687
Освободени през периода	(888)	(17)	(64)	(969)
Валутни и други движения	22	3	(24)	1
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	668	8	20	696
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	18	-	-	18
Изменение в загубата от обезценка	28	8	-	36
Начислени за периода	44	8	-	52
Освободени през периода	(16)	-	-	(16)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	46	8	-	54

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 01 януари 2021	26	-	-	26
Изменение в загубата от обезценка	(9)	-	-	(9)
Начислени за периода	22	-	-	22
Освободени през периода	(31)	-	-	(31)
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	17	-	-	17

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на брутните стойности на категориите активи към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г. и тяхното изменение до края на финансовия период.

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	182,425	-	-	182,425
Изменение в брутната балансова стойност	(91,922)	-	-	(91,922)
Увеличение за периода	359,898	-	-	359,898
Намаление през периода	(451,845)	-	-	(451,845)
Други движения	25	-	-	25
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	90,503	-	-	90,503
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(27)	-	-	(27)
Балансова стойност към 31 декември 2022	90,476	-	-	90,476

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2021	188,098	-	-	188,098
Изменение в брутната балансова стойност	(5,641)	-	-	(5,641)
Увеличение за периода	338,215	-	-	338,215
Намаление през периода	(343,864)	-	-	(343,864)
Други движения	8	-	-	8
Брутна балансова стойност към 31 декември 2021	182,457	-	-	182,457
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	(32)	-	-	(32)
Балансова стойност към 31 декември 2021	182,425	-	-	182,425

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	358,228	-	-	358,228
Изменение в брутната балансова стойност	36,357	-	-	36,357
Увеличение за периода	394,585	-	-	394,585
Намаление през периода	(358,228)	-	-	(358,228)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	394,585	-	-	394,585
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(1,336)	-	-	(1,336)
Балансова стойност към 31 декември 2022	393,249	-	-	393,249

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2021	360,917	-	-	360,917
Изменение в брутната балансова стойност	(2,689)	-	-	(2,689)
Увеличение за периода	358,228	-	-	358,228
Намаление през периода	(360,917)	-	-	(360,917)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2021	358,228	-	-	358,228
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	(1,246)	-	-	(1,246)
Балансова стойност към 31 декември 2021	356,982	-	-	356,982

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	3,058,196	23,147	78,038	3,159,381
Изменение в брутната балансова стойност	155,873	(7,860)	1,131	149,144
– Трансфер към Фаза 1	7,656	(6,891)	(765)	-
– Трансфер към Фаза 2	(4,414)	4,971	(557)	-
– Трансфер към Фаза 3	(1,574)	(724)	2,298	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	41	35	80	156
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(481,315)	(2,568)	(1,686)	(485,569)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	815,228	175	131	815,534
– Изменение в рисковите параметри	(179,749)	(2,858)	1,630	(180,977)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	494	4	6	504
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	3,214,563	15,291	78,330	3,308,184
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(15,050)	(359)	(25,275)	(40,684)
Балансова стойност към 31 декември 2022	3,199,513	14,932	53,055	3,267,500

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2021	2,714,435	27,363	78,543	2,820,341
Изменение в брутната балансова стойност	345,891	(4,222)	1,072	342,741
– Трансфер към Фаза 1	5,450	(4,522)	(928)	-
– Трансфер към Фаза 2	(7,242)	8,162	(920)	-
– Трансфер към Фаза 3	(1,454)	(2,221)	3,675	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	20	67	21	108
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(310,790)	(3,995)	(1,125)	(315,910)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	814,315	1,414	167	815,896
– Изменение в рисковите параметри	(154,408)	(3,127)	182	(157,353)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,489)	(1,489)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	(2,371)	-	(90)	(2,461)
- Корекция лихвен доход	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	243	6	-	249
Брутна балансова стойност към 31 декември 2021	3,058,198	23,147	78,036	3,159,381
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	(12,944)	(421)	(25,378)	(38,743)
Балансова стойност към 31 декември 2021	3,045,254	22,726	52,658	3,120,638

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	687,838	-	-	687,838
Изменение в брутната балансова стойност	654,515	-	-	654,515
Увеличение за периода	919,681	-	-	919,681
Намаление през периода	(265,290)	-	-	(265,290)
Други движения	124	-	-	124
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	1,342,353	-	-	1,342,353
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност към 31 декември 2022	1,341,679	-	-	1,341,679

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2021	463,489	-	-	463,489
Изменение в брутната балансова стойност	224,350	-	-	224,350
Увеличение за периода	426,813	-	-	426,813
Намаление през периода	(202,463)	-	-	(202,463)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2021	687,839	-	-	687,839

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	859,106	-	-	859,106
Изменение в брутната балансова стойност	(294,363)	-	-	(294,363)
Увеличение за периода	102,739	-	-	102,739
Намаление за периода	(397,102)	-	-	(397,102)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	564,743	-	-	564,743
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(4,529)	-	-	(4,529)

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 01 януари 2021	716,006	-	-	716,006
Изменение в брутната балансова стойност	143,100	-	-	143,100
Увеличение за периода	348,001	-	-	348,001
Намаление за периода	(204,901)	-	-	(204,901)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2021	859,106	-	-	859,106
Загуба от обезценка към 31 декември 2021	(4,643)	-	-	(4,643)

Кредитни ангажименти	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Обща сума на кредитните ангажименти към 01 януари 2022	243,242	1,110	471	244,823
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	(154,772)	(511)	(313)	(155,596)
Увеличение за периода	31,833	40	46	31,919
Намаление през периода	(186,605)	(551)	(359)	(187,515)
Други движения	235	(280)	70	25
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2022	88,705	319	228	89,252
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022	(398)	(3)	(27)	(428)

Кредитни ангажименти	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Обща сума на кредитните ангажименти към 01 януари 2021	251,109	435	383	251,927
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	(6,965)	(101)	(49)	(7,115)
Увеличение за периода	55,756	127	117	56,000
Намаление през периода	(62,721)	(228)	(166)	(63,115)
Други движения	(903)	776	137	10
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2021	243,241	1,110	471	244,822
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2021	(668)	(8)	(20)	(696)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 01 януари 2022	52,665	-	-	52,665
Изменение в брутната балансова стойност	23,866	143	-	24,009
Увеличение за периода	45,705	143	-	45,848
Намаление през периода	(21,851)	-	-	(21,851)
Други движения	12	-	-	12
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2022	76,531	143	-	76,674
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022	(46)	(8)	-	(54)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 01 януари 2021	54,815	-	-	54,815
Изменение в брутната балансова стойност	(2,150)	-	-	(2,150)
Увеличение за периода	18,911	-	-	18,911
Намаление през периода	(21,061)	-	-	(21,061)
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2021	52,665	-	-	52,665
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2021	(18)	-	-	(18)

Загуба от обезценка по видове активи	2022	2021
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	(27)	(32)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(1,336)	(1,246)
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	(40,684)	(38,743)
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	(674)	(654)
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(4,529)	(4,643)
	(47,250)	(45,318)

	2022		2021	
Предоставени кредити и аванси на клиенти	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	3,224,746	(15,634)	3,076,075	(13,702)
30-59 дни	5,819	(98)	6,391	(116)
60-89 дни	1,268	(127)	971	(64)
90-180 дни	837	(210)	881	(215)
Повече от 181 дни	75,514	(24,615)	75,063	(24,646)
Общо	3,308,184	(40,684)	3,159,381	(38,743)

	2022	2021
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	3,308,184	3,159,381
Намалени с обезценка за несъбираемост	(40,684)	(38,743)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	3,267,500	3,120,638

	31.12.2022				31.12.2021	
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	832,501	(551)	831,950	767,555	(564)	766,991
Потребителски кредити	670,686	(7,543)	663,143	609,073	(7,014)	602,059
Кредитни карти	16,727	(1,116)	15,611	17,878	(977)	16,901
Други	2,443	(2,443)	-	2,333	(2,333)	-
Общо банкиране на дребно	1,522,357	(11,653)	1,510,704	1,396,839	(10,888)	1,385,951
Корпоративно кредитиране	1,785,827	(29,031)	1,756,796	1,762,542	(27,855)	1,734,687
Общо	3,308,184	(40,684)	3,267,500	3,159,381	(38,743)	3,120,638

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2022		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	90,503	-	-	90,503
Общо брутна балансова стойност	90,503	-	-	90,503
Загуба от обезценка	(27)	-	-	(27)
Балансова стойност	90,476	-	-	90,476

Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2021		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	182,457	-	-	182,457
Общо брутна балансова стойност	182,457	-	-	182,457
Загуба от обезценка	(32)	-	-	(32)
Балансова стойност	182,425	-	-	182,425

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2022		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	394,585	-	-	394,585
Общо брутна балансова стойност	394,585	-	-	394,585
Загуба от обезценка	(1,336)	-	-	(1,336)
Балансова стойност	393,249	-	-	393,249

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2021		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	358,228	-	-	358,228
Общо брутна балансова стойност	358,228	-	-	358,228
Загуба от обезценка	(1,246)	-	-	(1,246)
Балансова стойност	356,982	-	-	356,982

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2022		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	3,214,563	15,291	78,330	3,308,184
Общо брутна балансова стойност	3,214,563	15,291	78,330	3,308,184
Загуба от обезценка	(15,050)	(359)	(25,275)	(40,684)
Балансова стойност	3,199,513	14,932	53,055	3,267,500

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	фаза 1 12-месечни ОКЗ	2021		Общо
		фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	3,058,198	23,147	78,036	3,159,381
Общо брутна балансова стойност	3,058,198	23,147	78,036	3,159,381
Загуба от обезценка	(12,944)	(421)	(25,378)	(38,743)
Балансова стойност	3,045,254	22,726	52,658	3,120,638

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	1,342,353	-	-	1,342,353
Общо брутна балансова стойност	1,342,353	-	-	1,342,353
Загуба от обезценка	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност	1,341,679	-	-	1,341,679

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2021			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	687,839	-	-	687,839
Общо брутна балансова стойност	687,839	-	-	687,839
Загуба от обезценка	(654)	-	-	(654)
Балансова стойност	687,185	-	-	687,185

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	564,743	-	-	564,743
Общо брутна балансова стойност	564,743	-	-	564,743
Загуба от обезценка	(4,529)	-	-	(4,529)

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2021			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	859,106	-	-	859,106
Общо брутна балансова стойност	859,106	-	-	859,106
Загуба от обезценка	(4,643)	-	-	(4,643)

Кредитни ангажименти	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	88,705	319	228	89,252
Общо брутна балансова стойност	88,705	319	228	89,252
Провизии за очаквани загуби	(398)	(3)	(27)	(428)

Кредитни ангажименти	2021			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	243,241	1,110	471	244,822
Общо брутна балансова стойност	243,241	1,110	471	244,822
Провизии за очаквани загуби	(668)	(8)	(20)	(696)

Договори за финансови гаранции	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	76,531	143	-	76,674
Общо брутна балансова стойност	76,531	143	-	76,674
Провизии за очаквани загуби	(46)	(8)	-	(54)

Договори за финансови гаранции	2021			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
<i>Категория</i>	52,665	-	-	52,665
Общо брутна балансова стойност	52,665	-	-	52,665
Провизии за очаквани загуби	(18)	-	-	(18)

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Групата по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2022	2021
Концентрация по сектор		
Централни банки	1,085	1,914
Български търговски банки	2,064	66,767
Чуждестранни търговски банки	87,354	113,776
Общо	90,503	182,457
Концентрация по регион		
Европа	73,496	172,022
Америка	12,717	5,146
Азия	4,290	5,289
Общо	90,503	182,457
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2022	2021
Корпоративни:		
Строителство	66,978	69,265
Търговия и финанси	243,400	207,958
Транспорт и комуникации	22,700	21,696
Промисленост	15,358	14,713
Други	46,149	44,596
Общо	394,585	358,228
Концентрация по региони		
Европа	394,585	358,228
Общо	394,585	358,228
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2022	2021
Концентрация по сектор		
Държави	1,308,140	670,469
Банки	13,767	6,470
Корпоративни:		
Търговия и финанси	19,772	10,900
Общо	1,341,679	687,839
Концентрация по региони		
Европа	1,313,282	678,178
Азия	9,684	9,661
Америка	18,713	-
Общо	1,341,679	687,839

Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход **2022** **2021**

Концентрация по сектор

Държави 131,952 430,894

Корпоративни:

Строителство 147,723 135,781

Промисленост 16,469 31,069

Търговия и финанси 200,955 214,796

Други 21,354 31,658

Общо **545,761** **844,198**

Концентрация по региони

Европа 545,761 844,198

Общо **545,761** **844,198**

35.1.2. Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност **2022** **2021**

Концентрация по сектор

Банкиране на дребно: **1,522,358** **1,396,839**

Ипотечни 832,501 767,555

Потребителски 670,686 609,073

Кредитни карти 16,728 17,878

Други 2,443 2,333

Корпоративни:

Селско и горско стопанство **1,785,826** **1,762,542**

Промисленост 102,994 96,789

Строителство 57,174 60,818

Търговия и финанси 455,296 502,017

Транспорт и комуникации 960,669 873,153

Други 104,406 127,500

Общо **3,308,184** **3,159,381**

Концентрация по региони

Европа 3,308,106 3,159,225

Америка 6 5

Азия 72 151

Общо **3,308,184** **3,159,381**

Кредитни ангажименти **2022** **2021**

Концентрация по сектор

Банкиране на дребно: **49,363** **51,698**

Ипотечни 883 1,280

Потребителски 11,641 11,160

Кредитни карти 36,839 39,258

Корпоративни:

Селско и горско стопанство **39,889** **193,124**

Промисленост 4,372 8,043

Строителство 1,227 27,233

Търговия и финанси 15,560 35,934

Транспорт и комуникации 11,957 114,623

Други 5,080 5,430

Общо **89,252** **244,822**

Концентрация по региони

Европа 89,226 244,787

Америка - 1

Близкия изток и Африка 26 34

Общо **89,252** **244,822**

Договори за финансови гаранции	2022	2021
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно	33	66
Други	33	66
Корпоративни:	76,641	52,599
Селско и горско стопанство	1,191	400
Промисленост	6,925	7,462
Строителство	16,922	12,320
Търговия и финанси	24,592	19,927
Транспорт и комуникации	5,720	6,372
Други	21,292	6,118
Общо	76,674	52,665
Концентрация по региони		
Европа	76,674	52,665
Общо	76,674	52,665

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2022	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	43,597	2,646
Обезценка	(6,669)	(461)
Стойност след обезценка	36,928	2,185
2021	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	43,407	2,721
Обезценка	(8,005)	(414)
Стойност след обезценка	35,402	2,307

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2022	2021
По-малко от 50%	255,324	187,086
От 50% до 75%	314,820	289,412
От 75% до 90%	199,782	216,569
От 90% до 100%	1,456	8,256
Над 100%	1,883	8,203
Общо	773,265	709,526

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Групата определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, взимайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

35.1.3. Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст. Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ, НБРМ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Управлението на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Групата и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институциите.

Политиките на Групата, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на Групата. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на Групата, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на Групата (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третира по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Капиталът от втори ред (Tier 2) включва емисия конвертируеми облигации на Групата.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Банката

майка извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността на Групата, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

35.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2022 г. е в размер на 376.01% (31.12.2021 г.: 357.20%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2022, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	1,983,943	-	-	-	-	1,983,943
Предоставени ресурси и аванси на банки	87,559	-	-	-	2,934	90,493
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	116,103	123,349	155,133	-	-	394,585
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	23,169	-	177,249	3,158	7,429	211,005
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	46,634	111,145	297,543	1,558,920	1,292,172	3,306,414
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	755	-	6,021	240,908	317,059	564,743
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9,779	204,307	100,598	450,702	583,767	1,349,153
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,267,942	438,801	736,544	2,253,688	2,203,361	7,900,336
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17,673	-	-	-	-	17,673
Задължения към други депозанти	3,124,136	445,169	1,083,442	2,689,652	1,783	7,344,182
Емитирани облигации	-	168	-	9,752	25,450	35,370
Провизии за задължения	-	-	481	-	-	481
Други задължения	8,517	1,853	9,342	27,493	9,478	56,683
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3,150,326	447,190	1,093,265	2,726,897	36,711	7,454,389

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2021, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	1,963,552	-	-	-	-	1,963,552
Предоставени ресурси и аванси на банки	179,507	-	-	-	2,918	182,425
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	111,225	114,303	131,454	-	-	356,982
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	25,379	-	257,829	11,937	(1,162)	293,983
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	38,827	68,738	458,739	1,363,017	1,191,317	3,120,638
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	753	122,858	31,928	272,600	430,967	859,106
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9,640	11,097	58,551	217,778	390,119	687,185
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,328,883	316,996	938,501	1,865,332	2,014,159	7,463,871
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	52,893	-	-	-	-	52,893
Задължения към други депозанти	3,112,063	451,048	1,153,755	2,228,951	766	6,946,583
Емитирани облигации	-	-	-	-	25,450	25,450
Провизии за задължения	-	-	713	-	-	713
Други задължения	12,285	1,842	8,001	27,500	14,549	64,177
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3,177,241	452,890	1,162,469	2,256,451	40,765	7,089,816

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 2,620,520 хил. лв. към 31 декември 2021 (2021 г. 2,153,008 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2022 и 2021 година.

Продължаващата глобална пандемия от коронавирус Covid-19 не оказва пряк ефект върху ликвидността на Групата, доколкото ликвидната позиция, измерена чрез ликвидно покритие е неколккратно над регулаторното изискване. Не са налице изтичания на средства на клиенти, напротив привлечените средства от други депозанти увеличават своя годишен прираст.

35.3. Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Групата. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Групата в съответствие с рисковите ограничения, определени от Ръководството.

35.3.1. Лихвен риск

35.3.1.1.Общо управление на лихвения риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2022 е отрицателен, в размер на 1,809,468 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходноосни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа и дериватите), е минус 32.08% .

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	87,558	-	-	-	2,918	90,476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	115,756	122,951	154,542	-	-	393,249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	2,192	2,192
Предоставени кредити и аванси на клиенти	46,231	110,562	295,920	1,549,257	1,265,530	3,267,500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	6,021	222,681	317,059	545,761
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9,779	204,648	100,386	450,807	576,059	1,341,679
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	259,324	438,161	556,869	2,222,745	2,163,758	5,640,857
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17,673	-	-	-	-	17,673
Задължения към други депозанти	3,124,136	445,169	1,083,442	2,689,652	1,783	7,344,182
Емитирани облигации	-	168	-	9,752	25,450	35,370
Задължения по лизингови договори	1,053	1,959	9,818	29,336	10,934	53,100
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3,142,862	447,296	1,093,260	2,728,740	38,167	7,450,325
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,883,538)	(9,135)	(536,391)	(505,995)	2,125,591	(1,809,468)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2021 е отрицателен, в размер на 1,880,731 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 34.20%.

Във връзка с направената реформа в начина на образуване и използване на лихвени индекси (IBOR), в Групата такива не се използват активно, основните лихвени индекси, които са въведени в Лихвените тарифи на Банката майка и дъщерната банка са синтетични, с източници от банковата лихвена статистика (БНБ/НБРСМ) и в такъв смисъл ефектът от направената реформа е несъществен върху стойността на паричните потоци на Групата.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	179,507	-	-	-	2,918	182,425
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	111,225	114,303	131,454	-	-	356,982
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	4,062	4,062
Предоставени кредити и аванси на клиенти	38,827	68,738	458,739	1,363,017	1,191,317	3,120,638
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	122,858	31,928	258,446	430,967	844,199
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9,640	11,097	58,551	217,778	390,119	687,185
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	339,199	316,996	680,672	1,839,241	2,019,383	5,195,491
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	52,893	-	-	-	-	52,893
Задължения към други депозанти	3,112,063	451,048	1,153,755	2,228,951	766	6,946,583
Емитирани облигации	-	-	-	-	25,450	25,450
Задължения по лизингови договори	1,038	1,842	8,001	27,500	12,915	51,296
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3,165,994	452,890	1,161,756	2,256,451	39,131	7,076,222
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,826,795)	(135,894)	(481,084)	(417,210)	1,980,252	(1,880,731)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2022 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 5,781 хил. лв. (2021: 5,373 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуриет в размер на 2,620,520 хил. лв. към 31 декември 2022 (2021 г.: 2,153,008 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2022 и 2021 година.

В дейността си Групата използва основни фиксирани лихвени проценти и лихвени проценти, които се

основават на БРЛП. Съществена изложеност Групата има единствено към експозиции, емитирани в евро, чийто референтен лихвен индекс е EURIBOR.

Таблицата по-долу представя изложеността на Групата и ефектите върху финансовите й резултати от финансовите активи, чийто референтен лихвен процент е EURIBOR:

Брутни експозиции	31 декември 2022	Ефект върху финансовия резултат при увеличение на EURIBOR с 1 %	Ефект върху финансовия резултат при намаление на EURIBOR с 1 %
Предоставени кредити и аванси на клиенти	429,556	4,296	(4,296)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	192,868	1,929	(1,929)
Нетна лихвена експозиция към EURIBOR	622,424	-	-
Нетен ефект от изменението на лихвения индекс	-	6,225	(6,225)

Представеният ефект е изчислен при опростена концепция за паралелна промяна на всички матуритети на Euribor в размер на 1%, влизаща в сила незабавно.

35.3.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетна валутна позиция към 31 декември 2021 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисковото претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

Развитието на глобалната пандемия засегна икономиките на държавите на глобално ниво и в съответно няма изразен ефект върху валутата на конкретна отделна държава и оттам проектиране на специфичен валутен риск. Доколкото нетния резултат на Групата от промяна на валутни курсове през 2021 г. е загуба, дължаща се основно на загуба от валутни сделки, не е възможно да бъде оценено каква част от този резултат е настъпил вследствие на проявление на ефекти от настъпилата пандемия от Covid-19 и каква вследствие на пазарни и политически фактори, свързани с развитието на валутни курсове.

Процесът на възстановяване на икономиката в различните държави се случва с различна скорост, повлияна и от способността им да организират процес по ваксиниране на населението си, и оттам и валутата на тези държави ще промени курса си спрямо такива, в които пандемията продължава да бушува. ЕС и България са в ситуацията на забавен процес по справяне с Covid-19 пандемията, но доколкото българския лев е обвързан с еврото, а експозицията на Групата в други валути (предимно щатски долар) не е съществена, за валутния риск на Групата няма пряк ефект от настъпилата Covid-19 пандемия.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2022 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,805,378	98,630	21,589	58,346	1,983,943
Предоставени ресурси и аванси на банки	161	35,847	11,175	43,293	90,476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	358,946	34,303	-	-	393,249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	178,796	17,146	5,068	9,995	211,005
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,523,161	504,615	53	239,671	3,267,500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	339,802	217,208	6,900	833	564,743
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	408,811	859,088	23,930	49,850	1,341,679
ОБЩО АКТИВИ					
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	3,471	10,348	1,616	2,238	17,673
Задължения към други депозанти	5,008,646	1,805,600	224,317	305,619	7,344,182
Емитирани облигации	-	35,370	-	-	35,370
Задължения по лизингови договори	-	-	-	-	-
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	5,012,117	1,851,318	225,933	307,857	7,397,225
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	602,938	(84,481)	(157,218)	94,131	455,370

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2021 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,808,132	69,823	14,750	70,847	1,963,552
Предоставени ресурси и аванси на банки	152	18,149	59,849	104,275	182,425
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	315,777	41,205	-	-	356,982
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	236,468	13,100	6,137	38,278	293,983
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,294,974	590,163	52	235,449	3,120,638
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	416,380	437,364	4,465	897	859,106
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	185,146	445,875	-	56,164	687,185
ОБЩО АКТИВИ	5,257,029	1,615,679	85,253	505,910	7,463,871
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	21,168	26,609	2,922	2,194	52,893
Задължения към други депозанти	4,681,404	1,728,017	213,577	323,585	6,946,583
Емитирани облигации	-	25,450	-	-	25,450
Задължения по лизингови договори	34,928	16,361	-	7	51,296
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	4,737,500	1,796,437	216,499	325,786	7,076,222
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	519,529	(180,758)	(131,246)	180,124	387,649

Анализът на количествените ефекти от изменението в основните валутни курсове върху финансовия резултат, може да бъде представено, както следва:

	2022	2021
Увеличение на курса на щатския долар спрямо български лев 1 %	(1,572)	(1,325)
Намаление на курса на щатския долар спрямо български лев с 1 %	1,572	1,325

35.3.3. Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Групата може да претърпи загуба. Основната заплаха за Групата е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Балансовата стойност на притежаваните от Групата капиталови инструменти, дялове в договорни фондове и облигации от портфейла с финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата е в размер на 293,983 хил. лв. (2020 г.: 267,652 хил. лв.).

През 2021 г. поради действащата Covid-19 пандемия цените на финансовите инструменти регистрираха висока степен на волатилност, проявяваща се по различен начин и в различни моменти върху отделните видове финансови инструменти. Реализираният от Групата нетен резултат от операции с ценни книжа през 2021 година е положителен, поради което не може да бъде определен конкретен негативен ефект от настъпилата пандемия при този тип риск.

Настъпилата глобална пандемия от коронавирус Covid-19 имаше пряк ефект върху оперативните процеси на Групата, изразяващ се в главно в преустройство на работната среда. Във връзка с усложнената епидемична обстановка в Република България и Република Северна Македония, свързана с разпространението на Covid-19 и действалата през 2021 година извънредна епидемиологична обстановка, Ръководството на Групата е предприело мерки, които са регламентирани в Заповед на Изпълнителните директори. Предприети са мерки за физическа защита на банковия персонал, изложен на пряк риск от заразяване в банковите салони, като мерките защитават и здравето на клиентите на съответните банкови филиали.

Ръководството на Групата осигури безопасни работни пространства с комплект от организационни и санитарно-хигиенни мерки, изразяващи се в термален скрининг на входа на сградите, доставка на лични предпазни средства, отваряне на бившата сграда на ЦУ, където бяха осигурени допълнителни работни пространства за работа на служителите, въвеждане на работно време на смени, работа от дома за всички служители в здравословен риск – хронични и автоимунни заболявания, спазване на всички предписания на властите относно санитарно-хигиенни мерки в общите помещения.

При дейността на служителите на първа линия, в точките на продажба на услуги на Групата, бяха осигурени специални защитни мерки, както за персонала, така и за клиентите на институциите – предпазни екрани, доставка на лични предпазни средства, спазване на мин. отстояния от 2 метра, прекъсване на работните процеси 4 пъти на ден за специални хигиенизирания на помещенията и др.

36. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

36.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществуват за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

36.1.1. Справедлива стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2022 и 2021, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2022				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	211,005	198,231	1,178	11,596
- деривати	12	-	12	-
- дългови ценни книжа	10,219	7,809	218	2,192
- капиталови ценни книжа	200,774	190,422	948	9,404
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	564,743	466,438	755	97,550
- дългови ценни книжа	545,761	460,972	-	84,789
- капиталови ценни книжа	18,982	5,466	755	12,761
ОБЩО АКТИВИ	775,748	664,669	1,933	109,146
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	667	-	667	-
ОБЩО ПАСИВИ	667	-	667	-
2021				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	293,983	255,711	1,646	36,626
- деривати	70	-	70	-
- дългови ценни книжа	8,891	4,829	-	4,062
- капиталови ценни книжа	285,022	250,882	1,576	32,564
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	859,106	719,068	1,012	139,026
- дългови ценни книжа	844,199	714,044	259	129,896
- капиталови ценни книжа	14,907	5,024	753	9,130
ОБЩО АКТИВИ	1,153,089	974,779	2,658	175,652
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	118	-	118	-
ОБЩО ПАСИВИ	118	-	118	-

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

Всички пазарно търгувани капиталови инструменти и облигации са представени в български лева. Групата извършва анализ за наличие на активен пазар в съответствие с изискванията на МСФО 13 и са публично търгувани, се използват некоригираните борсови котировки.

При определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти на Ниво 3 Групата използва независими оценители и сертифицирани финансови анализатори. Използваните подходи за определяне на справедливата стойност са приходен подход и сравнителен подход.

При определяне на справедливата стойност при прилагане на сравнителния подход са използвани следните методи:

- Метод на пазарните аналози
- Метод на дисконтиране на паричните потоци (DCF)
- Метод на чистата стойност на активите (NAV)

Ненаблюдаемите източници на информация за определяне на справедливата стойност са коефициенти за сравнителна оценка на прогнозната печалба на основа на съотношението икономическа стойност към оперативна печалба, очаквани бъдещи парични потоци, генерирани от инструмента, определяне на коригиран дисконтов процент, изграден на база сходни емитенти, коригиран с допълнителна рискова премия, отчитайки спецификите на емитента и други ненаблюдавани пазарни данни.

Корпоративните облигации, притежавани в портфейла към 31.12.2022 г., са оценени по справедлива стойност, на базата на информация, класифицираща се в ниво 3 по йерархията на справедливите стойности. Използваната техника за оценяване е метод на дисконтираните парични потоци. При него дисконтовият процент е формиран чрез доходността на аналогични немски ДЦК, коригирана с рискова премия, отразяваща риска на съответния емитент. Посочената обща рискова премия се формира по метода на надграждането на премии (доходност до падеж по емисия аналог, притежаваща сходни характеристики, коригирана с допълнителна премия по подразбиране, отразяваща риска на съответния емитент).

36.1.2. Справедлива стойност на финансови инструменти, които не са оценявани по справедлива стойност

Таблицата по-долу обобщава балансовите стойности и справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, които не са представени в Отчета за финансовото състояние на Групата по справедлива стойност.

	Справедлива стойност към 31.12.2022	Балансова стойност към 31.12.2022	Справедлива стойност към 31.12.2021	Балансова стойност към 31.12.2021
АКТИВИ				
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,954,354	1,954,354	1,927,865	1,927,865
Предоставени ресурси и аванси на банки	90,476	90,476	182,425	182,425
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	393,249	393,249	356,982	356,982
Предоставени кредити и аванси на клиенти	3,147,337	3,267,500	3,043,219	3,120,638
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	1,322,727	1,341,679	679,712	687,185
	6,908,143	7,047,258	6,190,203	6,275,095
Пасиви				
Депозити от банки	17,673	17,673	52,893	52,893
Задължения към други депозанти	7,344,182	7,344,182	6,946,583	6,946,583
Емитирани облигации	35,370	35,370	25,450	25,450
Други финансови пасиви	48,284	48,284	51,296	51,296
	7,445,509	7,445,509	7,076,222	7,076,222

При определянето на справедливата стойност на горепосочените финансови инструменти към 31 декември 2022 и 2021 г. са използвани следните техники и предположения:

- Балансовата стойност на парични средства и сметки в Централната банка, предоставени ресурси от и на банки, както и начислената лихва е равна на справедливата им стойност. Справедливите стойности са категоризирани като Ниво 1 за парични средства и Ниво 1 за салда в Централната банка. Справедливите стойности на дължимите суми от банки, дължими на клиенти и други привлечени средства са категоризирани в Ниво 1.
- Справедливата стойност на кредити и аванси на клиенти е определена по метода на дисконтираните парични потоци (очакваните парични потоци, свързани с кредита, дисконтирани от пазарните лихвени проценти, коригирани с надбавка за риск) и всички те са категоризирани в Ниво 3.
- Справедливата стойност на дълговите инструменти по амортизирана стойност е определена по метода на дисконтираните парични потоци (очакваните парични потоци, свързани с кредита, дисконтирани от пазарните лихвени проценти, коригирани с надбавка за риск).
- Привлечени средства от клиенти: справедливата стойност на безсрочните депозити без фиксиран падеж е определена като дължимата стойност към отчетната дата. Справедливата стойност на депозити с фиксиран падеж се изчислява по метода на дисконтираните парични потоци, въз основа на проценти, предлагани към момента за съответния вид продукт със сходен период до падеж.
- Справедливата стойност на облигационния заем се определя на базата на анализ на дисконтираните парични потоци чрез използването на текущи лихвени проценти за сходни договори за кредитиране.
- Справедливата стойност на другите задължения е определена като равна на брутната стойност на бъдещите изходящи парични потоци, дисконтирани с подходящ лихвен процент.

36.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2022 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Имоти, машини и съоръжения:				
- сгради, използвани в банкова дейност	-	-	95,764	95,764
Инвестиционни имоти:				
- земи и сгради	-	-	19,904	19,904
31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Инвестиционни имоти:				
- земи и сгради	-	-	14,658	14,658

Справедливата стойност на недвижимите имоти - сгради, както и инвестиционни имоти – земи и сгради, на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Описание	Справедлива стойност		Ненаблюдаеми пазарни данни	2022	2021	Връзка между ненаблюдаемите пазарни данни и връзките в справедливата стойност
	2022	2021				
Земя	5,337	-	Разходи за изграждане	59%	-	Колкото по-висок е размерът на разходите за строителство, толкова по-ниска е справедливата стойност
Сгради – инвестиционни имоти	14,567	14,658	Дисконтов процент	13.34%	15%	Нарастването на дисконтовия процент води до по-ниска справедлива стойност
			Разходи за завършване	93% от нетната стойност на инвестиционния проект	92% от нетната стойност на инвестиционния проект	Колкото по-висок е размерът на разходите за завършване, толкова по-ниска е справедливата стойност
Сгради, използвани в банковата дейност	95,764	-	Дисконтов процент	7 %	-	Нарастването на дисконтовия процент води до по-ниска справедлива стойност
			Коефициент на незаеетост	5 %	-	Колкото по-висок е коефициентът на незаеетост, толкова по-ниска е справедливата стойност
			Наемна цена на кв. м.	10 лв. до 24 лева на кв. м.	-	Колкото по-висока наемната цена на кв. м. толкова по-висока е справедливата стойност.
			Единична цена на кв. м.	1,832 лв. до 3,279 лв.	1,832 лв. до 3,279 лв.	Колкото по-висока е единичната продажна цена на кв. м. толкова по-висока е справедливата стойност.

36.2.1. Сгради, отчитани в Дълготрайни активи (Ниво 3)

- **Ключови допускания за определяне на справедливата стойност на сгради, използвани в банкова дейност, намиращи се в Република България**

При определянето на справедливите стойности на сградите, използвани в банковата дейност експертите – оценители на Групата са използвали Сравнителен подход (Метод на пазарните аналози) и Приходен подход.

При прилагането на сравнителния подход справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорешни пазарни сделки или офертни цени за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. През 2022 г. корекцията за тези фактори е в размер на +/- 30%.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за сградите на Групата фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Допусканията, заложи при прилагането на Приходния подход включват наемна стойност на квадратен метър, който зависи от географската локация на конкретния недвижим имот, намаление поради незаеетост (5%), разходи за стопанисване (5%). Приложеният дисконтов фактор е 7%. Всички посочени допускания за параметрите, включени при извеждането на справедливата стойност са чувствителни от промени и могат да повлияят съществено върху справедливата стойност на сградите, използвани в банковата дейност.

- **Ключови допускания за определяне на справедливата стойност на сгради, използвани в банкова дейност, намиращи се в Република Северна Македония**

Оценителят е изчислил прогнозната пазарна стойност на недвижимите имоти въз основа на разходния подход в съответствие с методологията за оценка на недвижими имоти, без възможност за оценка и прилагане на динамични методи, тъй като законът за оценка на недвижимите имоти в Република Северна Македония не позволява прилагането на динамични методи за оценка на имоти. Методологията, приложена в оценките, са съобразени с локацията, типа и състоянието на имотите, както и в съответствие с фактическите ситуации и изискванията на закона.

Сградите са преоценени на 31.12.2022 г., което представлява първа оценка на посочените имоти.

36.2.2. Инвестиционни имоти – Земи и сгради (Ниво 3)

- **Ключови допускания за определяне на справедливата стойност на инвестиционен имот – земя, намираща се в гр. София**

Справедливата стойност на рекласифицирания от имоти, машини и съоръжения имот, към 31 декември 2022 г. се основава на оценка от външен оценител на пазарна стойност при специфични допускания за завършеността на имота, които са различни от текущите факти и обстоятелства, свързани със същия инвестиционен имот.

Българските стандарти за оценяване (БСО), които са базирани на международните оценителски стандарти дават следната дефиниция на специфични допускания:

„Когато към допусканията се прибавят факти и обстоятелства, които не съществуват към дата на оценка или са включени в целта на оценката, същите се дефинират като специални. Тези допускания се правят обикновено в случаите, в които в оценителския доклад се цели да се посочат възможни очаквани промени в стойността на актива. Тези допускания се отбелязват като специални, за да обозначат, че стойността зависи от конкретни условия, които не съществуват към датата на оценка, както и това, че много от участниците на пазара към конкретната дата на оценка не биха възприели условията, дефинирани като специални допускания. Като такива могат да бъдат избрани различни правно обосновани и икономически възможни твърдения - очаквана промяна в градоустройствени показатели, наличието на договор за наем с конкретни очаквани условия, възможно и допустимо правно, технически и икономически обосновано бъдещо пристрояване/ надстрояване, недвижим имот в процес на изграждане е завършен към датата на оценка и др.“ (справка: БСО 5.3.).

През 2019 г. Банката майка е инициирала процедура в Столична община за одобряване на план за изменение на регулацията на имот в гр. София. Промяната в регулаторния статут на инвестиционния имот е влязла в сила, съгласно одобрена Заповед с №РА50-902/23.11.2020 г. на Главният архитект на Столична община. Посочената заповед е била в процес на съдебно обжалване, което е приключило през м. март 2022 г. с определение на Административен Съд - София-Град.

Съгласно одобреният план за изменение на регулацията, допустимата РЗП ще бъде увеличена с 3 704 м2. Специфичните допускания, заложен в посочения доклад предполагат, че Банката майка вече има одобрен инвестиционен проект за усвояване на променената регулация, което не е факт към 31 декември 2022 г. и към датата на този консолидиран финансов отчет.

Трябва да се отбележи, че справедливата стойност при специално предположение, посочена в този консолидиран финансов отчет, е чувствителна към промени във входящите параметри за завършеност на имота. Промените в тези входящи данни могат да имат ефект върху стойността на имота.

- **Ключови допускания за определяне на справедливата стойност на инвестиционен имот – земя и комплекс от сгради, намиращи се в гр. Поморие**

При оценката на посоченият инвестиционен имот е използван метод на дисконтиране на чисти парични потоци за бъдещ период (ДПЧЧ). При използването на този подход е приета хипотезата, че след влягането на допълнителни средства за доизграждане на имота той ще бъде продаден по пазарни цени.

Използваният метод се основава на баланса между разходите за реализация на проекта и приходите от продажбите на изградените обекти. Използвани са конкретни данни за етапите на строителство, инвестиционните разходи, както и приходите от продажби и план-графика на изграждането на хотелския комплекс във времето.

Вътрешната норма на възвръщаемост, използвана при определяне на стойността на бъдещите очаквани парични потоци от този имот, е 16,02 % и отразява риска на имота.

Началното салдо на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равнено с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Имоти, машини и съоръжения Сгради	Инвестиционни Имоти Офис сгради и земи
Салдо към 1 януари 2022 г.	73,006	14,662
Печалби, признати в печалбата или загубата:		
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	4,225
Печалби, признати в другия всеобхватен доход:		
- преоценка на сгради, използвани в банкова дейност	25,991	-
- амортизация на сгради, използвани в банкова дейност	(3,305)	
Прехвърляния от ползван от собственика имот към инвестиционен имот и трансфери	37	1,017
Валутна преоценка	35	
Салдо към 31 декември 2022 г.	95,764	19,904
Сума, включена в печалбата или загубата в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период	-	4,229
		Инвестиционни имоти Офис сгради и земи
Салдо към 1 януари 2021 г.		15,027
Загуби, признати в печалбата или загубата:		-
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти		(369)
Салдо към 31 декември 2021 г.		14,658
Сума, включена в печалбата или загубата в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период		(369)

37. СДЕЛКИ И САЛДА СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Групата е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични

средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпуснати, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2022 и 2021 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2022	Салдо към 31.12.2021
Предприятие-майка		
Получени депозити	80	40
Предоставени депозити	-	-
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	75,956	76,345
Издадени гаранции	5,561	4,925
Други вземания	6,081	70
Други задължения	12	11
Получени депозити	52,333	52,521
Предоставени депозити	2,991	4,188
Получени средства по емитирани облигации	259	259
Салдо на очаквани кредитни загуби	(332)	(319)
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Отпуснати кредити	499	483
Вземания по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа	-	292
Други вземания	65	65
Получени депозити	4,805	4,766
Салдо на очаквани кредитни загуби	(7)	(2)

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2022 и 2021 от сделки със свързани лица, са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2022	Обем през 2021
Предприятие майка		
Приходи от такси и комисионни	3	1
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	1,877	1,635
Приходи от такси и комисионни	1,746	1,740
Приходи от услуги	1,852	249
Разходи за лихви	(335)	(296)
Разходи за услуги	(8,037)	(10,242)
Разходи за такси и комисионни	-	(239)
Начислени разходи за обезценка	(36)	(23)
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Приходи от лихви	19	23
Приходи от такси и комисионни	13	12
Приходи от услуги	1	1
Разходи за лихви	(2)	(2)
Разходи за услуги	(214)	(169)
Възстановени разходи за обезценка	(5)	-

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2022, са на обща стойност 596 хил. лв. (2021: 569 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2022, са на обща стойност 1,030 хил. лв. (2021: 945 хил. лв.).

38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които Групата има дъщерни дружества или е установила клонове.

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Групата извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Групата може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2022	2021	2022	2021
Общ оперативен доход	188,068	170,917	(55)	(115)
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	41,440	30,069	(625)	(689)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,298)	(2,336)		-
Доходност на активите (%)	0.50	0.36	(40.61)	(31.82)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,600	1,629	6	6
Получени държавни субсидии	-	-	-	-
Република Северна Македония				
	2022	2021		
Общ оперативен доход	13,241	12,576		
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	1,385	984		
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(155)	(115)		
Доходност на активите (%)	0.35	0.27		
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	226	240		
Получени държавни субсидии	-	-		

39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ЗА 2022 ГОДИНА НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Преглед, който представя вярно и честно развитието, резултатите от дейностите и състоянието на предприятията, включени при консолидирането като цяло (предприятията от Групата), заедно с описание на основните рискове, пред които те са изправени.

2. Всички важни събития, които са настъпили след 31.12.2022 г.

3. Вероятно бъдещо развитие на Групата.

4. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

5. Информация, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон.

6. Наличие на клонове на Групата.

7. Използвани от Групата финансови инструменти, както и целите и политиката на Групата по управление на финансовия риск, включително политиката на Групата на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и експозицията на Групата по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.

8. Предоставени услуги и получени възнаграждения от специализираните одиторски предприятия, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, както и изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

ИНФОРМАЦИЯ:

Точка 1

Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката майка") е акционерно дружество, основано през 1991 г. с ЕИК 831447150 и адрес на управление бул. „Цариградско шосе“ № 87, София 1086, България.

Настоящият консолидиран доклад за дейността на Централна кооперативна банка АД, София, представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София, и контролираните от нея дъщерни дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие") и Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, (УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД), като една отчетна единица ("Групата").

През отчетния и сравнителния периоди няма промяна в наименованието на Дружествата от Групата.

Банковата група извършва дейността си съгласно законодателните изисквания на Българската Народна Банка и Народната банка на Република Северна Македония. Банките (за дейността на Групата в РСМ) в Групата осъществяват своята дейност въз основа на банкови лицензи, издаден от съответните регулатори в двете държави, в които Групата оперира.

Банката майка е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса с борсов код ССВ (предходен 4CF). Банката майка е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Към 31 декември 2022 г. Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие (2021 г. : 483,121 броя), което представлява 87.35% от капитала на дъщерното дружество.

Към 31 декември 2022 г. Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество.

Управляващо дружество "ЦКБ Асет Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 г. и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 г. за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти. Към 31 декември 2022 г. УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД управлява четири колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив, Договорен фонд ЦКБ Гарант и Договорен фонд ЦКБ Прайвит.

Крайният собственик на Банката майка, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса АД, е Химимпорт АД.

Към 31.12.2022 г. балансовата стойност на активите на Групата е 8,115,197 хил. лв. Прямо същият период на миналата година балансовата стойност на активите се увеличава с 409,988 хил. лв. или 5.32%.

Структура на активите

Паричните средства - в каса и салда в Централните банки формират 24.45% от балансовото число, при 25.48% година по-рано. Средствата в сметки при банки-кореспонденти и краткосрочни депозити са с тегло 1.11% от балансовото число, при 2.37% година по-рано. Вложенията под формата на ценни книжа, включващи правителствени облигации, корпоративни облигации, акции и компенсаторни инструменти, които са инструмент за подобряване на доходността на Групата, представляват 26.09% от активите, при 23.88% за 2022 година.

Към 31.12.2022 година размерът на кредитите формира 40.26% от активите, като в края на 2021 година размерът им е бил 40.50% от балансовото число.

Според вида на валутата в която са отпуснати, brutните кредити и аванси на клиенти към 31.12.2022 година са: 77.10% левови, а 22.90% са в чуждестранна валута, а според типа на клиента: 53.98% са кредити на предприятия, 46.02% са кредити за населението. Съответните стойности за 2021 година са: 73.43% левови, 26.57% са в чуждестранна валута, а според типа на клиента: 55.79% са кредити на предприятия, а 44.21% са кредити за населението.

Качеството на кредитния портфейл е стабилно - обслужваните експозиции (Фаза 1 и 2) заемат 97.63%, а необслужваните експозиции (Фаза 3) са с дял от 2.37%. През 2022 година заделените обезценки за несъбираемост по предоставени кредити и аванси се увеличават с 1,941 хил. лв. и достигат 40,684 хил. лв., а като дял от портфейла 1.23%.

Дълготрайните активи на Групата заемат дял от 1.61% от общата сума на активите ѝ, при 1.44% година по-рано.

ПАСИВИ

Към 31.12.2022 година общата стойност на задълженията на Групата на консолидирана основа е 7,464,974 хил. лв. Те заемат приблизително 92% от общите пасиви. Нарастването им за годината е с 5.23%.

Структура на пасивите

Групата поддържа стабилна структура на привлечените средства, която ѝ позволява да не е зависима от външно финансиране.

Основният източник на привлечен ресурс са привлечените средства от граждани, предприятия и други депозанти, достигащи 7,344,182 хил. лв. в края на 2022 година. Техният дял в общите задължения на Групата е 98.38%. Привлечените средства от финансови институции под формата на депозити и кредити са 0.24% от общите задължения.

Собственият капитал на акционерите на Банката майка е на обща стойност 644,699 хил. лв., като се е увеличил с 6.38% за една година, основно вследствие на формираните през годината печалба и други резерви.

ФИНАНСОВ ПРЕГЛЕД

За 2022 година одитираният консолидиран финансов резултат на Групата е нетна печалба в размер на 38,523 хил. лв. През 2021 година Групата е реализирала одитирана нетна печалба в размер на 27,120 хил. лв.

Нетният доход от лихви за 2021 година възлиза на 135,622 хил. лв., при 114,168 хил. лв. за 2021 година. Нетният доход от такси и комисиони, реализиран от Групата през 2021 година е 58,071 хил. лв., спрямо 54,498 хил. лв. година по-рано.

Разходите за дейността през 2022 година нарастват с 7.52% в сравнение с равнището им от края на 2021 година и достигат абсолютно изражение от 157,654 хил. лв. Разходите за персонала са 37.16% от тези разходи, като отбелязват ръст от 10.49% спрямо година по-рано. Административните и други разходи на Групата достигат 67,644 хил. лв., при 60,212 хил. лв. година по-рано.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Рискът е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата в банковия отрасъл извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска Групата се подчинява на изискванията на Споразумение Базел III – Директива 36/2013 и Регламент 575/2013 на Европейския Парламент и на Съвета с принципно новите капиталови изисквания за покритие на рисковете в дейността.

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, породена от невъзможност на контрагента да изпълни в срок или изобщо да не изпълни задълженията си. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. За отделните бизнес сегменти Групата прилага индивидуални кредитни политики.

За ограничаване на кредитния риск в Групата действа система от лимити по класове експозиции, бизнес сектори, географски райони, клиентски профил и групи кредити, носители на общ риск. Лимитите определят рисковия апетит и рисковия толеранс към кредитен риск и плановата алокацията на капитала, необходим за неговото покритие.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Групата ежесечно извършва оценка на рисковата експозиция, произтичаща от кредитния портфейл, като класифицира и провизира кредитите в него съгласно изискванията на МСФО. Обект на постоянно наблюдение и отчитане са големите кредитни експозиции.

Ликвиден риск - вероятността от затруднение на плащанията поради несъвпадение във времето на входящите и изходящите парични потоци. Групата управлява своите активи и пасиви по начин, който ѝ гарантира, че редовно и без забава може да изпълни текущите си задължения, както в нормална банкова среда, така и в условията на криза.

Пазарен риск - вероятността от възникване на загуба за Групата в резултат на неблагоприятно изменение на валутни курсове, пазарни цени и лихвени проценти.

Операционен риск - вероятността от преки или косвени загуби произтичаща от неадекватно функциониране или прекъсване на дейността на вътрешни за Групата процеси, системи или персонал.

Управлението на риска в ЦКБ АД се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Групата по управление на риска:

- Комитет за управление на риска;
- Комитет за управление на активите и пасивите;
- Кредитен съвет;
- Кредитен комитет;
- Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции (КНОКПРЕ).

3. Изпълнителни директори и Прокурист - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;

4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РИСК, ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ И РЕНТАБИЛНОСТ към 31.12.2022 година

- Обслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 1 и 2) – 97.63%;
- Необслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 3) – 2.37%;
- Коефициент на ликвидно покритие – 376.01%;

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ

Към месец декември 2022 г. „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ АД определи дългосрочен рейтинг на финансовата сила на „Централна кооперативна банка“ АД „ВВ“ и краткосрочен рейтинг „В“, перспектива „положителна“. Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на рейтинг на финансова сила на банка.

От 2011 година БАКР е първата българска пълноправна рейтингова агенция, регистрирана в Европейския Съюз. Комисията за финансов надзор (КФН) и Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) регистрираха „Българска агенция за кредитен рейтинг“ АД по смисъла на Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа относно агенциите за кредитен рейтинг.

- Дългосрочен: **ВВ**
- Перспектива: **Положителна**
- Краткосрочен: **В**

Точка 2:

Събития след отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

Точка 3:

През 2023 година, Групата ще продължи да следва своя път на развитие. Основен акцент ще е предоставянето на банкови услуги за населението – потребителски и ипотечни кредити, банкови карти и базирани на тях услуги, електронно банкиране и разплащателни услуги. В същото време Групата ще развива и предлагането на услуги

за големи корпоративни клиенти и малки и средни предприятия и свързаните с тях програми за усвояване на средства от структурните фондове на Европейския съюз.

Точка 4:

Дружествата от групата не развиват научноизследователска или развойна дейност.

Точка 5:

Към 31.12.2022 г. дъщерно дружество притежава 134 000 броя акции, които представляват 0.11% от собствения капитал на Банката майка. Притежаваните акции се държат с цел търгуване.

Към 31.12.2022 г. ЦКБ АД притежава 11 броя собствени акции на номинална стойност от 1 лев всяка една.

През 2022 г. Банката майка не е придобивала или прехвърляла собствени акции.

Информация относно въпросите, свързани с екологията и служителите, е оповестена в Консолидираната нефинансова декларация.

През 2022 г. дъщерните дружества не са придобивали или прехвърляли акции на Банката майка.

Към 31.12.2022 г. членовете на съветите на дружествата от Групата не притежават акции от тези дружества.

Към 31.12.2022 г., членовете на съветите на ЦКБ АД не притежават пряко акции от Банката майка.

Членовете на съветите на ЦКБ АД нямат допълнителни права за придобиване на акции и/или облигации на Банката майка.

През 2022 г. няма сключени договори между ЦКБ АД и членовете на съветите й или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката майка или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Възнаграждения на членовете на управителните и контролните органи на Банката майка за съответната финансова година

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на Банката майка за 2022 г. в лева		
			Възнаграждение	Вноска за ДПО за сметка на дружеството	Премия
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
3.	Райна Димитрова Кузмова	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
4.	Централен кооперативен съюз*	Член на НС на ЦКБ АД	144,000	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ЗА 2022 ГОДИНА НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на Банката майка за 2022 г. в лева		
			Възнаграждение	Вноска за ДПО за сметка на дружеството	Премия
7.	Никола Стефанов Кедев	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	13,429	100	-
8.	Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
9.	Георги Димитров Константинов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	71,684	1,200	33,334
10.	Георги Косев Костов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
11.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
12.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334

*Посоченото възнаграждение е с вкл. ДДС.

Възнаграждение и други материални и нематериални стимули, получени от лицето от дружества от същата група:

Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на Банката майка от нейните дъщерни дружества за 2022 г. в лева					
		ЦКБ АД ЦКБ АД, Скопие*		ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД			
		Член на НС	Член на ОС*	Възнаграждение	ДПО	Премия	
Георги Димитров Константинов	Член на ОС и НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп. директор и член на Асетс Мениджмънт СД на ЦКБ ЕАД	19,590.73	11,756.76	13,333.32	720	2,200	
Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	-		13,333.32	720	2,200	

*ОС – одиторски съвет

1) възнаграждение, получено от лицето под формата на разпределение на печалбата и/или бонуси и основанията за предоставянето им.
Няма такива.

2) всички допълнителни плащания за услуги, предоставени от лицето извън обичайните му функции, когато подобни плащания са допустими съгласно сключения с него договор.
Няма такива

3) платеното и/или начислено обезщетение по повод прекратяване на функциите му по време на последната финансова година
Няма такива

4) обща оценка на всички непарични облаги, приравнени на възнаграждения, извън посочените в т.1-3
Няма такива.

5) Информация относно всички предоставени заеми, плащания на социално-битови разходи и гаранции от дружеството или от негови дъщерни дружества или други дружества, които са предмет на консолидация в годишния му финансов отчет, включително данни за оставащата неизплатена част и лихвите.

Централна кооперативна банка АД е универсална търговска банка, както отпускането на заеми и предоставянето на гаранции е част от основната дейност на Банката майка, съгласно лиценз издаден от Българска народна банка. Ползването от членове на корпоративното ръководство кредитни продукти става при стриктно спазване на чл. 45 от Закона за кредитните институции, Наредба № 37 на БНБ за вътрешните експозиции на банките, правила, политики и процедури, одобрени и контролирани от БНБ. Лихвите, са съгласно действащата тарифа на Банката майка. Общите условия при които се ползват кредитните продукти са валидни за всички клиенти на Банката майка. Оповестяването на кредити и гаранции на членовете на корпоративното ръководство на ЦКБ АД се прави пред БНБ по нормативно определен ред.

Не са изплащани социално – битови разходи на членове на корпоративното ръководство.

Информация за членовете на управителните и контролните органи към 31.12.2022 г., относно участията им в управителни и контролни органи, както и притежания на дялове от търговски дружества:

Иво Каменов Георгиев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет , член на надзорния съвет и изп. директор
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изп. директор
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на надзорния съвет
Кепитъл Инвест ЕАД	121878333	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитъл Асет Мениджмънт ЕАД	200775128	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитал Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Национална Асоциация на Бойните спортове	176868502	Председател и управляващ
Еднолично Адвокатско дружество Георгиев	177523879	Управител

Марин Великов Митев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет и изпълнителен директор
Голф Шабла АД	124712625	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Спортен комплекс Варна АД	103941472	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Варна плод АД	103106697	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на надзорния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет
Сдружение Спортен клуб ТИМ	103014351	Председател и управляващ
Сдружение Спортен клуб по бойни изкуства ТИМ	103606634	Председател на УС и управляващ
Българска Карате Киокошин Федерация	103570622	Председател на УС и управляващ
Сдружение "Клуб По Аеробика "Тим - Клас"	103556156	Член на Управителния съвет
Обединен спортен клуб Черно море Сдружение	000090542	Член на Управителния съвет
Сдружение Национален Борд по туризъм	175090938	Член на Управителния съвет
ЕТ Марин Митев Проджект Мениджмънт	103326073	Собственик
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Инвест Кепитъл Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%

Райна Димитрова Кузмова:

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет

Централен кооперативен съюз /ЦКС/, ЕИК 000696497

Дружество	ЕИК	Участие
„Билкокооп“ ЕООД	175120000	100 %
„Булгаркооп-импорт-експорт“ ЕООД	131205196	100 %
„Булминвекс-ГБ“ ЕООД	000622340	100 %
„Енерджикооп“ ЕООД	203403154	100 %
„Интелект кооп“ ЕООД	160064204	100 %
„Кооптурист“ ЕООД	831506231	100 %
„Кооптурист – Китен“ ЕООД	102815549	100 %
„Кооптурист – Странджа“ ЕООД	103768668	100 %
„Кооп маркет“ ЕООД	202278420	100 %
„Кооп централ“ ЕООД	204319983	100 %
„Мелса кооп“ ЕООД	200728388	100 %
„Нектаркооп“ ЕООД	175122186	100 %
„Кооп Хоризонт“ ЕООД	205996963	100%

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ЗА 2022 ГОДИНА НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

Дружество	ЕИК	Участие
„КООП Старата мелница“ ЕООД	206551941	100%
„Кооп – Златен клас“ ООД	116579048	78,86 %
„Гранарикооп“ ООД	104688774	92,11 %
„Кооп Флорал“ ООД	205424909	40%
„КООП Билд“ ООД	206107420	50%
„СБР-Здраве“ ЕАД	130523915	100 %
„Кооп - търговия и туризъм“ АД	121837308	87,74 %
„Холдинг кооперативен бизнес“ АД	121811740	87 %
„Национален кооперативен инвестиционен фонд“ АД	831286504	80 %
„БС – Кооп Трейд“ ЕКД	202093489	50%
„Красен-кооп“ АД,	121238027	50 %
Консорциум „ЦКС и Химимпорт“ ДЗЗД	130716654	50 %
„Варна пакинг хауз“ АД	124099892	33 %
„Централна кооперативна банка“ АД	831447150	Член на Надзорния съвет
„Холдинг Кооп-юг“ АД	121659072	Член на Съвета на директорите

Цветан Цанков Ботев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Зам. председател на управителния съвет
Булхимтрейд ООД	200477808	Управител
ФАРМА ГБС ДЗЗД	176397025	Управител
Консорциум "Химимпорт-биофарм инженеринг" ДЗЗД	<u>131071224</u>	Управител
Не притежава повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества.		

Александър Димитров Керезов

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на управителния съвет
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	131085074	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на управителния съвет
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет и представляващ
ЗАД Армеец АД	121076907	Член на управителния съвет
Параходство Българско речно плаване АД	827183719	Член на управителния съвет
ПОАД ЦКБ Сила АД	825240908	Член на надзорния съвет
Асенова крепост АД	115012041	Член на управителния съвет
СК ХГХ Консулт ООД	130452457	Управител
Протект АРТ ООД	203844348	Управител и Съдружник – над 25%
Сдружение СЪГЛАСИЕ 066	<u>176941060</u>	Председател на Управителен съвет и представляващ
Фондация СЪГЛАСИЕ СОФИЯ	<u>205004556</u>	Председател на Управителния съвет и представляващ

Дружество	ЕИК	Участие
Сдружение "Обединена велика ложа на България"	<u>130688048</u>	Член на управителния съвет
Алекс АС ЕООД	<u>131105146</u>	Управител и Собственик
Зърнени храни Пловдив ЕООД	<u>130574490</u>	Управител

Сава Маринов Стойнов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ПОАД „ЦКБ Сила АД	825240908	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	175225001	Изпълнителен директор и член на съвета на директорите
ЗАО ИК Банк	1653005038	Член на съвета на директорите

Никола Стефанов Кедев

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Георги Косев Костов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Проф. Д-р Бисер Йорданов Славков

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на Управителния съвет
„Славков - одит” ООД	175295665	Съдружник – над 25%

Не са известни договори, сключени между Банката майка и членовете на съветите ѝ или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката майка или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Управителният съвет на Банката майка е приел програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД за 2022 г.

Точка 6:

Към 31 декември 2022 г. дейностите на Банката майка се извършват чрез 47 клона, 214 банкови представителства и 31 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

Към 31.12.2022 г. ЦКБ АД - Скопие осъществява своята дейност чрез 5 клона и 21 офиса на територията на Република Македония.

УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД осъществява своята дейност чрез централен офис и клоновата мрежа на ЦКБ АД.

Точка 7:

Притежаваните от Групата финансови инструменти към 31.12.2022 г. са: ДЦК, корпоративни облигации, акции, дялове в договорни фондове и компенсаторни записи на брутна балансова стойност 2,118,101 хил. лв., вкл. -674 хил. лв. загуба от обезценка и са класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, оценявани в друг всеобхватен доход и по амортизирана стойност.

Групата притежава ДЦК на правителството на Р. България на обща стойност 789,808 хил. лв. и на чуждестранни правителства, вкл. Държави от ЕС, Правителството на Република Северна Македония и НБРСМ и на такива, които са извън ЕС на обща стойност 662,541 хил. лв. преди обезценка.

Притежаваните от Групата корпоративни облигации на български и чуждестранни емитенти са на стойност съответно 416,401 хил. лв. и 25,023 хил. лв., както и капиталови инструменти, представляващи акции в търговски дружества на български и чуждестранни емитенти на стойност 132,800 хил. лв., както и дялове в договорни фондове за 91,516 хил. лв. и деривати за 12 хил. лв.

Групата не счита, че съществува съществен кредитен риск, свързан с облигационните инструменти на правителството на Р. България и Правителствата на държави от ЕС. По-голямата част от тези инструменти са с фиксиран лихвен процент и промяната в пазарните лихвени нива не се отразява на лихвените приходи от тях. Държавните облигации, емитирани от Правителството на Република Северна Македония и НБРСМ и на страни извън ЕС са изложени на известен кредитен риск, свързан с вероятността емитентите да не изпълнят своите задължения. Най-ниският кредитен рейтинг на държава извън ЕС, чиито книжа Групата притежава към 31.12.2022 г. е В1 определен от Муудис.

Корпоративните облигации на български емитенти са изложени на кредитен риск, свързан с възможността на емитентите да изпълняват своите задължения. Размерът му е до общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа са с фиксиран лихвен процент и са изложени на риск от спадане на стойността им при повишение на пазарните лихвени проценти. Чуждестранните облигациите са емитирани от високо-рейтинговани публични дружества, търгувани на регулирани фондови пазари в ЕС, като е възможно понасяне на загуби вследствие настъпването на кредитни събития при емитентите им.

Притежаваните от Групата капиталови инструменти и дялове в договорни фондове са изложени на ценови риск до размера на общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа се търгуват на Българска фондова борса. Доколкото индексите на борсите са волатилни, е възможно понасянето на загуби, вследствие спад цените на търгуваните на борсата книжа и отрицателни преоценки на притежаваните от Групата капиталови инструменти и дялове в договорни фондове. Същото се отнася и за притежаваните от Групата капиталови инструменти на чуждестранни емитенти.

Притежаваните от Групата експозиции в дериватни финансови инструменти са несъществени и представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапи на открития пазар.

От гледна точка на естеството на дейността на ЦКБ АД други съществени фактори, свързани с финансови инструменти, не оказват влияние за оценка на активите, пасивите, финансовото състояние и резултат на Групата.

Точка 8

Предоставени услуги и получени възнаграждения от специализираните одиторски предприятия, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, както и изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството

Начислените възнаграждения за 2022 г. на регистрираните одитори са, както следва:

Сума в хил. лв.

Делойт Одит ООД

Одиторски услуги	963
Други разрешени услуги	124
ОБЩО	1,087

Делойт България ООД (дружество от мрежата на Делойт Одит ООД)

Други разрешени услуги	400
ОБЩО	400

Грант Торнтон ООД

Одиторски услуги	513
Други разрешени услуги	78
ОБЩО	591

Grant Thornton DOOEL, Skopje (дружество от мрежата на Грант Торнтон ООД)

Одиторски услуги	60
------------------	----

RSM Macedonia DOOEL Skopje

Одиторски услуги	16
------------------	----

ОБЩО ОДИТОРСКИ УСЛУГИ	1,552
ОБЩО ДРУГИ УСЛУГИ	602
ОБЩО	2,154

Другите разрешени услуги включват:

Делойт Одит ООД

- поет ангажимент от съвместните одитори за издаване на допълнителен регулаторен доклад във връзка с чл. 76, ал. 8 и ал. 7, т.1 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) и чл. 5 от Наредба № 14 на БНБ от 4 февруари 2010 г. за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели, за периода 1 януари – 31 декември 2022.

Делойт България ЕООД (дружество от мрежата на Делойт Одит ООД)

- Услуги във връзка с изготвянето на местно досие по трансферно ценообразуване за финансовите 2020 и 2021 година;
- Договорени процедури за оценка готовността на Банката майка за съответствие с процеса по надзорен преглед и оценка;
- Съдействие по мониторинга за съответствие с изискванията на Регламент за капиталови изисквания и Директива за капиталови изисквания по прилагане на Базел 3.1;
- Анализ във връзка с разработване на Оперативен протокол (Bail-in Playbook).

Грант Торнтон ООД

- поет ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката майка на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2021, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“;

Grant Thornton DOOEL, Skopje (дружество от мрежата на Грант Торнтон ООД)

- одит на консолидационен пакет за целите на одита на консолидирания финансов отчет на ЦКБ АД

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

НИКОЛА КЕДЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

СЪГЛАСНО ЧЛ. 51 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

Настоящата Консолидирана нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 51 от Закона за счетоводството и е неразделна част от Годишния консолидиран доклад за дейността на ЦКБ АД за 2022 г.

Ръководството на Групата декларира своята Политика за социална отговорност, която е документирана, прилагана, поддържана и съобщена на всички нива в структурата на Групата.

Политиката за социална отговорност на Групата е насочена към извършване на дейностите в условията на стратегическо управление, което допринася за устойчиво икономическо развитие, коректни и етични трудови отношения с работниците и служителите, техните семейства и обществото като цяло с цел подобряване на качеството на живот.

Ръководството се ангажира да създава необходимите условия за спазване изискванията на Система за социална отговорност и за активното съдействие на ръководния и изпълнителски персонал в нейното развитие.

Ръководните принципи на Групата по отношение на социалната отговорност включват:

- спазване на приложимите национални закони и други изисквания и зачитане на международните актове и тяхното тълкуване в областта на социалната отговорност;
- недопускане на детски труд в противоречие с трудовото законодателство;
- недопускане на участие или съдействие за използването на принудителен или задължителен труд;
- недопускане на трафик на хора;
- осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на своите служители;
- уважение и зачитане на правата на човека и неговите основни свободи, определени във Всеобщата декларация за правата на човека;
- защита на общоприетите човешки ценности;
- развитие и мотивиране на персонала;
- осигуряване на сигурност в разплащанията;
- поддържане на адекватно заплащане на труда с навременно плащане на работните заплати, данъците и видовете осигуровки на служителите и работниците;
- осигуряване ефективност на документирането, изпълняването, поддържането и разпространението на политиката в достъпна разбираема форма до всички служители, включително ръководен, експертен и изпълнителски персонал, както и до подизпълнители и доставчици.

I. Бизнес модел

Групата се стреми да разширява своя пазарен дял, прилагайки клиентски ориентиран модел на банкиране и възползвайки се от широко разпределената си мрежа от клонове и офиси. Предлагащите универсални услуги са ориентирани както към населението, така и към земеделски производители, МСП и корпоративни клиенти. Групата има богато портфолио от продукти и услуги, включващо потребителски, стокови и ипотечни кредити, всички видове кредити за юридически лица, банкови карти и допълнителни разплащателни услуги, базирани на тях. Член е на системата за преводи Western Union, предлага инвестиционни и посреднически услуги на българския и световния финансов пазар и други. Основните показатели, чрез които Групата определя своите стратегически цели, е ръстът в абсолютни стойности на съответните показатели и пазарния дял. Групата непрекъснато адаптира условията по своите продукти, като постоянно анализира пазарните условия и внедрява нови продукти, задоволяващи нуждите на клиентите.

Основна стратегия и цел е в дългосрочен план да се развият и надградят електронните канали за достъп, позволяващи не само електронни разплащания, но и по-голяма достъпност до различни банкови услуги – нови изисквания за ориентация към клиента, осъвременяване на функционалностите, усъвършенствани оперативни свойства.

II. Описание на политиките

За Групата е от приоритетно значение да съблюдава високи стандарти във всички свои делови взаимоотношения. В процедурите на Групата са заложили механизми, които гарантират на висшия управленски състав и на всички заинтересовани страни адекватното и ефективно функциониране на системите за вътрешен контрол, управление на риска, отчетност и прозрачност.

Групата прилага ясна и категорична политика, както и прозрачни процедури за оценка, избор и взаимодействие със своите партньори, доставчици, клиенти и всички заинтересовани страни. Освен осигуряването на надеждни и висококачествени продукти и услуги, служителите на Групата имат за цел да обслужват прецизно потребностите, правата и интересите на нашите клиенти, да търсят взаимна изгода, да спазват закона и вътрешните правила и да работят при пълна поверителност, съгласно изискванията на действащото законодателство в страната. Групата влага сериозни ресурси и усилия, за да проучи, формулира и подбере подходящите решения, с които да предотврати възникването на всеки срещнат в практиката проблем.

Етичен бизнес кодекс на Групата

С цел контрол върху етичните аспекти на работата на служителите на Групата, в Кодекса за поведение и професионална етика на Групата е заложила система от правила, които системно се актуализират и допълват. В кодекса са залегнали принципите на честност, лоялност и съвестност, както и строги изисквания към поведението на служителите по отношение на тяхната лична и професионална етика. Той съдържа правила и норми, които дават насока на служителите в ежедневната им работа и задава общия тон на взаимоотношенията им както в рамките на Групата, така и с трети страни.

Политика за борба против корупцията

Ръководството на Групата не толерира каквато и да е форма на подкуп или корупция. В частност, Групата приема да се въздържа от всякакви действия и поведение, които биха могли да бъдат възприети като активен или пасивен подкуп.

Служителите са задължени да спазват Закона за мерките срещу прането на пари, Правилника за приложение на Закона за мерките срещу прането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на терористична дейност и вътрешните правила за контрол и предотвратяване на пране на пари и финансиране на терористична дейност.

Прилагат се изпитани процедури, които гарантират активите на Групата и предотвратяват търговията с вътрешна информация и евентуални злоупотреби от страна на служителите. Освен с грижа за клиента, бизнес партньорите, властите и обществото, всички служители на Групата се ангажират и с това да осигурят справедливо отношение към всички свои колеги, както и да се придържат стриктно към изискванията на Закона за защита от дискриминация.

Ръководството съзнава, че неговият професионален и житейски пример има по-голямо въздействие върху служителите, отколкото казаните или написани думи. Ето защо всеки един от тях се стреми да бъде пример за подражание по отношение на професионалната си етика и високите си морални качества, а в служебните си задължения да се ръководи от ценности като честност, справедливост, прецизност, лоялност, уважение и благоразумие. Ръководството споделя вярата, че доброто корпоративно управление не се изчерпва единствено с покриване на заложените в законовата рамка изисквания, а е преди всичко въпрос на дълбока вътрешна убеденост. За Групата, доброто корпоративно управление предполага на първо място уважение към акционерите, които са гласували доверие на ръководството, както и осъзнаване на непосредствените и дългосрочните ползи от управленската прозрачност.

Политика по отношение на служителите

Водени от предизвикателствата на съвременната пазарна среда и в отговор на повишаващите се изисквания, ръководството вярва, че успешен бизнес и стабилно развитие са възможни само чрез фокусиране върху качеството в целия аспект от дейности на Групата.

Групата съзнава, че начинът, по който се отнася със своите служители и социалните придобивки, които им осигурява, са сред основните механизми, чрез които Групата може да работи за общественото благо. Затова Групата инвестира в непрекъснатото усъвършенстване на човешките си ресурси, като прилага прецизни методи за подбор, обучение, оценка и възнаграждаване на персонала. Тези практики стъпват върху убеждението на ръководството, че хората са най-ценният ѝ актив и основната предпоставка за бъдещ растеж.

Групата отдава огромно значение на:

- Подбора на кандидатите за работа въз основа на личните им качества и заслуги, базиран на внимателна оценка на познанията, компетентността и професионализма на потенциалните служители. Дава равен шанс на всички достойни кандидати да станат част от екипа ѝ без оглед на техния пол, етнически произход, обществено положение, вярвания, политически възгледи или каквито и да е било други фактори, които нямат отношение към техния професионализъм и умения, чрез прилагане на политика по многообразие.

- Осигуряването на равни възможности за обучение и кариерно развитие на всички служители без оглед на настоящата им позиция.

- Създаването на работна среда, която цени, признава и възнагражда усилията и постиженията, които са и сред основните ценности на организацията.

Развитие на потенциала на служителите

Групата се стреми да насочва служителите си към бизнес дейности, които биха позволили пълното разгръщане на техния потенциал и осъществяване на техните лични и професионални амбиции. Акцентираща се и върху развитието на качества, които позволяват непрекъснатото израстване на служителите и оттам – на цялата организация.

Политиката за развитие на персонала в Групата дава възможност на служители от всички йерархични нива, които са доказали професионалните си качества, да бъдат повишавани не само в рамките на същото управление/ клон, но и да бъдат преназначавани на други позиции в организацията, стига да притежават изискваните за новата длъжност опит и професионални качества.

Не на последно място, за Групата е от огромно значение да задържи и да развива кадрите си и последователно полага усилия в тази посока. През цялата година се организират програми за развитие на персонала, чиято цел е проучването и усъвършенстването на професионалните качества на служителите и пълното разгръщане на техния потенциал.

През 2022 г. Ръководството на Банката майка сключи договор с Висшето училище по застраховане и финанси гр. София за цялостно финансиране от Групата на обучението в степен „бакалавър“ и „магистър“ на служители избрани по определени критерии. Предостави се възможност на 28 служители на Банката майка да се обучават по избрани от тях специалности в степените „бакалавър“ и „магистър“. Тази възможност е в дългосрочен план и целта е да се подготвят висококвалифицирани специалисти работещи в Банката майка в областта на икономиката в съответствие с потребностите на съвременната икономическа действителност, практиките в Европа и света и поддържане на добро бизнес сътрудничество с ВУЗФ.

За 2022 г. Групата има приета от управителния съвет „Програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД“, за чието изпълнение, с решение на Управителния съвет на Банката майка, са одобрени 200,000 лв.

Трудово възнаграждение и социални придобивки

Политиката на заплащане и допълнителни социални придобивки е разработена с цел привличане, наемане и задържане на висококвалифицирани кадри. Тя се основава на следните принципи: вътрешно равновесие, признание на личните качества на всеки служител, възнаграждение, съответстващо на представянето и конкурентност.

Групата започна предоставянето на ваучери за храна по Наредба № 7 от 09.07.2003 г. на всички наети лица по трудов договор и договор за управление и контрол от месец октомври 2022 г. в размер на 130 лева месечно. Решението на Ръководството на Банката майка за предоставяне на ваучери за храна беше стимулирано в резултат на промени в законодателството на Република България, с което необлагаемия размер от 80 лв. се увеличи до 200 лв. месечно за едно наето лице и желанието да се подобрят доходите на служителите в момент на увеличаваща се инфлация. Сумата за ваучери за храна не подлежи на облагане с данъци и осигурителни вноски, както за работодателя, така и за наетото лице. Ваучерите за храна са социална придобивка със специфичен данъчен статут и спазвайки изискванията на чл.209, ал.1 от Закона за корпоративното подоходно облагане, стойността им не се облага с данък върху разходите от 10 %. Разхода за ваучерите за храна се предоставя на наетите лица, като социална придобивка по чл. 294 от Кодекса на труда и разшири Програмата за социални дейности на Банката майка за 2022 г. Сключен беше договор с оператор на ваучери за храна, който е носител на разрешение за осъществяване на тази дейност от Министерство на финансите. Разработени бяха от директора на дирекция „Управление на персонала“

Указания за реда и начина на предоставяне на ваучери за храна на всички наети лица в Банката майка, като същите бяха съгласувани с дирекция „Финансово-счетоводна“. С Указанията се предостави ясна, точна, конкретна информация за бързото и контролирано получаване на ваучерите за храна, предоставянето им срещу подпис на наетите лица, ползването и отчитането им в дирекция „Управление на персонала“, както и индивидуални подходи при отсъствие от работа на служител и/или месторабота в друго населено място, различно от мястото на получаване на ваучерите за храна. Към Указанията бяха разработени няколко вида приложения, които да се ползват при специфични случаи.

Предоставянето на ваучери за храна на наетите лица се посрещна изключително добре от всички служители. Постигнаха се следните ефекти: увеличаване на доходите на служителите без да се увеличи тяхната данъчна и осигурителна тежест; Банката майка като работодател предостави тези средства, но без да има увеличение на плащанията за данъци и осигуровки; увеличаване на покупателната способност на служителите на Банката майка при постоянно повишаващи се цени на хранителните стоки, което неминуемо повишава интереса за работа в структурата на Банката майка.

В приетата Програма за социални дейности на Банката майка за 2022 г. се дава възможност за финансово подпомагане на служителите: при раждане на дете – една минимална работна заплата за страната; при тежко боледуване и лечение на служители или техните деца – по преценка и/или представени разходно оправдателни документи.

Ръководството на Банката майка осъществява допълнително доброволно пенсионно осигуряване на служителите в ПОАД „ЦКБ Сила“ в размер до 60 лева месечно.

Ръководството на Банката майка предоставя допълнителни дни платен отпуск на своите дългогодишни служители: за работа в Банката майка над 5 г. – 1 ден, за работа в Банката майка над 10 г. – 2 дни.

Банката майка се грижи за здравето и безопасността на работното място на служителите, като за целта има сключен договор със Служба по трудова медицина „Хипократ“ ООД. През 2022 г. започна извършването на периодични профилактични медицински прегледи, съгласно Наредба № 3/1987 г. Спазиха се изискванията на Наредба № 7/15.08.2005 г. за провеждане на преглед от офталмолог за работещите с видеодисплей над 4 часа дневно. За целта беше сключен договор с дружество, което да организира и осъществи провеждането на профилактични прегледи на служителите на ЦКБ АД по градове. Започналите през 2022 г. профилактични прегледи и приключили през 2023 г. обхванаха всички структури на Банката майка и беше изготвен необходимия здравен анализ. Прегледите имаха за цел контрол и профилактика на въздействието на вредните фактори на работна среда, а именно: натоварване на опорно-двигателния апарат, нервно-психическо напрежение и натоварване на очния анализатор. Създадени са програми за намаляване и ограничаване на последствията от влиянието на вредните фактори на работната среда.

Ръководството на Банката майка осигури на всички служители на Банката майка, които се нуждаят от средства за корекция на зрението им сума в размер на 150 лв.

Нашите ценности:

- справедливост – равни възможности за развитие
- качество – стремеж към съвършенство във всяко начинание
- уважение – към нашите колеги, клиенти и съграждани
- екипност – успяваме, когато сме заедно

- доверие – то прави и невъзможното постижимо
- социална отговорност- работа с грижа към обществото
- ефективност – стремеж винаги да бъдат постигнати целите
- креативност – търсене на новаторски идеи в стремежа си да се усъвършенстваме

III. Основни рискове, свързани с екологичните и социалните въпроси.

Успехът на всеки бизнес е неразривно свързан с благоденствието на общността, в чиито рамки той развива своята дейност. Ето защо ежедневните действия на Групата са подчинени на най-висшите етични принципи и на непоколебимото желание на Групата да даде своя значим принос към развитието на българското общество. Групата също така е отворена към нови възможности за инициативи, които облагодетелстват местните общности и повишават гражданското самосъзнание сред служителите ѝ.

Политика на Групата по опазване на околната среда се състои в:

1. Изпълнение на дейностите по начин, гарантиращ опазването на околната среда.
2. Вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда.
3. Спазване на всички закони и правила, както и вътрешните разпоредби, приети от Групата, насочени към екологичното равновесие.

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Банките като цяло могат да играят важна роля за свеждане до минимум въздействието върху изменението на климата, чрез своите клиенти, като Групата полага усилия да минимизира и своето пряко въздействие върху околната среда и дава приоритет на рационалното потребление на природни ресурси.

През годината Групата стартира процес по преразглеждане на своята стратегия, като целта е да включи раздел свързан със зелено кредитиране.

Групата ще определи цели за експозиции по основните бизнес сегменти, отговарящи на изискванията за „зелено“ кредитиране. Към края на 2022 г. е в процес анализ на клиентите и корпоративния кредитен портфейл, като Групата изследва и класифицира клиенти с икономическа дейност, която отговаря на изискванията за „допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата“, съгласно Регламент (ЕС) 2021/2139 за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета.

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Банките като цяло могат да играят важна роля за свеждане до минимум въздействието върху изменението на климата, чрез своите клиенти, като Групата полага усилия да минимизира и своето пряко въздействие върху околната среда и дава приоритет на рационалното потребление на природни ресурси.

Несъмнено справянето с рисковете, произтичащи от изменението на климата и влошаването състоянието на околната среда и постигане на цели за устойчива икономика, ще бъде сред основните предизвикателства за Групата през следващите

години. В контекста на променяща се регулаторна рамка, която постави още по-голям акцент върху темата за климатичния риск и изискванията за устойчиво отчитане.

Към 31.12.2022 г. Групата оповестява данните в съответствие с изискванията на чл. 10 (3) на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 за Допустими за таксономията икономически дейности в своята Нефинансова декларация.

След приемането от страна на ЕС на отчетна рамка, свързана с устойчивостта, вкл. и екологията, Групата ще работи върху изготвяне и прилагане на методология, насочена към оценката на експозициите към рисковете, свързани с климата и околната среда, кредитния портфейл и операциите като цяло.

Първа стъпка към това е събирането на подробна информация и данни за кредитополучателите, необходима за оценката на уязвимостите на експозициите към рискове, свързани с климата и околната среда свързани с устойчивостта в секторите и сегментите, най-вече засегнати от изменението на климата. Втората стъпка е разработването на подходящи лимити за ефикасно управление на рискове, свързани с климата и околната среда в съответствие с правилата за редовно наблюдение и ескалиране и интегрирането им в цялостната рамка за управление на риска.

Очаква се Групата да разработи и установи подходящи вътрешни стрес тестове и сценарийни анализи, като инструменти по отношение на рисковете, свързани с климата и околната среда, като се има предвид несигурността около бъдещото развитие на изменението на климата и реакцията на обществото към него.

Групата ще дефинира рисковете, свързани с климата и околната среда, в рамката си за склонност към риск, като се определят индикатори с цел проследяване на изпълнението на конкретни цели.

През 2023 г. Групата ще продължи своята работа по развитие и приспособяване на своите вътрешни системи за спазване на изискванията на Регламента за таксономията за класифициране на икономическите дейности като екологично устойчиви. По този начин ще бъде постигнато съответствие на таксономията с основните икономическите дейности и направления на развитие, така че Групата да може да се подготви своевременно и адекватно към повишените изисквания за докладване и оповестяване, които ще влязат в сила през 2024 г.

Групата е стартирала преглед на рисковете, свързани с климата и околната среда, в отделните портфейли на Групата.

Прегледът включва събиране на информация от кредитополучателите и оценка на осъществяваните от тях дейности, съответстващи на таксономията, съгласно Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския Парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година, както и установяване на кредитополучатели, които може да са изложени пряко или косвено на повишени рискове, свързани с климата и околната среда.

През отчетната 2022 г. Групата не е предоставяла финансираня за дейности, генериращи въглеродни емисии.

Групата планира през 2023 г. да интегрира климатичните и екологични рискове в рамката за управление на риска, като се актуализират политиките за поемане, мониторинг и контрол на кредитния риск, както и политиката за приемане на обезпечения, с акцент върху физическото местоположение и енергийната ефективност на търговските и жилищните недвижими имоти.

Към 31.12.2022 г. данните за Групата в съответствие с изискванията на чл. 10 (3) на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 за Допустими за таксономията икономически дейности са следните:

Експозиции /%/	2022 година	
	% от общо активи	% от включените активи
Допустими за таксономията ипотечни кредити	1.80%	4.47%
Допустими за таксономията кредити на МСП	2.54%	6.32%
Допустими за таксономията кредити на НФИ, които не са МСП	2.60%	6.45%
Общо кредити	40.26%	100.00%

Групата ще определи и целеви обеми от експозиции по основните бизнес сегменти, отговарящи на изискванията за „зелено“ кредитиране. Към края на 2022 година е в процес анализ на клиентите и корпоративния кредитен портфейл, като Групата изследва и класифицира клиенти с икономическа дейност, която отговаря на изискванията за „допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата“, съгласно Регламент (ЕС) 2021/2139 за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета.

Групата ще дефинира изрично рисковете, свързани с климата и околната среда, в рамката си за склонност към риск, като се определят количествени и качествени индикатори с цел проследяване на изпълнението на конкретни цели.

Експозиции /%/	% от общо активи	
	2022	2021
Финансови и нефинансови предприятия, които са задължени да публикуват нефинансова декларация	3.53%	3.89%
Финансови и нефинансови предприятия, които не са задължени да публикуват нефинансова декларация	36.73%	36.61%
Общо ФЛ, финансови и нефинансови предприятия	40.26%	40.50%
Централни правителства, централни банки и наднационални емитенти	37.17%	34.49%
Деривати	0.36%	0.26%
Други	22.21%	24.75%
Общо активи	100.00%	100.00%

Първа стъпка към това е събирането на подробна информация и данни за кредитополучателите, необходима за оценката на уязвимостите на експозициите към рискове, свързани с климата и околната среда свързани с устойчивостта в секторите и сегментите, най-вече засегнати от изменението на климата. Втората стъпка е разработването на подходящи лимити за ефикасно управление на рискове, свързани с климата и околната среда в съответствие с правилата за редовно наблюдение и ескалиране и интегрирането им в цялостната рамка за управление на риска.

През 2023 година Групата ще продължи своята работа по развитие и приспособяване на своите вътрешни системи за спазване на изискванията на Регламента за таксономията за класифициране на икономическите дейности като екологично устойчиви. По този начин ще бъде постигнато съответствие на таксономията

с основните икономическите дейности и направления на развитие, така че Групата да може да се подготви своевременно и адекватно към повишените изисквания за докладване и оповестяване, които ще влязат в сила през 2024 година.

Сградата на Централно управление на Банката майка, притежава Сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, No 005БЕК072, издаден на 15.12.2016 г., от Българска енергетична компания АД, с рег. No 00005/30.07.2016 г., съгласно, който сградата е освободена от данък сгради по ЗМДТ до 31.12.2023 г.

Във връзка с намаляване разходите за електро енергия в сградата на централно управление и офисите на Банката майка са предприети следните действия:

- Поетапно са подменени луминесцентните осветителни тела в повечето офиси на Банката майка в град София и някои в страната с диодни, които са с по-малка мощност. Подмяната продължава и в момента.

- Също така се намаляват сериозно и разходите за подмяна на изгорелите луминесцентни тръби, както и дефектиралите електронни блокове.

- Поради по-висок интензитет на светене е намален и броя на самите осветителни тела с около 40 %.

- В санитарните помещения на сградата на централата на Банката майка са подменени осветителните халогенни лунички /35 W/ с по-икономични диодни /5 W/ - около 70 %. Също така са монтирани и сензори за движение за автоматично включване и изключване на осветлението и избягване на безпричинно светене.

Ангажиментите, които Банката майка изпълнява във връзка с екологията са:

1. „ТОПЛИВО ИНВЕСТ“ ЕООД – лицензирана фирма за предаване на излязло от употреба електронно и електрическо оборудване. Предали сме:
2020 г. – 1200 кг.
2021 г. – 800 кг.
2023 г. – 1500 кг.
2. „УОН“ ЕООД – е лицензирана фирма в събирането и преработването на отпадни мазнини.
2021 г. е предадена отработена готварска мазнина в размер на 170 л.
2022 г. е предадена отработена готварска мазнина в размер на 400 л.
3. Предадени шредирани документи на хартиен носител:
2020 г. – 1800 кг. на „Хамбургер Рисайклинг България“ ЕООД – разполага с всички необходими разрешителни и сертификати за третиране на вторични суровини.
2021 г. – 1140 кг. на „Евро Импекс“ ЕООД – разполага с всички необходими разрешителни и сертификати за третиране на отпадъци и вторични суровини.
4. Засаждане на дървета за 2022 г.:
– 10 броя от различни видове дървета (чинар, дъб и липа) – Питал Александър Петров ЕТ - фирма с над 25 годишен опит в областта на ландшафтната архитектура
- 10 броя (чинар, дъб и липа) от служители на ЦКБ АД – със собствени средства и труд

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в Групата са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основните социални рискове пред, които е изправена Групата е риска от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилия персонал.

Централна Кооперативна банка АД участва в „Център за устойчиви финанси и енергетика“/GREEN FINANCE AND ENERGY CENTER /GFEC/, ЕИК 206583540 – юридическо лице с нестопанска цел – Think tank, който да концентрира усилията на бизнеса, държавата и останалите заинтересовани страни в посока трансформация на икономиката и за устойчиво развитие на Република България.

GFEC се реализира в партньорство с Министерство на финансите, Министерство на енергетиката, Комисия за финансов надзор, Фонда на фондовете, както и с участието на представители на заинтересованите страни по темите – бизнеса, НПО, браншовите организации, академичната общност и световните консултантски компании.

Влияние на глобална Covid-19 пандемия

Затихването на глобалната пандемия от коронавирус Covid-19 доведе до възстановяване на оперативните процеси на Групата и премахване на някои мерки, като същевременно добрите практики предпазващи от пряко заразяване се превърнаха в устойчива практика. Икономическите процеси също се възстановиха в постпандемична среда, като рязко ускореното търсене, съчетано с прекъсвания на веригите от епизодични проявления на вируса, главно в Китай, доведе и до инфлационни ефекти и нарастване на цените на стоки и суровини. Допълнително този процес се ускори след започната война в Украйна.

През 2022 година бизнесът трябваше да се справя с предизвикателства, свързани с висока инфлация, нарушени вериги за доставки, недостиг на определени видове суровини и др., свързани с последствията от глобалната пандемия и разразилата се война на територията на Украйна. Групата е лимитирала своята експозиция към засегнати сектори от геополитическите турбуленции и няма експозиции към сектори, повлияни негативно от описаните икономически и политически фактори, като резултатите и не показват някакво завишение на риск по отношение на клиенти, засегнати от пандемия в предходни години.

Влияние на войната в Украйна

По отношение на ефектите от започналата война в Украйна и свързаните с тях мерки, които бяха въведени от държавите от Европейския съюз, вкл. България, както и трети страни спрямо Руска Федерация и Беларус и реципрочно - пораждат геополитическо, макроикономическо и пазарно напрежение, чието изражение са високите цени на стоки, енергийни ресурси, инфлация и пазарни колебания. Във връзка с въведените ограничителни и санкционни режими срещу лица от финансовия и др. сектори на руската икономика, в Групата бе извършен анализ на изложеността на Групата на потенциални рискове, свързани с продължителността на конфликта и свързаните с това продължителни колебания на пазарите, промени в макросредата и потенциални кредитни загуби, вследствие на експозиции към контрагенти от Руска федерация, Беларус и Република Украйна. Освен директната експозиция към контрагенти от 3-те държави, в Групата бе анализирана и индиректна такава, породена от потенциално влошаване на паричните потоци на клиенти на Групата, свързани с визираните 3 държави.

Бъдещи задачи пред Групата са:

1. Привличане на нови квалифицирани кадри.
2. Ограничаване на текучеството до минимум, чрез въвеждане на стимули за постигнати резултати и разширяване на социалната програма.
3. Обучение на новопостъпилия персонал.

Групата спазва всички свои приети политики по отношение на екологичните и социалните въпроси.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

НИКОЛА КЕДЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
НА „ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА” (ЦКБ) АД (БАНКАТА МАЙКА)

СЪГЛАСНО ЧЛ. 100Н, АЛ. 8 ОТ

ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

1. Информация дали емитентът спазва по целесъобразност:

- а) кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя, или**
- б) друг кодекс за корпоративно управление;**
- в) информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от емитента в допълнение на кодекса по буква "а" или буква "б";**

Банката майка спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление изменен от Националната комисия по корпоративно управление от 01.07.2021 г., одобрен с решение на КФН No 850-ККУ от 25.11.2021 г., и осъществява дейността си в пълно съответствие с принципите и разпоредбите на кодекса.

2. Обяснение от страна на емитента кои части на кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква "а" или буква "б" не спазва и какви са основанията за това, съответно когато емитентът е решил да не се позовава на никое от правилата на кодекса за корпоративно управление - основания за това;

Банката майка осъществява дейността си в пълно съответствие с Националния кодекс за корпоративно управление. Няма части на Националния кодекс за корпоративно управление, които Банката майка не спазва.

3. Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане;

В изпълнение на изискванията на Наредба № 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките, Служба "Вътрешен одит" при Банката майка проверява и оценява системата за отчетност и информация, електронните информационни системи и верността на данните; системите за управление на риска, методите за оценка на риска и достатъчността на капитала; вътрешните контролни процедури при извършване на сделки и други. В съответствие с „Правилата за организацията и дейността на специализираната служба за вътрешен одит в Централна кооперативна банка АД" ежегодно се планират и извършват проверки на основните рискове за Банката майка: кредитен, лихвен, пазарен, ликвиден, операционен и др. При проверките се оценяват системите, политиките и правилата за управление на риска; дейността на органите и звената в Банката майка, отговарящи за контрола и оценката на отделните рискове; спазването на нормативните изисквания и вътрешни правила; системата за отчетност и информация; верността на изготвяните финансови и надзорни отчети и други.

Съгласно Закона за кредитните институции /ЗКИ/, годишните финансови отчети на Банката майка на индивидуална и на консолидирана основа подлежат на независим финансов одит от две специализирани одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит.

Банката майка съгласува предварително с БНБ избора на одиторски дружества.

В доклада си одиторите дават заключение за обстоятелствата относно достоверното представяне на имущественото и финансовото състояние на Банката майка и получения финансов резултат. Одиторите извършват преглед и изразяват одиторско мнение и относно:

- 1. надеждността на системите за вътрешен контрол;
- 2. съответствието на изготвените от Банката майка годишни финансови и надзорни отчети с изискванията на ЗКИ и на актовете по прилагането му.

Одиторите информират незабавно и в писмена форма БНБ за всички обстоятелства, които са им станали известни в хода на проверката и които:

1. представляват нарушение на законите, подзаконовите нормативни актове и актовете на БНБ, които регулират банковата дейност;
2. засягат или могат да доведат до засягане нормалното функциониране на Банката майка;
3. водят или биха могли да доведат до ситуация, при която Банката майка няма да е в състояние да изпълнява своите парични задължения;
4. водят до отказ на одитора да завери отчетите или до заверка на отчетите с изразяване на резерви;
5. са свързани с действия на администратор на Банката майка, които причиняват или могат да причинят значителни вреди на Банката майка или на нейни клиенти;
6. са свързани с неверни или непълни данни в отчетите и докладите, които банките редовно представят в БНБ.

На проведеното на 28.06.2022 г. Общото събрание на акционерите на „ЦКБ“ АД, бяха избрани „Делойт Одит“ ООД, ЕИК 121145199 и „Грант Торнтон“ ООД, ЕИК 831716285 за одиторски дружества, които да извършат проверка и заверка на годишния отчет на Банката майка за 2022 г. и надзорните отчети, определени от Българска народна банка.

Съгласно Закона за независимия финансов одит, Банката майка има избран одитен комитет, който:

- Наблюдава на процесите по финансово отчитане в Банката майка;
- Наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол;
- Наблюдава ефективността на системите за управление на рисковете;
- Наблюдава независимия финансов одит в Банката майка;
- Извършва преглед на независимостта на регистрираните одитори на Банката майка в съответствие с изискванията на закона и Етичния кодекс на професионалните счетоводители;
- Дава препоръка за избор на регистрирани одитори за проверка и заверка на годишния финансов отчет на Банката майка.

Спецификата в банковия отрасъл обуславя необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, Банката майка прилага Регламент 575/2013 и Директива 36/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

Управлението на риска в Банката майка се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции, както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката майка в рамките на възприетата стратегия за развитие;

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката майка по управление на риска:

- Комитет по риска;
- Комитет за управление на активите и пасивите;
- Кредитен съвет;
- Кредитен комитет;
- Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции (КНОКПРЕ).

3. Изпълнителни директори и Прокурист - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката майка стратегия за управление на риска;

4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

През 2022 г. Банката майка нито е получавала, нито е отправяла предложения за поглъщане.

4.1. Информация по член 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане – значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

Към 31.12.2022 г. акционерите, притежаващи 5 на сто или повече от капитала и правата на глас в общото събрание на Банката майка са:

Акционер	Процент от капитала
ЦКБ ГРУП ЕАД	61.05%
ХИМИМПОРТ АД	8.24%
ЗАД "АРМЕЕЦ"	7.07%
УПФ "СЪГЛАСИЕ"	6.98%

Основен акционер на Банката майка е Химимпорт АД, който пряко и чрез свързани лица, по смисъла на ЗППЦК контролира над 75% от гласовете от общото събрание на акционерите на Банката майка.

4.2. Информация по член 10, параграф 1, буква „г“ от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. – притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

Банката майка няма акционери със специални права на контрол.

4.3. Информация по член 10, параграф 1, буква „е“ от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. – всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с Банката финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа

Съгласно устава на Банката майка, акционери на Банката майка могат да бъдат юридически и физически лица. Акционер е всяко лице, което е придобило безналична поименна акция и е вписано в книгата на акционерите, водена от Централния депозитар.

Акционерът има право да изисква информация за състоянието на Банката майка, което право се упражнява в пределите на закона, по всяко време, включително и на заседанията на Общото събрание. Членовете на управителните и контролните органи и прокуристът на Банката майка са длъжни да отговарят вярно, изчерпателно и по същество на въпроси на акционерите, задавани на Общото събрание, относно икономическото и финансовото състояние и търговската дейност на Банката майка, освен за обстоятелствата, които представляват вътрешна информация. Акционерите могат да задават въпроси при провеждане на Общото събрание, независимо дали те са свързани с дневния ред.

Общото събрание включва акционерите с право на глас. Те участват в Общото събрание лично или чрез представител. Правото на глас се упражнява от лицата, вписани като акционери в регистрите на Централен депозитар 14 дни преди датата на Общото събрание.

Акционерите – юридически лица се представляват от законните им представители, които се легитимират с документ за самоличност и удостоверение за актуално състояние на юридическото лице.

Акционерите – физически лица се легитимират с документ за самоличност.

Пълномощниците на акционерите следва да бъдат упълномощени с пълномощно, издадено при условията и по реда на чл.116 от ЗППЦК. Подписът на упълномощителя следва да бъде нотариално заверен, съответно, да бъде универсален електронен подпис в случай на издаване на пълномощното под формата на електронен документ.

На събранието всеки акционер може да бъде представяван само от един пълномощник.

Пълномощните следва да бъдат представени пред Банката майка един работен ден преди деня на Общото събрание.

Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, която се обявява в търговския регистър най-малко 30 дни преди неговото откриване. Поканата, заедно с материалите за общото събрание по чл.224 от ТЗ, се изпраща на Комисията за финансов надзор и се публикува на интернет страницата на Банката майка за времето от обявяването ѝ до приключването на Общото събрание. По този начин се дава публичност на корпоративното събитие и се насърчава участието на акционери в Общото събрание на акционерите.

Поканата съдържа:

- наименованието и седалището на Банката майка;
- вида на събранието, датата, мястото и часа на провеждането му;
- дневен ред на въпросите, предложени за обсъждане, както и конкретни предложения за решения;
- формалностите по регистрирането на акционерите /пълномощниците/ за събранието;
- други реквизити, предвидени в закона.

През времето от обявяването на поканата до датата на провеждането на общото събрание материалите за заседанието са на разположение на акционерите и техните представители. Текстовете в материалите са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Гласуването на акционерите на заседанията на Общото събрание е явно.

Когато на заседание на Общото събрание бъде поставен за решаване въпрос за отговорността на акционер за претърпени от Банката майка вреди, акционерът или неговият представител, спрямо когото действията са насочени, не участва в гласуването.

Управителният съвет осъществява ефективен контрол, като създава необходимата организация за гласуването на представените акционери, лично или чрез упълномощени лица.

Банката майка поддържа на интернет страницата си специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Управителният съвет съдейства на акционерите за включване на допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание при условията и сроковете на закона. Акционерите се информират относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, чрез публикуването на Протокола от Общото събрание на акционерите в интернет страницата на Банката майка и, когато е приложимо, по партидата на Банката майка в Търговския регистър.

4.4. Информация по член 10, параграф 1, буква „з“ от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. – правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Съгласно чл. 29, ал. 1, от Устава на Банката майка, Надзорният съвет се състои от трима до петима членове. Най-малко една трета от членовете му трябва да бъдат независими по смисъла на ЗППЦК. Към 31.12.2022 г. Надзорният съвет на Банката майка се състои от четирима членове.

Членовете на Надзорния съвет се избират от Общото събрание на акционерите за срок от пет години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Лицата по изречение първо могат да бъдат избирани след предварително одобрение от БНБ.

Член на Надзорния съвет може да бъде дееспособно физическо лице, както и юридическо лице.

Член на Надзорния съвет, съответно представител на член-юридическо лице, може да бъде лице, което притежава надеждност и пригодност, необходими за заемане на длъжността и отговаря на следните изискванията:

- не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано;
- не е било през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали е възстановено в права;
- не е било член на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не е лишено или лишавано от право да заема материалноотговорна длъжност;
- не е съпруг или роднина до трета степен включително по права или по сребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и не се намира във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник.

Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Членовете на Управителния съвет се избират след предварително одобрение от БНБ.

Членовете на Управителния съвет трябва да :

- имат висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър";
- притежават достатъчни за съответното образование квалификация и професионален опит в банковата дейност, а лицата които управляват и представляват Банката майка (изпълнителни директори) и да са работили най-малко пет години на длъжност с ръководни функции в банка или сравнимо с банка дружество или институция, съобразно критерии, определени от БНБ;
- не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;
- не са били през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали са възстановени в права;
- не са били членове на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не са лишени или лишавани от право да заемат материалноотговорна длъжност;
- не са съпрузи или роднини до трета степен включително по права или по сребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и да не се намират във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не са невъзстановени в правата си несъстоятелни длъжници;
- не дават основание за съмнение относно тяхната надеждност и пригодност и възможност за възникване конфликт на интереси въз основа на събраните за тях данни.

Изменения и допълнения в учредителния договор (устава на Банката майка) се извършват по решения на Общото събрание на акционерите, при спазване условията по чл. 71, ал. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 230 ал. 2 от Търговския закон.

4.5. Информация по член 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Размерът на капитала може да бъде изменян по реда, определен в закона и в устава на Банката майка. Решението за изменение следва да съдържа изискуемите от закона реквизити.

Капиталът на Банката майка може да се увеличи чрез:

- издаване на нови акции;
- превръщане на издадени като конвертируеми облигации в акции.

Увеличаването на капитала е допустимо само след като определеният в устава на Банката майка размер е напълно внесен.

Ако новите акции се продават по цена, по-висока от номиналната им стойност, тяхната емисионна стойност се определя в решението на Общото събрание.

Общото събрание може да реши да увеличи капитала чрез превръщане на част от печалбата в капитал. Решението за това се взема при условията и по реда, предвидени в закона.

При увеличаване на капитала на Банката майка емисионната стойност на новите акции трябва да бъде изплатена изцяло, освен при увеличаване на капитала съгласно чл.197 от Търговския закон (ТЗ), както и чрез превръщане на облигации в акции. Член 188, ал.1, изречение второ от ТЗ не се прилага.

Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличаването. Чл.194, ал.4 и чл. 196, ал.3 от ТЗ не се прилагат. Право да участват в увеличението на капитала имат лицата, придобили акции най-късно до посочената в закона дата.

Увеличаването на капитала става по реда на ЗППЦК.

Капиталът на Банката майка не може да бъде увеличаван по реда на чл. 193, чл. 195 и чл. 196, ал.3 от ТЗ, освен при условията на чл.113, ал.2 от ЗППЦК.

Капиталът на Банката майка може да се намали, при предварително писмено съгласие на БНБ, по реда, предвиден в закона:

- с намаляване на номиналната стойност на акциите;
- чрез обезсилване на акции. Капиталът на Банката майка не може да бъде намаляван чрез принудително обезсилване на акции.

Банката майка може да изкупи собствени акции въз основа на решение на Общото събрание на акционерите, което определя:

- максималния брой акции, подлежащи на обратно изкупуване;
- условията и реда, при които Управителния съвет извършва изкупуването в определен срок, не по-дълъг от 18 месеца;
- цената на изкупуване.

Решението по обратно изкупуване се взема с обикновено мнозинство от представения капитал и се вписва в Търговския регистър.

Обратното изкупуване се извършва при предварително писмено съгласие от БНБ и по реда на ЗППЦК. Банката майка може да придобива през една календарна година повече от 3 на сто собствени акции с право на глас в случаите на намаляване на капитала чрез обезсилване на акции само при условията и по реда на търгово предлагане по чл.149б от ЗППЦК.

След обратното изкупуване, осъществяването на правата по акциите се преустановява до тяхната последваща продажба в срок до една година от изкупуването. Ако в този срок акциите

не бъдат продадени, те следва да се обезсилят, като капиталът се намалява при спазване на изискванията на закона и устава на Банката майка.

5. Състав и функционирането на административните, управителните и надзорните органи

Банката майка има двустепенна система на управление. Към 31.12.2022 г. Надзорният и Управителният съвети са в следния състав:

Надзорен съвет:

Председател:

- Иво Каменов

Членове:

- Марин Митев
- Райна Кузмова
- Централен кооперативен съюз, представляван от Петър Стефанов

Управителен съвет:

Заместник председател

- Цветан Ботев

Членове:

- Никола Кедев - Изпълнителен директор
- Сава Стойнов - Изпълнителен директор
- Георги Костов - Изпълнителен директор
- Александър Керезов
- Проф. д-р Бисер Славков

НАДЗОРЕН СЪВЕТ (НС)

Надзорният съвет не участва в управлението на Банката майка. Той представлява Банката майка само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет избира от своите членове, председател, приема правилата за работата си и одобрява правилника за работа на Управителния съвет. Надзорният съвет може по всяко време да иска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по въпрос, който засяга Банката майка. Той може да прави проучвания в изпълнение на задълженията си като използва и експерти. Надзорният съвет заседава най-малко веднъж месечно.

Надзорният съвет има следните основни функции:

- избира членовете на Управителния съвет. Избира прокуристи, с изключение на тези, чието упълномощаване е само за дейността на клон, и търговски пълномощници;
- одобрява овластяването на двама или повече членове на Управителния съвет, които имат постоянен адрес или дългосрочно пребиваване в страната, наричани изпълнителни директори, да представляват Банката майка пред физически, юридически лица и държавата, и да осъществяват оперативното ѝ управление. Овластяването може да бъде оттеглено по всяко време;
- одобрява административната структура (длъжности, организационни звена и тяхната субординация) на Банката майка;
- има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга Банката майка;
- може да прави проучвания, като използва експерти;
- одобрява стратегията за дейността на Банката майка;
- определя възнагражденията и тантиемите, дължими на прокуристите, сроковете за които се дължат и размерите на гаранциите им за управление;
- решава други въпроси, предоставени в неговата компетентност от законите и устава.

Надзорният съвет, по предложение на Управителния съвет, дава съгласие за:

- придобиване, закриване, прехвърляне на предприятия и части от тях;
- съществени промени в дейността на Банката майка;

- съществени организационни промени;
- дългосрочно сътрудничество, над 3 /три/ години, с трети лица, което е от съществено значение за Банката майка, включително участие и прекратяване на участие в дружества с такъв срок, с изключение на случаите, когато Банката майка придобива мажоритарен дял в дружеството;
- създаване и закриване на клонове.

Надзорният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

При изпълнение на своите задължения Надзорният съвет се ръководи от законите, Устава на Банката майка и стандартите за почтеност и компетентност.

Политиката на Надзорния съвет по отношение на възнагражденията гарантира ефективно управление на Банката майка в интерес на акционерите.

Независимият член на Надзорния съвет действа в най-добрия интерес на Банката майка и акционерите безпристрастно и необвързано.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ (УС)

Правомощията на Управителния съвет са подробно установени в Устава на Банката майка. Банката майка се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2022 г. Управителният съвет се състои от 6 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Управителният съвет решава всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Общото събрание или Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността и състоянието на Банката майка пред Надзорния съвет, задължително най-малко веднъж след изтичането на всяко календарно тримесечие.

Компетенциите, правата и задълженията на членовете на Управителния съвет следват изискванията на закона, Устава на Банката майка и стандартите на добрата професионална и управленска практика.

Управителният съвет има следните основни функции:

- организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Надзорния съвет;
- определя финансовата политика на Банката майка в съответствие с действащото законодателство, Устава, решенията на Общото събрание на акционерите и решенията на Надзорния съвет;
- приема програми, бюджет, оперативни планове, касаещи дейността на Банката майка;
- одобрява и предлага за одобрение от Надзорния съвет административната структура на Банката майка, включваща дирекции, отдели, служби и клонове;
- взема решение за дългосрочно сътрудничество /над три години/ от съществено значение за Банката майка, сътрудничество с трети лица, участие или прекратяване на участие в други дружества в страната и чужбина, придобиване и разпореждане с недвижими имоти или вещни права върху тях, както и учредяване на ипотеки, залози или други тежести върху имущество на Банката майка;
- изготвя и предлага за одобрение от Надзорния съвет на годишния финансов отчет, доклада за дейността на Банката майка и предложението за разпределение на печалбата, което ще направи пред Общото събрание на акционерите;
- одобрява разпореждането с дълготрайните и другите активи на Банката майка, когато това е необходимо, съгласно разпоредбите на Закона за кредитните институции и ЗППЦК;
- одобрява кредитната и лихвената политика на Банката майка и тарифата за лихвите, таксите и комисионите, събирани от нея;

- взема решения за предоставяне на големи и вътрешни кредити при условията на чл. 44 и чл. 45 от Закона за кредитните институции;
- решава прекратяването на балансовото водене на рискови експозиции, класифицирани като необслужвани, при спазване на действащата нормативна уредба. Решава отписването на липси и загуби на стойност до 10 на сто от капитала, като решението се одобрява от Надзорния съвет.
- приема вътрешните правила за дейността на Банката майка;
- приема правилник за работата си, който се одобрява от Надзорния съвет;
- изпълнява и други функции, възложени му от Общото събрание и Надзорния съвет.

Управителният съвет заседава най-малко веднъж месечно. Управителният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове. Когато се взема решение относно избора, освобождаване или определяне отговорността на изпълнителен директор, той не участва в гласуването. Решенията на Управителния съвет са задължителни за изпълнителните директори и прокуриста.

Членовете на Управителния съвет подават декларация, че са съгласни да изпълняват длъжността си в интерес на Банката майка, че са налице предвидените в закона и устава предпоставки, съответно липсват пречки за изпълняване на тази длъжност и че ще опазват банковата тайна.

По време на своя мандат членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Управителния съвет, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към Банката майка и основанията за освобождаване.

Информацията за възнагражденията на членовете на Управителния съвет е публична и се разкрива при представяне на годишните финансови отчети на Банката майка.

Членовете на Управителния съвет са длъжни да избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси. В тази връзка те са запознати със задълженията и ограниченията в тяхната дейност във връзка с изискванията на закона и в частност тези на Закона за кредитните институции /ЗКИ/ и на ЗППЦК. В Банката майка действат вътрешни правила за реда за разкриване на конфликт на интереси и за осигуряване на доверителност. Членовете на Управителния съвет незабавно разкриват наличие на конфликт на интереси и не участват в обсъждането и гласуването на въпроси, при които съществува или е налице потенциален конфликт на интереси.

6. Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на Банката майка във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период;

Банката майка прилага политика за насърчаване на многообразието в УС и НС, за да поощри поддържането на разнообразна група от членове. При наемането на членовете на УС и НС Банката майка се стреми да включи широк диапазон от качества и компетенции, за да се осигурят разнообразни гледни точки, професионален, управленски и социален опит, и да се способства за формиране и изразяване на независими становища и стабилен процес на вземане на решения.

При определяне на целите по отношение на многообразието, се взимат предвид резултатите от сравнителния анализ на многообразието, публикувани от Българската народна банка, Европейския банков орган /ЕБО/ или други съответни международни органи или организации.

За да се улесни изборът на достатъчно многообразна група от кандидати за длъжности в УС и НС, Банката майка прилага политика по отношение на многообразието за персонала, която

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
Централна Кооперативна Банка АД
31 декември 2022 г.

включва аспекти на кариерното планиране и мерки за гарантиране на еднакво третиране и възможности за персонала от двата пола.

Целевото ниво за представителство на по-слабо представения пол в УС и НС е 20% и следва да бъде достигнато до 5 години, считано от началото на 2020 г. Към 31.12.2022 г. това условие е изпълнено за НС.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

НИКОЛА КЕДЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

ИНФОРМАЦИЯ
СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2022 Г.
НА
КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР
НА КОНСОЛИДИРНА ОСНОВА

Електронна препратка към мястото на интернет страницата на публичното дружество, където е публикувана вътрешната информация по чл. 7 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ, L 173/1 от 12 юни 2014 г.) (Регламент (ЕС) № 596/2014) относно обстоятелствата, настъпили през изтеклата година, или електронна препратка към избраната от емитента информационна агенция или друга медия, чрез която дружеството оповестява публично вътрешната информация.

<https://www.infostock.bg>

ИНФОРМАЦИЯ ПО ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 КЪМ ЧЛ. 10, Т. 1

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение, относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги с посочване на техния дял в приходите от продажби на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

Относителен дял на депозитите по видове към 31.12.2022 г.: /хил. лв./

Безсрочни депозити	2,869,128	39.07%
В лева	2,528,509	
В чуждестранна валута	340,619	
Срочни депозити	2,720,325	37.04%
В лева	1,258,401	
В чуждестранна валута	1,461,924	
Спестовни влогове	1,738,283	23.67%
В лева	1,206,604	
В чуждестранна валута	531,679	
Други депозити	16,446	0.22%
В лева	15,133	
В чуждестранна валута	1,313	
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДЕПОЗАНТИ	7,344,182	100.00%

Ипотечно и потребителско кредитиране

Основен приоритет в дейността на Централна кооперативна банка АД (банката майка) през 2022 г. беше ипотечното кредитиране на физически лица, като в този сегмент ЦКБ АД зае 7-мо място по абсолютен обем на портфейла. Банката продължи усилено да привлича клиентите с добър профил и високи доходи. Пазарът на ипотечни и потребителски кредити бе с повишена динамика на активност, като банките усилено подобряваха параметрите на продуктите си с цел привличане на нови клиенти.

Класация на Банките според ритейл портфейлите им към 31.12.2022 г.

Сумите са в хил. лева

№	БАНКИ	Q4 2021	Q4 2022	Изм. в % за една година
1	БАНКА ДСК	8,943,871	9,884,270	10.51%
2	ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ	4,102,636	4,999,867	21.87%
3	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	3,166,974	3,764,884	18.88%
4	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	3,000,231	3,515,056	17.16%
5	КВС БАНК БЪЛГАРИЯ	3,221,478	3,498,062	8.59%
6	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	2,234,683	2,440,934	9.23%
7	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	1,188,839	1,308,431	10.06%
8	ТИ БИ АЙ БАНК	771,971	1,237,281	60.28%
9	АЛИАНЦ БАНКА БЪЛГАРИЯ	929,375	1,085,030	16.75%
10	БНП Париба - клон България	778,839	925,695	18.86%
11	БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА	284,616	336,410	18.20%
12	ТБ ИНВЕСТБАНК	223,818	205,007	-8.40%
13	ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ)	148,291	192,732	29.97%
14	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	161,222	190,374	18.08%
15	ОБЩИНСКА БАНКА	114,152	125,776	10.18%
	БАНКОВА СИСТЕМА	29,467,612	33,945,309	15.20%

Източник:

https://www.bnb.bg/BankSupervision/BSCreditInstitution/BSCIFinansReports/BSCIFRForeignBanks/BS_Q_202212_BG

Класация на Банките според жилищните им ипотечни кредити към 31.12.2022 г.

Сумите са в хил. лева

№	БАНКИ	Q4 2021	Q4 2022	Изм. в % за една година
1	БАНКА ДСК	3,783,527	4,253,558	12.42%
2	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	2,760,459	3,300,749	19.57%
3	ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ	2,540,565	3,055,141	20.25%
4	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	1,726,633	2,086,651	20.85%
5	КВС БАНК БЪЛГАРИЯ	1,856,709	2,040,193	9.88%
6	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	1,007,437	1,144,434	13.60%
7	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	840,750	959,402	14.11%
8	АЛИАНЦ БАНКА БЪЛГАРИЯ	617,787	725,295	17.40%
9	БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА	164,621	196,540	19.39%
10	ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ)	126,806	155,071	22.29%
11	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	122,700	150,400	22.58%
12	ТБ ИНВЕСТБАНК	124,643	124,817	0.14%
13	ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК	45,762	56,208	22.83%
14	ОБЩИНСКА БАНКА	34,342	45,117	31.38%
15	ТОКУДА БАНК	37,852	44,409	17.32%
	БАНКОВА СИСТЕМА	15,814,552	18,364,608	16.12%

Източник:

https://www.bnb.bg/BankSupervision/BSCreditInstitution/BSCIFinansReports/BSCIFRForeignBanks/BS_Q_202212_BG

Класация на Банките според потребителските им кредити към 31.12.2022 г.

Сумите са в хил. лева

№	БАНКИ	Q4 2021	Q4 2022	Изм. в % за една година
1	БАНКА ДСК	5,742,711	6,042,468	5.22%
2	ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ	1,608,407	2,036,560	26.62%
3	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	1,399,084	1,605,080	14.72%
4	КВС БАНК БЪЛГАРИЯ	1,328,532	1,407,825	5.97%
5	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	1,224,229	1,293,485	5.66%
6	ТИ БИ АЙ БАНК	771,950	1,237,266	60.28%
7	БНП Париба - клон България	778,839	925,695	18.86%
8	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	540,161	598,311	10.77%
9	АЛИАНЦ БАНКА БЪЛГАРИЯ	279,674	327,164	16.98%
10	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	174,752	161,110	-7.81%
11	ТБ ИНВЕСТБАНК	129,595	118,357	-8.67%
12	БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА	97,135	114,966	18.36%
13	ОБЩИНСКА БАНКА	79,810	80,659	1.06%
14	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	59,830	68,535	14.55%
15	ЧПБ ТЕКСИМ	36,949	37,311	0.98%
	БАНКОВА СИСТЕМА	14,303,594	16,137,699	12.82%

Източник:

https://www.bnb.bg/BankSupervision/BSCreditInstitution/BSCIFinansReports/BSCIFRForeignBanks/BS_Q_202212_BG

И през 2022 г. Групата акцентира върху сегментацията на клиентите и разделянето им в няколко целеви групи, за които да предложи силно конкурентни оферти. Умерено активно се работеше в посока привличане на корпоративни и институционални клиенти с атрактивни условия за обслужване на трудовите възнаграждения на служителите им. Банката майка заложи на персонален подход и офертиране на специални, индивидуални за отделния клиент параметри по сделката. Продължи предлагането и на кредитни продукти със специални условия за служители на общоизвестни и стабилни фирми, с които няма сключен договор за превеждане на заплати. Служителите на банката майка поддържат тесен контакт с ключовите работодатели в отделните региони и периодично провеждат презентации на продуктите на Банката пред служителите.

Продължи започналата от преди три години тенденция за увеличаване на портфейла от ипотечни кредити и запазване на портфейла от потребителски кредити. Периодично през годината бяха актуализирани и подобрявани условията по ритейл кредитирането. Акцент в кредитирането на физически лица и тази година бяха ипотечните кредити.

Към 31.12.2022 г. ЦКБ е предоставила нови ритейл кредити за **402 млн. лева**, от които:

- **256.1 млн. лева** нови ипотечни кредити;
- **145.9 млн. лева** нови потребителски кредити, кредитни карти и овърдрафти.

НОВООТПУСНАТИ ИПОТЕЧНИ И ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ ЗА ПЕРИОД						в
млн. лева						
ПОРТФЕЙЛ:	За цялата 2020г.		За цялата 2021г.		За цялата 2022г.	
	брой	усвоени кредити	брой	усвоени кредити	брой	усвоени кредити
ИПОТЕЧНИ КРЕДИТИ	1,465	147.7	2,506	314.8	1,894	256.1
ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ	9,729	108.0	10,188	136.2	8,850	145.9
ОБЩО	11,194	255.6	12,694	451.0	10,744	402.0

ЦКБ АД (банката майка) предоставя изгодни условия за своите най-важни клиенти, като предлага златни кредитни карти Visa и Mastercard при ниво на годишния лихвен процент - 12%. Стандартните и бизнес карти Visa и Mastercard, които банката майка издава са с лихвен процент от 15% годишно в лева, евро и щатски долари. За своите специални клиенти банката майка предлага платинена кредитна карта Visa с ексклузивен лихвен процент от 10%, както и кредитна карта от много висок клас - World Mastercard при годишна лихва от 9%. Конкурентно предимство на кредитните карти на ЦКБ АД е гратисният период за всички транзакции. Картодържателите на Standard/Classic и Business карти ползват гратисен период до 45 дни, както при плащане на стоки и услуги, така и при теглене на пари в брой. Гратисният период за карти за премиум картите (Gold Фаворит, Platinum, World) е до 60 дни за всички транзакции.

През 2022 г. ЦКБ АД запази позициите си на един от големите издатели на картови продукти в страната. Банката майка издава международни кредитни карти Mastercard и Visa, кобрандирана кредитна карта Visa CCB-Bulgaria Air, кредитна карта Visa Platinum. Портфолиото от дебитни карти, които банката майка предлага, се състои от международни дебитни карти от висок клас World Debit Mastercard, дебитни карти Debit Mastercard и Visa Debit и ко-брандирани карти Debit Mastercard с A1 България ЕАД, както и местната дебитна карта BCard. На клиентите се предлагат също така дебитни и кредитни карти ЕМОЦИЯ, възможност сами да изберат визията на своята карта от предложена галерия с над 50 дизайна. Банката майка дава възможност на клиентите да се възползват от предимството на изключително бързите безконтактни плащания с всички основни брандове карти.

Банката майка предлага два картови продукта, предназначени специално за фирми – безконтактни дебитни карти Visa Debit Commercial и Debit Mastercard Commercial. Картите са от висок клас, с широко приложение и допълнителни характеристики, с които да удовлетворят нуждите на бизнес клиентите. Фирмените клиенти могат да се възползват и от специално пакетно предложение, което включва преференциални условия по основни банкови услуги, Commercial дебитни карти и ползване на електронно банкиране с КЕП.

За Mastercard Business клиентите ЦКБ АД предлага услугата- Мултикастинг личен асистент. Клиентите на ЦКБ АД с бизнес Mastercard карти могат да се възползват от информация и препоръки за всекидневни услуги в подкрепа на бизнес ежедневието им, чрез обаждане или e-mail като куриер, поръчки и доставки, съдействие за организиране на събития и проекти.

В сегмента на предлаганите продукти на физически лица, ЦКБ АД затвърждава позициите си с издаваните дебитни карти от по-висок клас - World Debit Mastercard. Те са предназначени за клиенти с добри финансови възможности, ценящи високото ниво на обслужване, допълнителните привилегии и разполагащи със значителен ресурс в Банката майка. Ползването на кредитен продукт с голям размер е също условие за

издаване по-високия клас дебитни карти. Основното им предимство е, че с тях клиентите получават безплатна застраховка при пътуване в чужбина, аналогична на тази за кредитните карти – безплатна медицинска помощ и защита от над 20 вида застрахователни събития, както и по-високи отстъпки при някои от търговците в програмата CCB Club.

Банката майка предлага кредитна карта от изключително висок клас World Mastercard, предназначена за значими и платежоспособни клиенти. Кредитната карта World Mastercard е премиум продукт на Mastercard, който е позициониран на по-високо ниво дори от кредитните карти Platinum. Освен изключително атрактивните финансови параметри на картата World Mastercard, тя носи и редица допълнителни екстри и привилегии на своите притежатели:

- Безплатно членство в програмата Priority Pass – осигурява достъп до над 700 бизнес салона на летища в над 100 държави по целия свят;
- Специални отстъпки от авиокомпания България Еър;
- Безплатен достъп до бизнес салоните Витоша и Преслав на Летище София, бизнес салоните на Летище Варна и Бургас и Sky Lounge и Jet Lounge във Виена;
- Застраховка при пътуване в чужбина към ЗАД Армеец – 22 застрахователни покрития с максимална сума на покритие в размер на 50,000 долара;
- Допълнителна застраховка, която осигурява защита при кражба на картата заедно с лични вещи и документи, защита при инцидент или кражба на стоки, закупени с картата, както и най-изгодната цена при пазаруване;
- Отстъпки в програмата CCB Club;
- Отстъпки при пазаруване при подбрани търговци в България, включени в каталога CCB World Offers;
- Допълнителни атрактивни отстъпки в чужбина в хотели, известни магазини и rent-a-car компании, осигурени от Mastercard;
- Още много отстъпки при пазаруване в търговските обекти, включени в програмата CCB Bonus.

Всички физически лица, притежатели на кредитни карти, издадени от ЦКБ АД могат да се възползват от промоцията Cash back от А1 и Лукойл. Целта на кампанията е популяризиране кредитните карти на банката майка и насърчаване активното им използване. Промоция Cash back от А1 представлява ежемесечно възстановяване на част от изразходваната при тези партньори с кредитната карта сума, обратно по картата, като за покупките в Лукойл клиентите получават възстановената сума до два работни дни след транзакцията. Частта, която се възстановява, се формира като процент от сумата на транзакциите, извършени с картата. За А1 отстъпка под формата на cash back в размер на 3 % се начислява за покупки на устройства, направени единствено в онлайн магазина на А1 с кредитна карта от ЦКБ АД. За Лукойл отстъпка се начислява само за покупка на гориво в бензиностанции, собственост на Лукойл-България, като за карти Visa Classic и Mastercard Standard е в размер на 1%, а Visa Gold, Mastercard Gold, Visa Platinum и Mastercard World – 1.5%.

За Премиум картодържателите ЦКБ АД предлага и допълнителни услуги: Concierge и LoungeKey. Услуга Concierge е имплементирана за дебитни и кредитни карти World Mastercard. Услугата предоставя възможност на клиентите да се възползват от привилегията на личен асистент – с едно телефонно обаждане могат да получат препоръки, съвети или да направят резервация за ресторанти, хотели, самолетни билети, билети за концерти и други. За клиентите с Visa Platinum е осигурен безплатен достъп за 5 посещения за картодържателя и 5 посещения за негов придружител до бизнес салони, участващи в програмата Lounge Key. Програмата осигурява достъп до над 1,300 летищни бизнес салона по целия свят.

Mastercard стартира допълнителна услуга за Премиум Mastercard картодържателите - AskPleez! – безплатно мобилно приложение в Appstore и Google Play store с изкуствен интелект и човешко отношение. Клиентите имат възможност да се възползват 24/7 от помощта на AskPLEEZ! - виртуален личен помощник, специално за картодържателите на Премиум Mastercard: дебитни и кредитни карти Mastercard Gold и World Mastercard.

В сътрудничество с Mastercard, ЦКБ АД предлага на премиум Mastercard картодържателите (кредитни карти Gold, включително за бизнес клиенти, дебитни и кредитни карти World Mastercard) Airport Security Fast Track by Dragon pass, предоставяйки им възможност да избягват опашките на повече от 70 летища по целия свят и да ги заменят с повече свободно време в зоните за отдых и пазаруване. Airport Security Fast Track предоставя бърза линия, която осигурява приоритетно преминаване през летищните проверки и чекирането.

В ЦКБ АД успешно са внедрени следните стратегически иновативни проекти, което е показателно, че дигитализацията на Групата е приоритет, както и грижата към клиенти и отговорността към опазване на околната среда, а именно:

- Метод за биометрична автентикация IDCM (Identity Check Mobile) на Mastercard при мобилните разплащания за картодържателите, ползващи дебитни и кредитни карти с логото на Mastercard и VISA, за операционна система iOS и операционна система Android;

С това ЦКБ АД напълно покрива изискванията на Директивата на Европейския съюз 2015/2366 (PSD 2) и Делегиран регламент 2018/389 за прилагане на метода на задълбочено установяване идентичността на клиента (Strong Customer Authentication) при e-commerce.

IDCM доказано работи несравнимо по-бързо и удобно за клиентите ни в сравнение с всички други решения, имплементирани на българския пазар.

1. Мобилният портфейл (E-Wallet) на Apple Pay за картодържателите, притежаващи дебитни и кредитни карти с логото на Mastercard и Visa.

Apple Pay дава възможност картодържателите на Банката майка да извършват плащания през мобилен телефон посредством добавяне на Mastercard® карта в Apple Wallet.

- ✓ Apple Pay е дигитален портфейл, който предлага лесен и сигурен начин за извършване на транзакции през устройства iPhone, iPad, Apple Watch и Mac;
- ✓ за да извършват плащания, клиентите е необходимо да добавят своята банкова карта към дигиталния портфейл на Apple Pay.
- ✓ Добавянето на карта към Wallet се нарича дигитализация и на практика заменя физическата пластмасова карта с дигитална.

Приоритет при имплементиране на Apple Pay е защитата на личната информация на картодържателите, която е гарантирана, тъй като когато се извършва плащане, Apple Pay използва специален номер и уникален код за транзакцията. По този начин информацията се криптира и никога не се съхранява на устройството на клиентите или сървърите на Apple, а при процеса на извършване на транзакция, данните на картата не се споделят от Apple с търговеца; т.е., всеки път, когато клиент извършва плащане с дебитна или кредитна карта, Apple Pay не съхранява никаква информация, която би могла да се свърже с него.

Apple Pay се приема при търговци, където има безконтактен ПОС терминал в страната и чужбина и съответното обозначение. Всички плащания на ПОС терминал подлежат на потвърждаване с Touch ID (пръстов отпечатък) или Face ID (лицево разпознаване).

2. Мобилен портфейл (E-Wallet) на Google Pay за картодържателите на Банката майка, притежаващи дебитни и кредитни карти с логото на Mastercard и Visa.

Google Pay дава възможност за извършване на плащания през мобилен телефон посредством добавяне на Mastercard или Visa карта в Google Pay, работещ под операционна система Android. Функционалностите, които предлага Google Pay са идентични с посочените за Apple Pay.

С имплементиране на проектите E-Wallet на Apple Pay и Google Pay Централна Кооперативна Банка АД се нарежда сред водещите банки на българския банков пазар по дигитализиране на предлаганите услуги и оптимизиране на клиентското изживяване, като същевременно успяхме да спрем спада на издаваните картите и съответно - транзакциите.

ЦКБ АД успешно внедри съвместен с Mastercard Проект Ethoca, който в мобилното банкиране и дигиталния портфейл на клиентите предоставя информация за име на търговеца, лого и местоположението на извършените транзакции.

Ethoca е сигурен и удобен начин за проследяване на извършените транзакции и предоставя следните предимства на клиентите:

- Детайлна информация в мобилното банкиране за всяко едно плащане, което ще подобри клиентското изживяване;
- С даването на достъп до детайлна информация, картодържателите ни имат възможност да виждат локацията чрез търговското лого, което неминуемо минимизира случаите на излишно завеждане на искане за оспорени плащания;

Предимства за търговците на ЦКБ АД, които се регистрират в сайта на Ethoca:

- Спокойствие за техните клиенти и бизнеса;
- Прозрачност и визуализиране на търговския бранд;
- Избягване на случаите на немотивирани оспорени плащания, които неминуемо влекат със себе си излишни разходи за тях и обслужваща ги банка.
- Логото се свързва с конкретно извършената транзакция, което от своя страна ще даде на картодържателите възможност да визуализират за себе си всяка направена покупка на място в магазина или на сайта на търговеца при изпълнение на най-високите стандарти за поверителност на информацията за всички страни, участващи в платежния процес.

С предлагането на всички тези продукти банката майка се стреми да удовлетвори още повече нуждите на своите клиенти, като им дава възможност да се възползват от предимството на изключително бързите безконтактни плащания с всички основни брандове карти.

ЦКБ АД предлага на своите клиенти услугата CashM, която дава възможност на всички картодържатели на ЦКБ АД да нареждат парични преводи чрез своите банкови карти на банкомат. Получателят на превода изтегля сумата също на банкомат, като няма нужда да притежава банкова сметка или карта.

През 2022 г. ЦКБ АД утвърди добрите си пазарни позиции при издаването на банкови карти, като общият брой издадени карти на Банката майка към 31.12.2022 г. възлиза на 465,072.

ЦКБ АД успя да запази добри пазарни дялове и по отношение на развитието на мрежата си от банкомати и ПОС терминали. Броят на виртуалните ПОС терминали през 2022 г. достигна 646. В края на 2022 г. общият брой на АТМ терминалите на ЦКБ е 512. Общият брой ПОС терминали на ЦКБ към края на 2022 г. е 5,066, включително ПОС терминалите в банкови салони. Всички нови ПОС терминали при търговци, които

банката майка инсталира, са с новата функционалност за акцептиране на безконтактни плащания.

Общият брой издадени международни кредитни карти в края на декември 2022 г. е 22,837 бр., от които Mastercard – 12,257 броя и Visa – 10,635 броя.

Промоции за картодържатели на ЦКБ с дебитни и кредитни карти Visa и Mastercard.

През 2022 г. ЦКБ АД отново проведе рекламни кампании съвместно с картовите организации Visa и Mastercard, насочени към стимулиране на плащанията с карти на ЦКБ при търговци в страната. Притежателите на международни карти от ЦКБ имаха възможност да участват в промоции с атрактивни награди и допълнителни стимули. ЦКБ АД взе участие в следните кампании:

- Съвместна пролетната национална кампания с Visa. Всеки картодържател с дебитна или кредитна карта Visa, който регистрира извършено плащане за покриване на задължения за данъци или битови сметки в периода на промоцията от 01.03.2022 г. до 30.04.2022 г. участва в томбола за награди - 72 награди, всяка на стойност 500 лева;
- Всички новоиздадени в периода от 15.11.2021 г. до 28.02.2022 г. и получени от клиентите до 14.03.2022 г. карти Mastercard бяха с промоционални условия: 0% лихва за първите 6 месеца от активиране на картата и годишна такса от втората година.
- Съвместна кампания на Visa и Spark, в периода от 01.11.2020 - 31.01.2022 г. При регистрация на карта Visa в уеб сайта на Spark, се натрупат бонус eGo точки при всяко плащане с карта и може да се спечели безплатно пътуване за един ден.
- Съвместна кампания на Visa и Glovo, в периода от 01.04.2022 г. до 30.04.2022 г. В кампанията участват всички картодържатели с дебитна или кредитна карта Visa, включително бизнес карта, извършили 3 плащания на стойност над 25 лева през приложението;
- Кампания на Visa, ориентирана към Премиум картодържателите, провеждаща се през периода от 15.04.2022 г. - 17.05.2022 г. При всяко плащане в чужбина в ресторант, извършено с Visa Gold или Platinum, картодържателите ще получават отстъпка в размер на 5% под формата на cash back. Максималният размер на сумата, която може да бъде възстановена за един календарен месец за карта Visa Gold и Visa Platinum е 50 лева;
- Кампания на Visa за популяризиране на услугата за покупка на билети чрез карта в градския транспорт в София, в периода от 04.04.2022 г. до 30.06.2022 г. С всеки платени 5 или повече лева в наземния градски транспорт или метрото с карта Visa в рамките на седмичен подпериод от промоцията автоматично участваш в тегленето за съответния месечен подпериод;
- Кампания на Visa, ориентирана към бизнес клиентите през периода 1.05.2022 г. – 31.07.2022 г. При заплащане с дебитна или кредитна карта Visa Business за престой в хотел в чужбина до 31 юли, картодържателят получава автоматично 5% обратно по картата, но не повече от 50 (петдесет) лева за целия период на промоцията;
- Кампания, ориентирана към стимулиране на мобилните плащания, "Плащай с Visa с твоето мобилно устройство", валидна през 01.06.2022 г. – 31.08.2022 г. За валидни се считат само мобилни плащания с мобилни устройства (с мобилен телефон, смарт часовник или друго устройство), направени безконтактно с Visa карта чрез ПОС терминал в търговски обекти в България, позволяващи плащания с Google Pay или Apple Pay;
- Съвместна кампания с Mastercard, ориентирана към стимулиране на плащанията с карта в Софийския градски транспорт. При заплащане с дебитна или кредитна карта Mastercard в периода от 01.06 до 30.11.2022 година за всеки 10 лева,

платени с Mastercard в градския транспорт на София, картодържателят получава обратно 1 лев, ако е сред първите 8,000 на всеки месец;

- Кампания с Mastercard, ориентирана към стимулиране на плащанията с Премиум Mastercard. Всеки картодържател на Премиум Mastercard®, който направи 5 или повече трансакции в един от трите етапа от 15-ти юни до 15-ти септември включително в хотел, бензиностанция, ресторант и туристическа агенция у нас и/или чужбина участва в томбола с награди.
- Кампания на Visa, ориентирана към бизнес клиентите през периода 1.05.2022 г. – 31.07.2022 г. При заплащане с дебитна или кредитна карта Visa Business за престой в хотел в чужбина до 31 юли, картодържателят получава автоматично 5% обратно по картата, но не повече от 50 (петдесет) лева за целия период на промоцията;
- Кампания, ориентирана към стимулиране на мобилните плащания, “Плащай с Visa с твоето мобилно устройство”, валидна през 01.06.2022 г. – 31.08.2022 г. За валидни се считат само мобилни плащания с мобилни устройства (с мобилен телефон, смарт часовник или друго устройство), направени безконтактно с Visa карта чрез ПОС терминал в търговски обекти в България, позволяващи плащания с Google Pay или Apple Pay;
- Промоционалната кампания на ЦКБ АД и Mastercard „Превърни ежедневието в приключение“, която се проведе през периода 01.07.2022 г. - 30.09.2022 г. Първите 1,000 всеки месец до 30 септември, направили 10 трансакции със своята Mastercard®, получават обратно по картата си 30 лева cash back. В кампанията се включват плащания в България и чужбина, на физически и виртуален ПОС с всички персонални дебитни и кредитни карти Mastercard.
- Кампания на Visa и Glovo. От 01.07. до 14.08.2022 година. За участие е необходимо картодържател с Visa карта да я регистрира в Glovo, да плати една поръчка с нея, за да получи 10 лева подарък за следваща поръчка.
- Промоция на Mastercard, ориентирана към стимулиране на мобилните плащания с карти Mastercard, валидна през периода 15.08.2022 г. - 15.11.2022 г. За участие е необходимо картодържател с Mastercard карта да извърши едно или повече мобилни плащания за поне 100 лв. с Mastercard в един от трите етапа на кампанията до 15 ноември. В края на кампанията се провежда томбола за електрически ван Volkswagen ID. Първите 5,000 всеки месец, които изпълнят условието на кампанията, ще получат cash back в размер на 10 лева. Всеки Картодържател може да получи cash back (възстановяване на сума) само по един път в рамките на един период от кампанията.
- Съвместна кампания на ЦКБ и Visa за мобилни плащания през периода от 01.08.2022 г. до 30.09.2022 година. За участие в кампанията, клиентите следва да дигитализират своята Visa карта от ЦКБ, да извършат поне едно мобилно плащане с нея и могат да спечелят: почивка на Малдивите, iPhone 13 или смарт часовник.
- Промоция на Mastercard & Metro - при плащане с Mastercard карта за поне 50 лв. във всички магазини на МЕТРО до 13 ноември 2022 г., регистрация на бележката от ПОС на сайта на магазина и клиентите могат да спечелят награда, свързана със спорт, изкуство, наука или музика, а също уикенд пътуване с професионалисти от спорта, изкуството, науката или музикалната индустрия;
- Съвместна промоция на Visa с магазини Billa, валидна от 1-ви октомври до 18-ти декември 2022 година. Плащания в магазини Billa дават шанс за печалба на един от пет хладилника или една от 100 брандирани бутилки Visa и Катар 2022 (Световно първенство по футбол);
- Кампания за пазаруване и безконтактно плащане в магазини ИКЕА или онлайн на www.IKEA.bg с карта Mastercard за поне 50 лв., в периода 01 ноември 2022 г. - 31 януари 2023 г., клиентите могат да спечелят награда – един от 100 празнични комплекта за целия период;

- При закупуване на MacBook Pro 13,3", 256GB, M2 chip, в периода 01 септември – 11 ноември 2022 г. директно в магазини iSTYLE или онлайн на www.istyle.bg и плащане с карта Mastercard и се получава отстъпка от цената на устройството, в размер на 150 лв.;
- Промоция на Visa, от 15 ноември до 18 декември 2022 г. за всички плащания в България с дебитни и кредитни карти Visa за физически и юридически лица, издадени преди 14-ти ноември 2022 г. Награда в кампанията - електрически автомобил Kia Niro EV;
- Нови възможности при пътуване за Премиум и Бизнес Mastercard картодържателите - Mastercard® Airport Security Fast Track Dragon pass - осигурява достъп до мрежа от услуги за зоните за отдых в над 70 летища по целия свят и приоритетно преминаване през летищните проверки и чекирането. Цената на Mastercard® Airport Security Fast Track е различна на различните летища – варира между 3.15 евро и 17 евро.

През 2022 г. програма CCB Club запази устойчивото си развитие.

В програмата CCB Club участват 11 партньори, които предоставят следните отстъпки:

- България Еър предоставя на клиентите атрактивна отстъпка от 5% върху цената на самолетните билети, към която се добавя и отстъпката при плащане с кобрандирана кредитна карта CCB–Bulgaria Air. Високо ценена от клиентите е и преференцията, която се дава под формата на безплатен превоз на допълнителен багаж с всеки полет на България Еър.
- ЗАД Армеец предоставят възможност за начисляване на бонус точки по програмата в съчетание с ползването на различни други отстъпки от застрахователното дружество;
- Лукойл, поради естеството на своя бизнес, осигурява най-голяма честота на бонусираните продажби:
 - ❖ Златна карта CCB Club – отстъпка в размер на 4%;
 - ❖ Сребърна карта CCB Club – отстъпка в размер на 3.5%;
 - ❖ Бизнес карта CCB Club - отстъпка в размер на 3.5%;
 - ❖ Стандартна карта CCB Club – запазва се отстъпката от 3%;
 - Верига магазини HomeMax – 5 % отстъпка;
 - Търговска верига КООП – 3% отстъпка;
 - Хранителна верига БМ Маркет – 3 % отстъпка;
 - Верига оптики Grand Optics & Joy Optics – 20% отстъпка;
 - Магазини за мъжка мода Франт – 10% отстъпка;
 - Магазини за обувки Hush Puppies – 5% отстъпка;
 - Специални предложения от A1 за членовете на програмата CCB Club;

В края на 2022 г. броят на клиентите, участващи в програмата за лоялност CCB Club достигна 578,831, като бонусираната сума на продажбите надхвърли 58 млн. лв.

ЦКБ АД продължава да развива програмата CCB Bonus. Основната ѝ цел е да насочи картодържателите на банката майка към търговските обекти на избрани партньори, в които имат възможност да се възползват от специални отстъпки. Програмата CCB Bonus е важно предимство за клиентите при избор на банка майка, не само за кредитни, но и за дебитни карти. Тя е ориентирана към стимулиране на картовите плащания и създаване на взаимоотношения на трайно партньорство, както с клиентите, така и с търговците. Мобилната версия на CCB Bonus предоставя възможност на клиентите да имат достъп до каталога през мобилни устройства и във всеки един момент да са информирани за търговски обекти, в които могат да се възползват от отстъпка.

През 2022 г. Централна кооперативна банка АД продължи своята политика към задържане и леко нарастване на корпоративния кредитен портфейл. Спрямо края на 2021 г. е отчетен ръст на кредитите за бизнеса от 1.39 %. Увеличението е предимно при краткосрочното финансиране и в по-голяма степен в сектора на малките и средни предприятия, свързано с необходимостта на бизнеса от финансов ресурс за оборотни средства и запаси. През цялата година Банката прилагаше консервативна кредитна политика при предоставянето на кредити на корпоративни клиенти, като повиши стандартите за кредитиране по отношение на изискванията за платежоспособност и обезпечения по кредитите. В резултат на прилаганата политика, корпоративният кредитен портфейл към 31.12.2022 г. е с добро качество, като необслужваните експозиции формират относителен дял от 2.6 %.

„Централна Кооперативна Банка“ АД е собственик на 100% от капитала на Управляващо дружество „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД с лиценз № 61 – УД/10.01.2019 г. за извършване на дейност като управляващо дружество по Решение на Комисията № 42 – УД от 17.01.2007 г. „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД е една от водещите небанкови финансови институции в България. Към 31.12.2022 г. активите под управление на дружеството са на стойност 62 млн. лева, с пазарен дял от 2.50%. УД „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД управлява четири договорни фонда – „ЦКБ Гарант“, „ЦКБ Актив“, „ЦКБ Лидер“ и „ЦКБ Прайвит“. Доходите от инвестиции в договорен фонд са освободени от данък, съгласно българското законодателство.

- Договорен фонд „ЦКБ Гарант“

„ЦКБ Гарант“ е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат нисък инвестиционен риск. Обект на инвестиции са основно висококачествени облигации, други дългови ценни книжа и инструменти на паричния пазар, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Основната цел на ДФ „ЦКБ Гарант“ е запазване стойността на инвестициите на притежателите на дялове, както и устойчиво увеличаване при поемане на нисък риск.

Размерът на фонда е на стойност 2.2 млн. лева към 31.12.2022г.

- Договорен фонд „ЦКБ Актив“

„ЦКБ Актив“ е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат умерен инвестиционен риск. Инвестиционната политика на фонда предвижда реализиране на капиталови печалби от акции, приходи от дивиденди, както и текущи доходи от дългови ценни книжа, инструменти на паричния пазар и други финансови инструменти.

ДФ „ЦКБ Актив“ е един от най-големите балансирани договорни фондове по активи под управление спрямо договорните фондове с балансирана инвестиционна стратегия, управлявани от дружества, които са членове на БАУД. Размерът на фонда е на стойност 29 млн. лева към 31.12.2022 г.

- Договорен фонд „ЦКБ Лидер“

„ЦКБ Лидер“ е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат от умерен до висок инвестиционен риск. Обект на инвестиции са предимно акции, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Фондът може да инвестира и в дългови финансови инструменти и инструменти на паричния пазар най-вече с цел поддържане на ликвидност и в моменти на пазарни сътресения.

Размерът на фонда е на стойност 28 млн. лева към 31.12.2022 г.

- **Договорен фонд “ЦКБ Прайвит”**

“ЦКБ Прайвит” е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат от умерен до висок инвестиционен риск. Обект на инвестиции са предимно акции, търгувани на регулирани пазари в чужбина, които се очаква да разпределят редовно дивидент, както и в дялове на други колективни инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, лицензирани и извършващи дейност в чужбина, и разпределящи дивидент/доход. Фондът може да инвестира и в други акции, дългови ценни книжа, инструменти с фиксиран доход, инструменти на паричния пазар, предимно с цел поддържане на ликвидност и/или в моменти на пазарни сътресения.

Инвестиционната стратегия на ДФ “ЦКБ Прайвит” предвижда реализирането на текущи доходи под формата на дивиденди от включените в портфейла му финансови инструменти. Планира се полученият от фонда доход от дивиденди съгласно предходното изречение да бъде разпределян в полза на притежателите на дялове във фонда, след удържане на разходите и по реда и при условията, предвидени в Правилата на фонда.

УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД е получило разрешение за организиране и управление на ДФ “ЦКБ Прайвит” по Решение № 290 - ДФ от 30.04.2020 г. на Комисията за финансов надзор, а размерът на фонда е на стойност 2.7 млн. лева към 31.12.2022 г.

Договорните фондове “ЦКБ Гарант”, “ЦКБ Актив” и “ЦКБ Лидер”, управлявани от УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, се предлагат в офисите на “Централна Кооперативна Банка” АД, на база сключен договор за дистрибуция. Договорен фонд “ЦКБ Прайвит” се предлага в офиса на УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД в гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 87.

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

През 2022 г. Групата е реализирала нетни приходи по отделни категории дейности и пазари, както следва:

I. Нетни приходи от лихви

Реализирани Нетни приходи от лихви през 2022 г. са в размер на 135,622 хил. лв., като приходите са в размер на 147,162 хил. лв., а разходите са в размер на 11,540 хил. лв.

II. Нетни приходи от такси и комисионни

Реализираните Нетни приходи от такси и комисионни през 2022 г. са в размер на 58,071 хил. лв., като приходите са в размер на 79,139 хил. лв., а разходите са в размер на 21,068 хил. лв.

Разходите за такси и комисионни са формирани от банкови преводи, освобождаване на ценни пратки, обслужване на сметки на Групата, сделки с ценни книжа и други.

III. Нетни приходи от операции с ценни книжа

Реализираните нетни приходи от операции с ценни книжа през 2022 г. са в размер на 4,199 хил. лв. Тези приходи са формирани от извършени от Групата сделки с акции на финансови и нефинансови институции и други клиенти и сделки с облигации, емитирани от Българското правителство и правителства на и извън ЕС и търговски дружества, от една страна, и от извършена от Групата преоценка на тези книжа, от друга страна.

IV. Нетни приходи от промяна на валутните курсове

Реализираните нетни приходи от промяна на валутните курсове през 2022 г. са разход в размер на - 5,759 хил. лв. Тези разходи са формирани от извършени от Групата валутни сделки, от една страна, и от извършена от Групата валутна преоценка на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранна валута, от друга страна.

V. Други нетни приходи от дейността

Реализираните други нетни приходи от дейността през 2022 г. са в размер на 10,213 хил. лв., като основно тази стойност е формирана от други приходи от дейността на стойност 4,746 хил. лв.

VI. Увеличение на обезценките за несъбираемост

Нетните разходи за обезценките за несъбираемост през 2022 г. съгласно МСФО 9 са в размер на 2,794 хил. лв., като тази стойност е формирана от разходи за начислени провизии по предоставени ресурси и аванси на банки – приход 5 хил. лв., вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа – 90 хил. лв., предоставени кредити и аванси на клиенти – 2,780 хил. лв., дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – приход от 113 хил. лв., дългови инструменти, отчитани по амортизируема стойност – 20 хил. лв. и други активи – 22 хил. лв.

VII. Разходи за дейността

Разходите за дейността на ЦКБ АД през 2022 година са в размер на 157,654 хил. лв., като основно са формирани от разходи за заплати и персонал общо за 58,577 хил. лв. и административни и маркетингови разходи за 41,554 хил. лв.

3. Информация за сключени съществени сделки.

През 2022 г. няма сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на ЦКБ АД.

4. Информация относно сделките, сключени между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК или негово дъщерно дружество, е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Групата е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Повече информация, относно сделките със свързани лица се намира в т.35 от обяснителните бележки към годишния финансов отчет.

5. Информация за събития и показатели с необичаен за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

През 2022 г. няма настъпили събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността на Групата извън настъпилата глобална пандемия, свързана с разпространението на коронавирус Covid-19 и военният конфликт между Русия и Украйна. Оповестяване на ефектите от тези събития е направено във финансовия отчет на Групата.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване на финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

За да посрещне финансовите нужди на клиентите, Групата поема различни неотменими ангажименти и условни задължения. Те се състоят от финансови гаранции и други неотменими ангажименти за отпускане на кредити. Въпреки че тези задължения може да не бъдат признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, те съдържат кредитен риск и следователно представляват част от общия риск на Групата.

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Банкови гаранции		
В български лева	50,746	34,032
В чуждестранна валута	25,928	18,632
Очаквани кредитни загуби	(54)	(18)
Общо банкови гаранции, нетно	76,620	52,646

Неотменими ангажименти	89,251	244,822
Очаквани кредитни загуби	(428)	(696)
Общо неотменими ангажименти, нетно	88,823	244,126
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	165,925	297,486
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(482)	(714)
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	165,443	296,772

Към 31 декември 2022 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 89,251 хил. лв. (2021 г.: 244,822 хил. лв.) Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

7. Информация за дялови участия на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Български корпоративни ценни книжа	172,599	233,196
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	32,735	55,888
Средносрочни български държавни облигации	3,158	1,991
Дългосрочни български държавни облигации	2,501	2,838
Деривати, държани за търгуване	12	70
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	211,005	293,983

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 г. финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 81,083 хил. лв. (2021 г.: 88,906 хил. лв.) и дялове в договорни фондове в размер на 91,516 хил. лв. (2021 г.: 144,290 хил. лв.)

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 г. чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 9,475 хил. лв. (2021 г.: 32,637 хил. лв.), акции от капитала на нефинансови дружества в размер на 21,068 хил. лв. (2021 г.: 14,355 хил. лв.) и емисия конвертируеми привилегирани акции 2,192 хил. лв. (2021 г.: 4,062 хил. лв.)

Към 31 декември 2021 г. Групата е притежавала и дялове в договорни фондове в размер на 4,834 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2022 г. дериватите, държани за търгуване са в размер на 12 хил. лв. и (2021 г.: 70 хил. лв.), са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори, валутни суапове на открития пазар и опции.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Български корпоративни ценни книжа	408,437	396,828
Дългосрочни български държавни облигации	13,720	262,023
Чуждестранни държавни облигации	118,232	141,516
Средносрочни български държавни облигации	-	27,357
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	5,372	16,475
Общо дългови ценни книжа	545,761	844,199
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	18,224	14,151
Капиталови инвестиции във финансови институции	758	756
Общо капиталови ценни книжа	18,982	14,907
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	564,743	859,106

Към 31 декември 2022 г. за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 4,529 хил. лв. (2021 г.: 4,643 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 българските корпоративни ценни книжа в размер на 408,437 хил. лв. (2021 г.: 396,828 хил. лв.) представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Български ценни книжа

Към 31 декември 2022 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 13,720 хил. лв. (2021 г.: 289,380 хил. лв.).

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2022 чуждестранните държавни облигации в размер на 118,232 хил. лв. (2021 г. 141,516 хил. лв.) представляват в по-голямата си част държавни облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2022 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 18,224 хил. лв. (2021 г.: 14,151 хил. лв.) представляват акции в търговски дружества.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инструменти, класифицирани като последващо оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата е класифицирала като капиталови инструменти, класифицирани като последващо оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, акции на дружества, които се считат за стратегически за дейността на Групата. Най-съществените инвестиции, включени в настоящата категория са акции на Борика АД, Visa Inc., Рой Пропърти Фънд АДСИЦ и др.

Групата е класифицирала тези инвестиции с посоченото алтернативно представяне е поради ключовото им значение за дейността на Групата и решението на Ръководството за дългосрочно държане на посочените инструменти.

Справедливите стойности на съществените капиталови инвестиции, последващо отчитани в настоящата категория, могат да бъдат представени, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Visa Inc	6,379	4,411
Борика АД	5,960	4,353
Рой Пропърти Фънд АДСИЦ	2,191	1,206
Други	4,452	4,937
	<u>18,982</u>	<u>14,907</u>

През отчетния период Групата не е извършвала съществени отписвания на инвестиции в инструменти на собствения капитал, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Не е извършвано прехвърляне на преоценъчни резерви към неразпределената печалба.

ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, чуждестранни държавни облигации, по-голямата част на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и скonto/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Дългосрочни български държавни облигации	570,702	293,704
Средносрочни български държавни облигации	199,727	114,710
Чуждестранни държавни облигации	538,344	262,055
Български корпоративни облигации	7,964	2,936
Чуждестранни корпоративни облигации	19,651	7,964
Облигации, емитирани от НБРСМ	5,965	6,470
Коректив за очаквани кредитни загуби	(674)	(654)
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	<u>1,341,679</u>	<u>687,185</u>

Българските държавни облигации са разпределени в категории по оригиналния матуритет на държаните емисии. През периода Групата не е извършвала продажби на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност.

Български ценни книжа, заложили като обезпечение

Към 31 декември 2022 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 538,556 хил. лв. (2021 г.: 223,269 хил. лв.) са заложили като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв. <i>Преизчислено</i>
Балансова стойност към 1 януари	14,658	15,027
Прехвърляния към материални запаси и ползван от собственика имот	1,017	-
Нетна печалба/(загуба) от промяна на справедливата стойност	4,229	(369)
Балансова стойност към 31 декември	19,904	14,658

Инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2022 и 31 декември 2021 се състоят от земя и търговски сгради, част от които са отдадени под наем за период от 10 години. Приходите от наем на инвестиционни имоти за годината, приключваща на 31 декември 2022, са в размер на 176 хил. лв. (2021 г.: 176 хил. лв.). През отчетните периоди Групата не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти. Всички преки разходи, свързани с инвестиционните имоти, се покриват от лизингополучателите.

РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Северна Македония. След това придобиване, Банката майка притежава общо 75.51% от капитала на „Силекс банка“ АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,759 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката майка притежава общо 82.57% от капитала на „Силекс банка“ АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

Към 31 декември 2022 г. Групата отчита репутация във връзка с инвестицията си в ЦКБ АД, Скопие в размер на 4,184 хил. лв. (2021 г.: 4,184 хил. лв.)

През декември 2011 Банката майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на Управляващо дружество „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

Стойността на придобиване в размер на 3,200 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Справедливата стойност на придобитите нетни активи е в размер на 1,754 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1,446 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Групата отчита репутация във връзка с инвестицията си в "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД в размер на 1,446 хил. лв. (2021 г.: 1,446 хил. лв.)

Към 31 декември 2022 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинациите, и не е установила индикация за обезценка.

8. Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	3,424	21,119
- в чуждестранна валута	4,279	17,564
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	7,002	11,228
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български лева	34	48
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489	489
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445	2,445
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	17,673	52,893

ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Безсрочни депозити		
В лева	2,528,509	2,227,319
В чуждестранна валута	340,619	285,655
	2,869,128	2,512,974
Срочни депозити		
В лева	1,258,401	1,238,413
В чуждестранна валута	1,461,924	1,429,361
	2,720,325	2,667,774
Спестовни влогове		
В лева	1,206,604	1,204,527
В чуждестранна валута	531,679	549,679
	1,738,283	1,754,206
Други депозити		
В лева	15,133	11,145
В чуждестранна валута	1,313	484
	16,446	11,629
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	7,344,182	6,946,583

Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Депозити на граждани		
В български лева	3,509,525	3,274,415
В чуждестранна валута	2,057,402	1,994,880
	5,566,927	5,269,295
Депозити на предприятия		
В български лева	1,497,616	1,395,843
В чуждестранна валута	275,070	267,013
	1,772,686	1,662,856
Депозити на други институции		
В български лева	1,506	11,145
В чуждестранна валута	3,063	3,287
	4,569	14,432
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	7,344,182	6,946,583

9. Информация за отпуснатите от емитент, съответно от лице по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или от техни дъщерни дружества заеми, предоставяне на гаранции или поемане на задължения общо към едно лице или негово дъщерно дружество, включително и на свързани лица с посочване на имена или наименование и ЕИК на лицето, характера на взаимоотношенията между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или техните дъщерни дружества и лицето заемополучател, размер на неизплатената главница, лихвен процент, дата на сключване на договора, краен срок на погасяване, размер на поето задължение, специфични условия, различни от посочените в тази разпоредба, както и целта за която са отпуснати, в случай че са сключени като цели.

ЦКБ АД има лиценз да извършва банкова дейност, като предоставянето на кредити и гаранции е част от обичайната дейност на Групата. Кредитите се отпускат, а гаранциите се издават само при наличие на достатъчна обезпеченост.

ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Граждани:		
В български лева	1,252,295	1,135,195
В чуждестранна валута	270,062	261,644
Предприятия:		
В български лева	1,298,301	1,184,773
В чуждестранна валута	487,526	577,769
	3,308,184	3,159,381
Коректив за очаквани кредитни загуби	(40,684)	(38,743)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	3,267,500	3,120,638

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2022 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 1,555 хил. лв. (2021: 1,556 хил. лв.), включително резултат от сделки.

Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

Информация за предоставените гаранции е посочена в т.6.

Поради ограничения, произтичащи от чл. 62 от Закона за кредитните институции, касаещи банкова и професионална тайна, по-подробна информация не може да бъде предоставена.

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

Няма извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

Групата не е публикувала конкретни прогнози за развитието си и съответно не отчита съотношение между предварително направени прогнози и постигнати резултати.

12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Групата управлява своите финансови ресурси в съответствие с действащото банково законодателство и вътрешна нормативна рамка. Групата обслужва в срок всички свои задължения и израз на това е високата ѝ степен на ликвидност.

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритета на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансирането на увеличението на финансовите активи и възможните икове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи или намаляване на привлечените средства.

Групата следва задълженията и ограниченията произтичащи от нормативните актове на банковото законодателство в съответните държави свързани с управлението и надзора върху ликвидността на банките. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от Ръководството на ЦКБ АД политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на ЕБО и БНБ е Коефициента на ликвидно покритие, изразяващ отношението на покритие на високо ликвидните активи (парични средства в каса и по сметки в БНБ, ДЦК на Република България, необременени от залог, депозити във финансови институции със срок до 7 дни) спрямо изходящите парични потоци на Банката майка.

Коефициента на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2022 г. е: 376.01%.

Групата традиционно поддържа значителен обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в Централните банки, които й гарантират безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техният дял към 31 декември 2022 е 24.45% от общите активи на Групата. Поддържайки близо 25% от активите си във високо-ликвидни активи, Групата е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви с настъпил падеж.

13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

Развитието си през 2023 година Групата ще финансира със собствени средства и привлечен ресурс под формата на депозирани средства на граждани и нефинансови институции.

Групата отчита излишък над заложените капиталови изисквания съгласно Регламент 575/2013 и Директива 36/2013 на Европейския парламент и на Съвета, което и дава има възможност да реализира потенциално разширяване на дейността си.

14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

Няма настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

15. Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;

- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на ЦКБ АД по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопретеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Комитет по риска
- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Групата по управление на риска;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни звена.

16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

През 2022 г. Георги Димитров Константинов е освободен като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на Банката майка.

През 2022 г. Никола Стефанов Кедев е избран за член на Управителния съвет и изпълнителен директор на Банката майка.

17. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

а) получени суми и непарични възнаграждения;

1) пълния размер на изплатеното и/или начислено възнаграждение на лицето за съответната финансова година

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката майка за 2022 г. в лева		
			Възнаграждение	Вноска за ДПО за сметка на дружеството	Премия
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
3.	Райна Димитрова Кузмова	Член на НС на ЦКБ АД	120,000	1,200	-
4.	Централен кооперативен съюз*	Член на НС на ЦКБ АД	144,000	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
7.	Никола Стефанов Кедев	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	13,429	100	-
8.	Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
9.	Георги Димитров Константинов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	71,684	1,200	33,334
10	Георги Косев Костов	Изп. директор и член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
11.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334
12.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	72,000	1,200	33,334

*Посоченото възнаграждение е с вкл. ДДС.

2) възнаграждението и други материални и нематериални стимули, получени от лицето от дружества от същата група;

Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката майка от нейните дъщерни дружества за 2022 г. в лева					
		ЦКБ АД ЦКБ АД, Скопие*		ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД			
		Член на НС	Член на ОС*	Възнаграждение	ДПО	Премия	
Георги Димитров Константинов	Член на ОС и НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп. директор и член на Асетс Мениджмънт СД на ЦКБ ЕАД	19,590.73	11,756.76	13,333.32	720	2,200	
Сава Маринов Стойнов	Изп. директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	-		13,333.32	720	2,200	

*ОС – одиторски съвет

б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;

Няма условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;

в) сума, дължима от емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или негови дъщерни дружества за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Няма сума, дължима от емитента, който не е публично дружество или негови дъщерни дружества за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения

18. За публичните дружества - информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуристите акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

Членовете на управителните и на контролните органи и прокуристите акции на емитента не са притежавали акции от дружеството и не са им предоставяни от емитента опции върху негови ценни книжа

19. Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

Няма такива договорености.

20. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

Няма такива.

21. За публичните дружества - имена на директора за връзки с инвеститора, включително телефон, електронна поща и адрес за кореспонденция.

Директор за връзки с инвеститорите на ЦКБ АД е: Антон Филипов Филипов
Адрес на кореспонденция:
1086 София,
бул. "Цариградско шосе" No 87;
Телефон: +359 2 92 66 570;
e-mail: anton.filipov@ccbanc.bg;

22. Нефинансова декларация по чл. 41 от Закона за счетоводството - за финансови отчети на индивидуална основа, съответно по чл. 51 от Закона за счетоводството - за финансови отчети на консолидирана основа, когато е приложимо.

Нефинансовата декларация е представена като отделен документ

23. Друга информация по преценка на дружеството.

Няма такава.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

НИКОЛА КЕДЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 100н, ал. 4, т. 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и чл. 32а, ал. 1, т. 3 от Наредба № 2 за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа.

Долуподписаните, Георги Косев Костов – Изпълнителен директор на Централна кооперативна банка АД, Никола Стефанов Кедев – Изпълнителен директор на Централна кооперативна банка АД Сава Маринов Стойнов – Изпълнителен директор на Централна кооперативна банка АД, Тихомир Ангелов Атанасов – Прокурист на Централна кооперативна банка АД, Йордан Борисов Христов – Гл. счетоводител на Централна кооперативна банка АД, Антон Филипов Филипов – директор за връзки с инвеститорите на Централна кооперативна банка АД и Йонко Дочков Петров – директор на дирекция „Анализ и управление на риска“ в Централна кооперативна банка АД:

С настоящата декларация удостоверяваме, че доколкото ни е известно:

а) консолидираният финансов отчет за 2022 г., съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на Централна кооперативна банка АД и на дружествата, включени в консолидацията като цяло;

б) докладът за дейността за 2022 г., съдържа достоверен преглед на развитието и резултатите от дейностите и състоянието на дружествата, включени в консолидацията като цяло, заедно с описание на основните рискове и несигурности, пред които те са изправени;

**ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

**НИКОЛА КЕДЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

**САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

**ТИХОМИР АТАНСОВ
ПРОКУРИСТ**

**ЙОРДАН ХРИСТОВ
ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ**

**АНТОН ФИЛИПОВ
ДИРЕКТОР ЗА ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ**

**ЙОНКО ПЕТРОВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ АНАЛИЗ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА**